

Dr. Julius Barberis

V A D E M E C U M

mladých saleziánov

Preklad
podľa pôvod. vydania
1931

D i e ľ II.

Noviciát 1934-35

Sv. Benedik.

H l a v a X X I .

Hriech nečistoty.

Nečistota je prekážkou v povolání.

Túžbu po smyselných rozkošiach menujeme "smyselnosťou". Jedná sa teda o vášen padlej prirodzenosti. Keď nie je ustavične krotená a celkom umrtvovaná, svádza človeka k najohavnejšiemu hriechu nečistoty. Nebráni iba dosiahnutiu dokonalosti, ale i večnej spáse. Okrem toho je istou záhubou povolaného mladíka, ktorý chce vstúpiť do duchovného stavu. Zvlášť pre nás by bola zhubnou, ktorí sa zaoberáme mládežou. Don Bosco v predmluve ku Konštitúciám jasne

hovorí: "Nevstupujte do Spoločnosti, jestli ste sa najprv neporadili s múdrou osobou, ktorá by mohla posúdiť, či budete môcť zachovávať túto ctnosť". A v Konštitúciách do statí o sľube čistoty kladie presne tieto slová: "Kto nemá odôvodnenú nádej, že bude môcť s pomocou Božou zachovávať ctnosť sv. čistoty v slovách, v skutkoch alebo i v myšlienkach, nech nevstupuje do tejto Spoločnosti, lebo často bude vystavený nebezpečenstvu".

Je jeden z najohavnejších hriechov.

Boh stvoril človeka. Složil ho z dvojakej podstaty, z duše a tela - ducha a hmoty. Dľa zákonov poriadku a prírody podriadil hmotu duchu, telo duši. Práve v tejto správnej poddanosti a harmonii dvojakej podstaty tak rozdielnej a

sebe odporujúcej, spočívajúca celá prirodzená добрôta, dokonalosť a krása človeka. Všetak o čo vzácnejšia a drahocennejšia je duša od tela! Ona sama v sebe je neporušiteľnou a nesmrteľnou podstatou. Duša v rade prírody trojakou svojou mohutnosťou a schopnosťou: pamäti, rozumu a vôle, je obrazom samého Pána Boha. Okrem toho posväcujúcou milosťou stáva sa živým chrámom Božím, lebo prebýva v nej Boh a to spôsobom presahujúcim prirodzenú schopnosť a ľudskú dôstojnosť. Tak milosťou Boh činí dušu účastnou svojej vlastnej, Božskej prirodzenosti, tým že ju posväcuje, obživuje a pretvára na svoju Božskú bytosť. Takto žije duša Božím životom, to jest nadprirodzeným a Božským, tak že v rade nadprirodzenom je pravou dcérou Boha, pravým obrazom a výrazom Božím. Je spravodlivá, svätá a krásna od spravodlivosti, svätosti a Božej

krásky. Duša svojou vznešenosťou a pôvodom podobá sa anjelom tak, že kráľovský prorok zaspieval o nej: "Minuisti cum paulo minus ab angelis: Gloria et honore coronasti eum. /Ps. VIII, 6/. "Učinil si ho málo menším od anjelov, slávou a dôstojnosťou" si ho korunoval! Čo je potom telo v porovnaní s takou vznešenosťou a hodnosťou duše, úplne Božskej? Je tak biedne a opovrhnutiahodné, ako blato zeme z ktorého je stvorené.

A čo robí nečistý? Ubožiak, tým že uspokojuje svoje náruživosti, stáva sa otrokom tela, hmoty tak biednej a hnusnej, hoci má tak drahocennú dušu. Týmto spôsobom človek ruca v sebe prirodzený poriadok a spravodlivý súlad poddanosti hmoty duchu, ktorý do nej vložil Boh pri stvorení. Pácha na sebe tým väčšiu ohavnosť, čím viac cení telo ako ducha. Týmto hriechom sa človek rúti z najvyššieho rádu rozumných tvorov, svätých, nadprirodzených a

duchovných, súc podobný nebeským duchom, až do najzávratnejších hĺbín nerozumných a nečistých zvierat! I Duch Svätý hovoriac o tomto hriechu volá: "Homo, cum in honore esset, non intellexit, comparatus est iumentis insipientibus, et similis factus est illis!" "A človek, keď je v cti, to nehľadá: prirovná sa zvieratám nerozumným, a býva im podobný" Ps. XLVIII, 13/. Či nie je teda tento hriech najohavnejším a najhnusnejším, ktorý činí z človeka, anjelom podobného tvora, zvieratám podobného.

...Jedným z najťažších.

Nečistota je hriech jeden z najťažších. Predovšetkým pre hrozný neporiadok, ktorý spôsobí človeku, podrobiac dušu telu, ako sme práve povedali. Po druhé preto, že hriech nečistoty nie je v sebe

iba hriechom všedným, ale vždy hriechom smrteľným. U ostatných hriechov môže byť "materia levis" ako hnev, pýchy, krádeže a môžu, bývajú to hriechy všedné, ale nečistota v sebe je vždy smrteľným hriechom, len rozumie sa, keď je pritom úplný a dobrovoľný súhlas. Boh nečistých potresce vždy hroznými trestami, akými nepotrestal ľudí, ktorí sa ináč prehrešili. Prečo poslal potopu, aby vyhubil pokolenie ľudské? Prečo zničil Pentapolis dažďom síry a ohňa? Všetko iba preto, aby potrestal v ľuďoch prekľatu nečistotu. Prečo poslal a posielal doteraz najväčšie pohromy a tresty? Prečo, posielal toľké nemoce a predčasnú smrť? Je to trest za nečistotu.

Jedon z najzhubnejších.

Tento hriech viac ako iné: za-

temní rozum - oslabí vôľu a srdce...
učiní zatvrdlivým. To sa stane o-
pravdu rýchle a v krátkom čase v
kvete mladosti, keď je uspokojovaná
nečistá náruživosť. Keby to bolo
len niekedy, premení sa na tvrdo-
šíjny návyk. Tu myseľ ubohého mla-
dika, ktorý sa navykol na nečisto-
tu, oslepne a osprostie tak, že po-
važuje nečistotu za neopatrné zlo
a necíti už žiadnu ošklivosť y vý-
čitky. Jeho vôľa návykom, ktorý na-
dobudla a ktorý vzrástol, stane sa
tak zlou a prevrátc-nou a tak na-
viazanou na nečistý hriech, že je
schopná každej krajnosti, i keď vi-
dí, že je v nebezpečenstve večnej
záhuby, nič si z toho nerobí a ľah-
komyseľne všetko opomína. A čo po-
vedat o jeho srdci? Skamenie! Stá-
va sa studeným, ľadovým a preto i
bez citu; nič ho nedojme, nezlomí,
ani najhroznejšia pravda o smrti
o pekle, o trestoch, ani najdojíma-
vejšie utrpenie Božského Vykupite-

la. A čo povedať o spovediach tohto nešťastníka? Činí ich mnohokrát z ľudských ohľadov alebo zo zvyku. Často bývajú neplatné a možno i svätokrádežné, lebo ťažko uprimne ľutuje a nemá pevného predsavzatia. Spoveď býva neuplnou lebo mu hanba zatvára ústa, a nemým urobí jazyk; alebo aspon býva bez úžitku a nepozorovať opravdivého polepšenia. Mnohokrát sama sv. spoveď býva novou vzpruhou ku hriechu, lebo taký človek si povie: "Však sa z toho vyspovedám" a po jednom hriechu nasleduje druhý a potom ešte jeden a nakoniec celá spusta a stále sa spovedá: "Je to totiž to isté; vyspovedať sa raz alebo dvakrát". Takto život niektorých mladíkov sa stáva súvislým radom zločinov, lebo oni ľahko hriech páchajú, spovedajú sa, a zase hrešia.

Reholník a hriech nečistoty.

Na reholníkovi je nečistota nevýslovnou ohavnosťou. Anjel, ktorý sa váľa v blate, knieža nebeského dvora, ktorý sa snižuje na úroveň nečistých zvierat. Poznáš boľastný osud márnotravného syna, ktorý tak klesol, že túžil po pokrme ošipaných. Hľa, osud človeka, ktorý nechanebne hreší! Pomysli si však na hrozné následky! Strata povolania a potom porušenie sľubov. Zneuctievanie samého seba a často i Kongregácie. Pohoršenie a záhuba mnohých duší. Hľa, smutný následok nešťastného pádu! Koľkokrát sa predstavení zhrozia nad neopatrnosťou a ľahkomyselnosťou niektorých! Boj sa, môj milý, nepovažuj sa za bezpečného, lebo dejiny nás učia a desia. Lucifer zhršil v nebesiach, Adam v raji. I ty môžeš padnúť. Slzy by síce umyli škvrnu,

ale následky nie. Plač radšej zo strachu, ako z výčitky hryzenia svedomia!

Ochranné prostriedky.

Nemôžem si predstaviť, že by si potreboval vstať z takého hanobného hriechu. Keby ťa však zastihlo podobné nešťastie, dobre sa z toho vyspovedať a to hneď. Buď uprimný pred magistrom a on ti poradí prostriedky a predsavzatia, ktoré musíš použiť. Viem, že cítiš dojem, nátlak žiadostivosti, ktorá ťa chce okradnúť o tvoju ctnosť a povolanie. Neztrácaj odvahu! Buď pripravený odraziť pokušenia, ako keby ti padla iskra na telo alebo na šaty. Buď statočný a opakuj s Machabejci: "Potius mori, quam foedari," radšej zomreť, než zhrešiť. Vráť sa modli každý deň a s láskou pri-

stupuj k stolu Pána! Stráž svoje vnútorné a vonkajšie smysly! Umrstvuj svoje smysly a buď pokorným - pokorným a pokorným. Buď veselý a stále zamestnaný! Buď neústupný až príliš v tom, čo by i najmenej mohlo pošpiniť tvoju čistotu! Jedno malé zrieknutie zo-
hyzdí biely a drahocenný šat. Vyhybaj okolnosti už zďaleka! Uži každú opatrnosť a pros o zvláštnu pomoc Božiu! Často myslí na večné pravdy a uvažuje o smrti a o pekle! Uctievaj Pannu Maria, Anjela strážného a nášho sv. Otca! Buď uprimný k magistrovi a spovedníkovi. Ostatné ti poviem, až budem rozprávať o čistote. Zatiaľ skončím slovami Pána Ježiša: Nič nečistého nevojde do kráľovstva nebeského. Nebom na zemi je naša Kongregácia, nebom milosti a svätosti, ktoré nebo nestrpí nič nečistého. Pre Boha a z lásky k Don

Boscovi a vlastnej spáse, odíd
čím skôr, jestli sa necítiš
dost bezpečným. Neďufaj pomoc len
od Boha, ale sa vynasnažuj s celou
silou, aby si si vjaistil pre bu-
dúcnosť v tomto ohľade úplnú bez-
pečnosť.

H l a v a X X I I .

V čom záleží umrtvovanie.

Umrtvovanie pozostáva v tom, že
zvykom získaným milosťou a
cvičením mierníme a vedieme ľah-
ko a snadno správnou cestou všet-
ky náklonnosti a sklony vášní.
Zkrátka: je to zvyk, vždy sa pro-
tívať našim zlým náklonnostiam
a vášňam. Čo sa týka vášní je
umrtvovanie prísnou povinnosťou;

avšak ohľadom náklonností je umrtvovanie radené.

Nesriadené náruživosti.

Boh stvoril Adama a Evu. Učinil ich blaženými a v tomto stave necítili v sebe žiadného popudu smyslov, ale od prirodzenosti mali všetky dobré vlastnosti. Keď ale zhrešili, len vtedy nastaly pokušenia. Vzbudily sa v nich rôzne nesriadené náruživosti, telo sa vzbúrilo proti duchu a duch proti Bohu. Túto vzburu /ako výsledok a trest prvého hriechu/ zdedilo celé ľudské pokolenie, pochádzajúce od Adama. Inými slovami: človek sa teraz rodí so zárodkami zlých náruživostí a všetci bez výnimky sú im podrobení. Jeden viac, druhý menej. Jeden tým, druhým oným spôsobom, ale nikto z ľudí nie je bez

nich, okrem Bohočloveka a Panny Márie, bez poškrvny dedičného hriechu počatej a to preto, že sa mala stať Matkou Ježišovou. Tieto zlé náruživosti: sú isté zlé sklony a to nesriadené, ktoré svádzajú človeka, aby miloval a chcel si i zapatriť požitky zakázané zákonom Božím. Povedal som už, že nikto nič je bez nich, ale niektorí ich majú menej, iní viac, dľa telesnej sústavy, dľa prvotnej výchovy, dľa veku a okolností. V jednom sa prebádajú prv, v druhom neskôr. V jednom sa prejaví ostro, v druhom slabšie a mnohokrát sú v nás, ako by skryté pod popolom, ale sú a môžu sa zdvihnúť neočakávane pri nejakej príležitosti alebo za zvláštných okolností. Na pr.: s vekom, s vyhľadávaním neznámych osôb, s učením sa o veciach dosiaľ neznámych. Tým sa ľahko náruživosti vzmáhajú a spôsobujú veľmi prudké boje. Čo by sa stálo, keby si nebol

vyzbrojený statočnosťou a ctnosťami? Stal by si sa korisťou vášní a bol by si strhnutý do pricipasti hriechu. Ba ešte viac: u každého je vždy niektorá vášen silnejšia, prudkejšia ako ostatné. Voláme ju hlavnou chybou, lebo prevyšuje ostatné silou a často ju cítime. Často nás strhne, aby sme jej hoveľi. Ona tvorí povahu človeka. Jestli nie sú náruživosti a zvlášť hlavná chyba krotená dobrou vôľou a nie celkom podrobené, ale sú ponechané samé na seba, uvádzajú dušu do ťažkých hriechov. Neprekážajú jej iba v borbe o dokonalosť, ktorú vyžaduje reholný stav, ale uvrhnú ju do večnej záhuby. Preto musíme používať prostriedky, aby nás náruživosti nikdy nepremohly. Hlavným prostriedkom k udržaniu a porazeniu náruživosti je práve ctnosť umrtvovanie.

I v tebe sú vášne.

I ty si potomkom hriešneho pra-
otca a máš teda i ty v sebe zárod-
ky náruživosti podľa prirodzenos-
ti. Teda potrebuješ, aby si mal v
srdci hlboko zakorenenu ctnosť u-
mrtvovania, aby si vždy odporoval
opačnými skutkami, aby si ovládal
svoje náruživosti a ich porazil,
lebo ináč upadneš do hriechov
všedných a nepokročíš ani o krok
na ceste dokonalosti. Keby však
tvoje vášne boli prudké a ešte
viac, keby si bol vystavený svod-
ným nebezpečným príležitostiam,
nemohol by si im vyhnúť bez veľ-
kej umrtnosti, nevyhol by si ani
ťažkým hriechom a potom ani več-
nej záhube.

Je potrebné umrtvovať sa.

Preto Božský Majster často zdôrazňuje potrebu tejto ctnosti: "Si quis vult post me venire, abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me". "Jestli chce kto za mnou ísť, nech zapre sám seba a vezme svoj kríž a nasleduje ma"/Mat.16 24/. "Qui non accipit crucem suam et sequitur me, non est me dignus." A kto neprijme svoj kríž a nenasleduje ma, nie je mňa hoden"/Mat,10,38 A sv.Pavel píše Gal.ťanom: "Qui sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitiis et concupiscentiis!" "Lebo ktorí sú Kristovi, tí ukrižovali svoje telo s hriechami a s náruživosťami"/Gal,5,24/. Apoštol okrem toho chce, aby naše umrtvovanie bolo ustavičné, ako píše Korinťanom, že sa musíme stále a všade umrtvovať dľa Ježiša Krista: "Semper mortificationem Iesu in corpo-

re nostro circumferentes, ut et vita Iesu manifestetur in corporibus nostris!" "Vždy nosíme umrtvenie Ježišovo na svojom tele, aby i život Ježišov zjavil sa na našich telách"/2,Kor, 4,10/.

Ako dosiahneme túto umrtvenosť.

Predovšetkým sa dosiahne milosťou Božou, ktorá ju vlieva do duše, lebo od Boha pochádza: "Omne datum" a preto sa musíme modliť, aby sme ju dostali. Môžeme ju nadobudnúť stálym a trvalým cvičením. Táto umrtvenosť sa prejaví štvorakým spôsobom.

1. Predísť hnutiam náruživosti.

Staráme sa, aby sa náruživosti neprebudily. Preto sa musíme verovať všetkých okolností, ktoré by mohli v našom srdci povstať. Musíš vy-

hýbať spoločnosti, pohľadom na isté osoby, čítba, fantastických a lahostajných kníh, výstrednostiam v jedle a pití, prílišnému páňku, lenivosti, počúvaníu svetských popevkov a podobne.

2. Umrtvovať sa hneď na začiatku.

Musíš sa umrtvovať hneď na počiatku, akonáhle sa náruživosti vzbudzujú; vtedy sú ešte slabé a malátné, ľahko sa ovládajú a podmaníš si ich. Naopak, bude to veľmi ťažko ich ovládať a podrobiť až vtedy, keď už zapustily korene hlboko do srdca a dlho panujú už nad vôľou. Musíš sa i to pochopiť, že vôľa dlho neodporovala náruživostiam ale obyčajne im hovala. Vtedy sa v človeku vytvorí návyk, to jest náklonnosť, aby im vôľa privolila. Zlý zvyk stáva sa však druhou prirodzenosťou; ovláda ná-

silne vôľu a strhne ju k hriechu. Oveľa horšie je to, že sa človek stáva otrokom, hoci i spoznal svoj ubohý stav. Nenávidí a zrieka sa onej náruživosti a zlého zvyku, ktorým je ovládaný, chce by zlomiť hrozné okovy a raz sa už oslobodiť, zvíťaziť nad hriechom, a obrátiť sa k Bohu. Cíti sa však tak utlačeným a sviazaným, že už necíti odvahy k odporu, sily k boju, tak že vždy hovie náruživostiam, ktoré ho zotročujú. Z toho pochopíš, koľko záleží na tom, aby si bojoval proti zlým zvykom a preto aby si hneď zpočiatku umrtoval svoje náruživosti.

3. Umrtovať sa vo všetkom, i v maličkostiach.

A náruživostiam odopierať i najmenší pôžitok. Lebo kto neumrtvuje svoje náruživosti v malých veciach a dáva im nejaký požitok, dosiahne návyk. Privolí k nim, lebo zvyk sa doteraz týka iba maličkostí, a tie

pomaly privedú človeka k tomu, že ich neumrtvuje ani vo veciach väčších a tak im ponecháva i požitky veľmi a ťažko hriešné. Pripomínaj si často slová Ducha Sv: "Qui spernit modica, paulatim decidet!" "Kto opovrhuje maličkosťami, pomaly upadne!"

4. Umrtvovať sa vždy a bez ustán-ia.

Hoci náruživosťi ustavičným potlačovaním strácajú mnoho sily a ohna, preca nikdy neumierajú. Sv. Bernard hovorí: "Vytnite ich a znovu vyženu; zažente ich a vrátia sa; uduste ich a znovu zaplápolajú; uspite ich a znovu sa prebudia." Ba dokonca keby i niektorá duša dosiahla vysokého stupňa svätosti, predsa má v sebe svoje vášne. Tak sa nikto nesmie zrieknuť ani toho najprísnejšieho umrtvovania, lebo akonáhle by sa stal z vlažnosti ne-
dbalým a ľahostajným v cvičení tak dôležitej ctnosti, tu by sa v nom

uspané a utlačené náruživosti znovu prebudily a spôsobili by mu hrozné boje, ktoré by ho mohli strhnúť i do ťažkého hriechu. Sv. Gregor hovorí: "Jestli sa nachádza niekto uprostred prudkej rieky, a nenamáha sa rukami i nohami udržať sa na povrchu ale uspokojí sa a chce si odpočinúť čo ho čaká? Prudká voda ho svalí do vln, strhne a pohltne". Tak je to i s dušou, ktorá ustáva v boji proti náruživostiam, lebo prudkosťou vášní býva strhnutá do hĺbín hriechov. Pokladám za dobré skončiť slovami sv. Vincenta z Pauly: "Keby niekto, majúci už jednu nohu v raji, prestal sa cvičiť v tejto ctnosti, a vstúpil by don i druhou, octnul by sa v nebezpečí záhuby". Múdre radí sv. František Saleský, že u niektorých vášní je dobre zameniť predmet. On sám v láske miesto tvorov a seba samého postaví Boha. Dohovor sa o tom so svojim magistrom! Bojuj

húževnate zvlášť proti hlavnej chybe! Najprv ju musíš poznať, čo je veľmi ťažko, lebo sa vie potme-
chútsky skrývať. často vystupuje pod rúškom horlivosti, spravodli-
vosti, nábožnosti a dokonca i lás-
ky. Keď ju chceš objaviť, skúmaj starostlive svoje obvyklé sklony, svoje pokušenia a najčastejšie poklesky. Zpytuj svoje hnutie rados-
ti alebo smútku; pátraj po vzdia-
lených príčinách! Pýtaj sa i svoj-
ho spovedníka, magistra a niekto-
rého dobrého a spolahlivého dru-
ha, zvlášť však pros Boha, aby ťa osvietil! Akonáhle si ju našiel, bojuj proti nej rôzne a húževna-
te. Porážaj ju krok za krokom, naliehaj a pros! Zvíťazíš! Veľko-
myselná duša, zlom svoje okovy a od tej chvíle sa bude na teba u-
smievať pokoj. Ale buď stále o-
zbrojený! Odpočívaj so zbranou v ruke a nespi! Táto náruživosť je neobyčajne ošemetná a zradná.

Na stráži! Jestli si odhodlaný vytrvať v dobrom, ba keď chceš pokračovať na ceste dokonalosti, bedli a nespúšťaj so seba oči a hľad sa ustavičným umrtvovaním zbaviť svojich náruživostí.

5. Umrtvovanie náklonností.

Umrtvovať svoje náklonnosti nám prikazuje sám Fán Boh, jestli chceme dosiahnuť večnej spásy. Kto chce dosiahnuť kresťanskej dokonalosti, má okrem hriešných náruživostí ešte mnohé prirodzené náklonnosti, ktoré nás síce nesvádzajú do hriechu, ale svádzajú nás k samoláske a odvracajú našu myseľ od Boha a od toho, čo sa ľúbi Bohu. Hoci nie sú Bohom zakázané, predsa si On od nás žiada, aby sme sa ich zriekli, aby sme sa i v dovolených veciach zapreli a konali to, čo sa viac páči Jemu. Také veci nekáže, ale iba radí: "Chceš byť dokonalým? Choď, predaj všetko, čo

máš, rozďaj chudobným a nasleduj ma!" I sv. Pavel v mene Pána vraví keď porovnáva panenstvo s manžel- ským stavom, hovorí, že panenstvo je dokonalejšie a preto veriacim radí: Consilium autem do. Pán nám iba radí, aby sme zapierali svoju vlastnú vôľu keď hovorí: "Qui vult venire post me, abneget semetipsum!" K dosiahnutiu dokonalosti je tento druhý stupeň umrtvovania potrebný, ba práve v tom pozostáva nasledo- vanie evanjeliumových rád, ako pod- staty rehoľného stavu. Ty sa musíš teda s nadšením umrtvovať, a to nie len vo veciach potrebných, ale i v dovolených. Umrtvuj svoje prirod- zené náklonnosti, zvlášť svoje prianie, zriekaj sa ich! Takým spôsobom bude tvoja vôľa v shode s vôľou Božou. Osvojíš si zvyk u- mrtvenosti, vyhneš ľahko, nesčísel- ným pokleskom, vykonáš **spústu**

ctnostných úkonov a obrovské pokroky na ceste dokonalosti. Tak dochádza "nasledovanie Krista" veľkej a všeobecnej myšlienke: "Tantum profeceris, quantum tibi vim intuleris". O tolko pokročíš, o čo usilovnejšie sa budú svičiť v umrtvovaní!" Kto chce byť reholníkom, musí byť vedený svätým cieľom kráčať po stopách Ježiša Krista; musí si pevne zaumieniť, že vyženie zo seba každý pocit citlivosti a obľecie sa do ducha Božského majstra. Veď Božský Vykupiteľ tak neobyčajne v evanjeliu vštepoval svojim učenníkom, aby vzali na seba kríž kajúcnosti: "Si quis vult venire post me, abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me". On sám niesol tento kríž, aby nám dal príklad, cez 30 rokov, po celý svoj život, súc sprevádzaný stálym utrpením, chudobou, sužením, námahami, a strá-

daním každého požitku tak, že každý dobre vidí, že nie je hodnejšej ctnosti pre reholníka a zvlášť pre nás, ako práve ctnosť ducha obeti a umrtvovania. Povedal som, že je najpotrebnejšia zvlášť pre nás, lebo všeobecne každý, kto si volí reholný život, hlási sa k životu umrtvovania a kajúcnosti. Zaväzuje sa k nemu svojimi sľubami, že ho bude praktizovať po celý život. Už preto, že sa zvlášť my saleziáni bez toho neobídeme, vedúc život plný činnosti - aktivity, pohybujúc sa stále medzi mládežou a pritom máme zachovávať chudobu vysokého stupňa ako ľudia, ktorí sa venujú opustenej mládeži a všetko postrádajúci. Beda, keby si u nás hľadal dajaké pohodlie, alebo by si ťažko niesol chudobný a nepohodlný spôsob života! Okrem toho máme žiť spoločne. Spoločný život je na jednej strane prameňom dobra duchovného, ale je tiež príle-

žitostí k tisícovým sebazáporom. Také umrtvovanie srdca musí byť našou nerozlučnou družkou, lebo všetkých musíme milovať rovnakou láskou a nesmieme srdcom prilnúť viac k jednému, ako k druhému. Spoločný život mohol by byť pre teba zvláštným umrtvovaním najmä vtedy, keď si viedol pred vstupom do spoločnosti pohodlný život, keď si bol navyknutý na vyberané jedlá, spávať na mäkkej posteli, odpočívať dlhú dobu a bol si zaopatrený všetkým, čo mohlo uspokojovať ľudskú jemnosť. Keby tomu tak bolo, musel by si hneď v prvých mesiacoch zabudnúť na každé pohodlie a navykať na nový spôsob života, jestli nechceš byť nešťastným, ty a nešťastnou urobiť našu zbožnú Spoločnosť, ktorá ťa prijala lebo by trpela tvojimi chybami. Neklam sa! Keď si už vstúpil, musíš privyknuť na tvrdú posteľ, uzku izbu, chudobnú a jednoduchú,

na nevyberané jedlá, pripravené
mnohokrát nezkušenými kuchármi.
Pomysli si tiež, že viackrát sa ne-
budeš môcť najesť dľa chuti, ani
dľa toho, aký máš hlad. Toto nepo-
hodlie musíš snášať skrušene, po-
korne, trpezlivo, ako má snášať, kto
sľubuje kajúcnosť bez plaču, bez
nevôle, ba musíš sa usilovať, aby si
bol čím veselším a tým spokojnej-
ším, čím voac budeš trpieť, nasledu-
júc príklad apoštolov: "Ibant apos-
toli gaudentes a conspectu conci-
lii, quoniam digni habiti sunt pro
nomine Iesu contumeliam pati." "A
oni išli z toho shromáždenia radu-
júci sa, že boli hodní trpieť pohane-
nie pre meno Ježišovo. /Skutky ap.
V, 41/.

Nerob, ako židia.

Ným žili židia v zajatí egypt-
skom, boli spokojní so všetkým a
nikde nečítame, že by bolo z ich

úst vyšlo aspoň jedno slovo ná-
reku. Boli ochotní snášať toto
otroctvo. Pracovali úžasne od
rána do večera, hneď z mo-
tykou v ruke vykopávajúc zem
na výrobu tehál, hneď zase sbie-
rali palivo do pecí a ich vybra-
ným jedlom, ale koreným únavou
a hladom, bývalo trochu cibule a
suchého chleba, alebo zlá polen-
ta, keď museli opustiť tento
kraj, boli spokojní a veselí, ho-
ci museli ísť peši a súc obta-
žení batožinami. Ale akonáhle
prešli červené more a boli vyslo-
bodení z otroctva, hoci boli vede-
ní Fánom, živí mannou, zabudnúc
na minulé biedné otroctvo, zo-
šklivila sa im a znechutila sa
im i manna a ovzdušie plnili pla-
čom, žiadajúc si vybranjšie jed-
lo a korenatejšie mäso. I ty,
môj milý synu, vstupom do rehole
si opustil Egypt, nešťastný na

fyzičné ťarchy, alebo pre mravné nedostatky. Ach nerob ako zlí židia, z ktorých nikto nevošiel do zaslúbenej zeme. Ty chceš vojsť do zaslúbenej zeme - do neba; teda čín práve naopak, ako činili židia! V Kongregácii pracuj viac, ako pracujú ľudia vo svete! Buď vždy spokojný s pokrmami, i keby ti neboly dla chuti. S akými sa uspokojuje prostý roľník. Miluj ťažkosti a obete, prinášaj ich viac ako ktorýkoľvek robotník! Potom budeš pravým rehoľníkom, lebo ináč by si ním bol len dla mena a nič podstatne. Ako si môžeš priať, aby Boh bol s tebou spokojný keď si z biedného chudobného postavenia prišiel do stavu dokonalosti, umrtvovania a kajúcnosti, hľadajúc v nom útechu a úľavu. Je to hrozný nesmysel, mať stále obrátené oči na Egypt, žiadostivosť

po cibuli a česnaku. To ťa veľmi
snižuje a príliš uráža Pána Ježi-
ša ktorý ťa povolal z nekonečné-
ho milosrdenstva a voči tebe o-
plýva toľkými milosťami. Jestli
si už ako svetský človek pokojne
postrádal mnohé veci z nutnosti,
takmer z nútenej kajácnosti, pre-
čo by si sa ako rehoľník tomu
vzpieral, k čomu si sa dobrovoľne
zaviazal, šomrajúc, že jedlo nie je
dobře pripravené, že je ho málo,
že víno je zas pokrstené, že ne-
máš izbu výhodne umiestnenú, že
je nábytok chudobný a opovrhova-
ný. A sv. Jeroným hovorí: "V chu-
dobnom dome a v dedínskej cha-
trši som sa narodil, ťažko som na-
sýtil mravčajúce brucho kašou a
plesnivým chlebom, teraz biele pe-
čivo a mäd sa mi priečia". Či to
nie je hanba vidieť rehoľníka vo
všetkom zhýčkaného, ktorý sa bojí
chudoby, uteká pred väčšou námahou,

skromným jedlom opovrhuje a stáva sa záhumčivým. Sv. Bernard zdesený takto volá: "Čo to má znamenať? - Quid est hoc? Jaka to zvláštnosť! Čo sa tak bojíte, že si uškodíte?" Nikdy sa nestarajte o svoje telo, ale o to, čomu vás viažu sluby, k čomu vás viaže umŕtvený život. Moj milý synu, buď úplne presvedčený, že do rehole sa nevstupuje pre radosť, ale pre utrpenie, ani nie pre pohodlný život, ale pre zadošťačenie za priestupky z minulého života. Boh, ktorý vidí tvoju dobrú vôľu nech ti pomáha, aby si mohol dobre pracovať na spáse duší, leby snáď bol býval tvoj život v pozemskom Egypte kvetnajú a mal by si hojnosť rozkoší, keď si to raz priniesol na obetný oltár, prečo teraz ustupuješ a nie si veľkomyselný k Bohu? S odvahou! To najťažšie si už vykonal, ostáva len, aby si

vytrval. Keď si vstúpil do Spoločnosti, dobre si vedel, že musíš zapreť sám seba. Teraz si tu, neobzeraj sa preto, že cítiš ťažkosť. Dúfaj, Boh ti pomôže! Čo je horké, to sa s milosťou Božou stane sladkým. A čo je ťažké, stane sa príjemným. Pomysli si, že keď opustiš zo slabosti Boha, aj on teba opustí. Kým si bol ešte v ústave alebo doma, nelakal si sa ťažkosťami, nedesily ťa kríže, ktoré si predvídal, ale všetko ti bolo ľahké, ba milé. Keď sa ti zvolna znechutil započatý život, to je znamením, že vyhaslo v tebe prvotné nadšenie. Usiluj sa ho znovu nadobudnúť a budeš šťastný!

Chráň sa veľkého omylu.

Ešte na jedno úskalie ťa musím upozorniť, aby si mu zavčas vyhnul. Nemysli si, že umrtvovanie

sa obmedzuje iba na dobu novici-
átu; toto sa chráni, lebo by to
mohlo byť pre teba osudné. Ten
spôsob života, aký vedieš teraz:
presnosť, obavu, aby si nepochybil
ani v maličkostiach, to utavičné
sebazapieranie si povinný zachो-
vovať i po zľuboch. Musíš to či-
niť vytrvale, vždy, bez ustania, to-
tiež, dokiaľ budeš rehoľníkom, sy-
nom Don Bosca, údom našej zbožnej
Spoločnosti. Za musíš dbať na to,
aby si v tom vždy viac a viac
rástol. Viem, že by si mi mohol u-
viest príklad niektorých spolu-
bratov, ktorí odložili doterajšiu
svedomitosť a žijú bez ohľadu
a usilia v tom, čo sa týka pravi-
diel. Čo chceš s tým povedať?
Myslíš, že tá to povzbudí činiť
podobne? To nikdy. Najprv ti po-
viem, že tí, čo takto zvlažnelí
hrozne sa mýlia. Oklamal by si sa
i ty, keby si dľa ich príkladu
zvlažnel v presnom pridržovaní

sa života v noviciáte. A ďalej!
Ty chceš patriť medzi tých, ktorí
zneuctievajú meno Don Bosca, Pána
Ježiša, ktorý ich povolal, aby mu
zblízka slúžili. Zdá sa mi, že
sa môžu výborne vzťahovať slová
Izaiáša na chladných reholníkov,
na ktorých sa sám Pán Boha žalu-
je: "Quid est quod debui ultra fa-
cere vineae meae et non feci ei?
Ano quod expectavi, ut faceret uvas
et fecit labruscas?" Čo ešte viac
som mal urobiť svojej vinici, a ne-
učinil som jej? Alebo prečo som
očakával, že bude rodiť hrozno
a rodila kyselky? Takí pre svoju
vlažnosť kráčajú po ceste vedúcej
do večnej záhuby a nevedúcej do
neba, alebo odbočili z cesty, ktorú
im vyznačil Boh. Teda požívajú
raj už tu na zemi a ten bude ich
odmenou: "Iam receperunt mercedem
-suam!" Keď ti opravdu záleží na
večnej odmene, bedli, aby si neod-

bočil z pravej cesty a nekráčal s nimi po ceste zatratenia. Pamätaj si teraz i vždy, že cesta k nebu je úzká a trnistá. Brána do neba je nízka a že do ríše večnej blaženosti vojde len ten, kto si učiní násilie: "Regnum Dei vim patitur: violenti rapiunt illud. Angusta porta et arcta via est, quae ducit ad vitam" Kráľovstvo Božie trpí násilie: násilní ho uchvacujú. Aká tesná je bránka a úzká cesta, ktorá vedie do života a málo je tých, ktorí ju nachádzajú! /Matúš, 7, 14/.

Tvoje vzory.

Vezmi si radšej príklad z tŕpkých a tak dobrých spolubratov, ktorí z milosti Božej sú hoci len v malom počte v každom dome. Takých uvidíš chudobných,

umrtnených, svedomi tých, akými boli
hneď pri vstupe do rehole. Keď si
všimneš ich spôsob šatenia, uvidíš
že vyhýbajú každej zvláštnosti a
že sa uspokojujú so všetkým. Keď
si všimneš ich obuvi, uvidíš, že je
jednoduchá, bez akéjkolvek hľad-
nosti; na hlave im uvidíš krátke
vlasý, neulízané bez kučeravosti.
Keď ich stretneš na ceste ponáhla-
jú sa vždy tak, jak je to možné.
Najdeš ich cestovať v III triede
osobného vlaku. Rýchlikov použí-
vajú iba v zriedkavých prípadoch,
keď vstúpiš do ich izbičky, všet-
ko je čisté v príkladnom poriadku,
ale uvidíš, samé stopy chudoby.
Všimni si ich v jedálni! Tu spo-
kojní s obyčajným jedlom a nič si
nežiadajú. V kostole ich uvidíš
prvých a sóbranych. V asistencii
sú čo najpresnejší, na rozjímaní
nechýbajú a v zachovávaní konsti-
tucii sú najsvedomitejší. Týchto
máš napodobniť! To sú vzory, dla

ktorých si máš zariadiť na budúce
beh svojho života. Zaumiensí, že
budeš v nich nasledovať najprí-
kladnejšie a najvýtečnejšie
ctnosti: "Accumulamini charisma
meliora." Snáď si to bude zdať
ťažkým, stále sa snažiť konať dob-
ro, a tak napodobniť dokonalé vzo-
ry. V skutočnosti to bude pre
teba hračka. Len to konaj s vo-
lou Božou, s pevnou vôľou, a s roz-
hodným predsavzatím. Musíš si
dočkať odvahy a stále sa neobze-
rať. Posilňuj sa myšlienkou na
večnú radosť, ktorá nastúpi po
živote útrap a kľúčnosti. Pomy-
šli si na trápenie, ktoré by ťa
zastihlo po jemnom a voľnom živo-
te.

Pamätaj na odmenu a na trest.

Keď bola odnesená duša sv. Pet-
ra z Alkantary od anejlov do raja,
volala: "O felix poenitentia, quae

tantum mihi promeruit gaudium!"
Ináš drahý Don Beltrami bol tak
umrtyený, že si žiadal stále viac
trpet, hoci pociťoval neobyčajné
boľasti. Teraz sa v nebi večne
raduje. K tejto sláve, ktorá je od-
menou kajúcnosti nech sa upierajú
tvoje oči, kedykoľvek by chcelá neu-
mrtvenosť striasť nejaké jarmo
predsavzatia, ktoré ta stojí i tro-
chu nepohodlia. Upiera svoju myseľ
na večné utrpenie, ktoré je trestom
vražnosti. Zamysli sa nad tým, ke-
dykoľvek by ta samoláska svádzala,
aby si nedovolenou slobodou hovel
svojmu telu, kedykoľvek by ta srdce
dráždilo k smyselnej náklonnosti,
kedykoľvek by ta pýcha činila ne-
nesiteľným niektorému predstave-
nému; Neby ta závišť pokušala,
aby si sa namrzél na niekoho, aby
si ho prenasledoval, kedykoľvek by
si z lenivosti zanedbával svoje
povinnosti, plynúce z asistencie,
zo školy, v obťažných úkoloch,
ktoré je treba odbaviť, keby ta

tvoj egoizmus dohnal k tomu, aby si neprijal niektoré zamestnanie, aby si zamenil prácu, alebo išiel do iného domu, keď sa ti na jednom mieste nepáči. Leby ťa vlačnosť pokúšala, aby si ustal na nastúpenej ceste umrtvovania odvážne povedz: "Prečo by som sa mal zbaviť tejto zásluhy, ktorá by oveľa umenšila lesk mojej večnej koruny?" Čím viac ma to stojí, tým väčšia bude odmena, ktorú, ufam že obsiahnem od Boha. Ano, môj milý synu, takto povzbudzuj svoju slabosť, Oduševni sa k vytrvalej trpezlivosti a buď istý, že dosiahneš večnú blaženosť. O čo lepšie je trpieť trochu na tomto svete, aby sme sa potom večne v nebi radovali! O čo lepšie je odpierať telu v tomto živote nejaké pohodlie a požitok, aby nemuselo na veky telo i s dušou trpieť.

H l a v a X X I I I .

O vnútornom umrtvovaní.

Jeho potreba.

Umrtvovanie možno rozdeliť na vonkajšie a na vnútorné, čiže telesné a duchovné. Prvé sa usiluje umrtvovať vonkajšie smysly. Poviem, o nom v nasledujúcej hlave. O druhom začnem hovoriť teraz. Ono sa usiluje umrtvovať nesriadene city duše a srdca. Obe sú potrebné, ale oveľa dôležitejšie je vnútorné a pred Bohom záslušnejšie, pre nás užitočnejšie; musí ho vždy predchádzať; vonkajšiemu tvorí takto základ. Bez vnútorného umrtvovania by vonkajšie nevedlo k ničomu, ba mnohokrát by škodilo, lebo by lichotilo našej

ctibažnosti. Toto umrtvovanie je veľmi potrebné v našej zbožnej Spoločnosti: u nás sú zamestnania rôzneho druhu, súvisiace navzájom, osoby rôznych pováh a schopností. Musí sa obcovať so všeliakými ľuďmi. Vyskytnú sa najzapletenejšie prípady, že bez ducha umŕtvenia by si nemohol pokračovať. A potom, naša úloha je venovať sa mládeži vo sviatočných oratoriách, väčšinou s chlapcami nevychovanými, s remeselníkmi, prichádzajúcimi mnohokrát z beznáboženských rodín a čo potom práca na misiách? Keď nie si zvyknutý umŕtvať sa, narazíš každodenne na prekážky a zmalomyselnieš, že by si dobro odkladal, ktoré by si mal v rukách a začal by si sa v povolanií kolísať.

!!!!

Úloha vnútorného umrtvovania.

Vnútorné umrtvovanie riadi a krotí naše náklonnosti, potlačuje našu nesriadenu samolásku, ovláda ducha, šliape pýchu a onu ctižiadost, ktorá by mohla byť osudnou. Potiera naše zlé náruživosti a náklonnosti, napomáha nám, aby sme vždy bedlili nad sebou a zapierali svoju vlastnú vôľu, podrobovali svoj úsudok, premáhali hnev, potlačovali netrzezivosť, odporovali mdlej a lenivej povahe a zvlášť dobre riadili a ovládali hnutie srdca a zženštilé pocity, ktoré by svádzaly, aby si miloval tvory miesto Stvoriteľa, aby si navykol všetko snášať z lásky k Bohu. Toto umrtvovanie bude ti zdrojom veľkých zásluh a ním prekonáš veľké veci. Musíš pochopiť, že práve v tomto základnom cvičení nášho sebazaprenia záleží práve ctnosť a pokrok na ceste dokonalosti. Buď presvedčený, že v ten

deň, v ktorom by si ustal venovať sa sebazáporu, prestal by si žiť ako pravý rehoľník a dobrý salezián.

Sebeláska.

Prvou úlohou vnútorného umrtvovania je potlačenie pýchy a sebelásky, ktorá je najhroším nepriateľom, s ktorým musíme stále bojovať. Je to nerozumná a nesriadaná náklonnosť, ktorá všetko vzťahuje k nám, činiac seba stredom našich myšlienok, činov a prác. Núti nás vyhľadávať pohodlie, uspokojenie slávy. - Sv. Augustín hovorí, že nebeské mesto sa buduje láskou k Bohu idúc až k opovrhovaniu sebou samým; mesto pozemské sa buduje sebeláskou, idúc až k opovrhovaniu Bohom. Preto, keď chceme v sebe vytvoriť nebeské mesto, masí-

me vytvoriť nebeské mesto, musíme predovšetkým napadnúť prekliatu pýchu a sebelásku. Čím menej uspokojuješ seba, tým viac budeš milovať Boha. Jestli si nežiadaš okrem Boha ničoho, vtedy miluješ Boha dokonale a to je cieľ, ku ktorému má smerovať každý reholník so všetkými silami. V prítomnosti skazenej prirodzenosti nie je nám možné aby sme boli bez obťaženia sebelásky. Veď proti nej museli bojovať všetci svätí bez ustania a ešte sa im ju nepodarilo úplne vykoreniť. Keď ju nemôžeme úplne zničiť, musíme sa usilovať, aby sme skrotili hriešné hnutia a to je hlavnou úlohou vnútorného umrtvovania. Celý náš život je boj. Kto stojí nepriateľovi s tvárou v tvár, ten musí mať vždy v ruke zbran na obranu. Lebo keby si určil deň, keď prestane bojovať - už je porazený. Usiluj sa vyslieďť, kde sa zahniezdil tvoj hlavný

nepriateľ. Vstúp do seba! Pozoruj svoje myšlienky, city a zvlášť svoje úmysly! Pozri všetky svoje práce dna a pozoruj, či všetko dobre konáš len pre Boha. Odokry korenenky svojich obvyklých pokleskov a prejavov povahy. Bud chytrý! Nedaj sa oklamať hadom samolásky. Nepočúvaj jeho nástrahy! Ani neotvôraj svoje srdce jeho sykotu. Keď si to vyhladal, statočne ho premáhaj a neobracaj sa! Akonáhle ti tvoj magister poradil a rozdelil prácu, využi všetko: poníženie, poznámky, poklesky ba i hriechy a všetko obrát proti samoláske. Maj vždy čistý umysel, lebo samoláska nikdy neumiera. Keď budeš usilovne umrtvovať samolásku, čoskoro sa môžeš posvätiť a to bez strachu, že si poškodíš zdravie, alebo že spyšnieš, lebo svedkom našich vnútorných ukonov je jedine Boh.

brazotvornosť.

Dôležitou čiastkou umrtvovania a ovládanie obrazotvornosti. Vy-
an preto neuprosne spomienky na
nulost, ktorá ti lichotí. Vynaš-
saž všetko úsilie proti fantázii,
lebo dojmom, ktoré by v tebe moh-
hli rozpáliť žiadostivosť, alebo
budiť príbuznú náruživosť. Za-
Zen od seba predstavy o dokonalos-
ti alebo ctnostné úkony, nesrovná-
vajúce sa s duchom Kongregácie, do-
- ktorej vstupuješ a zvlášť keď
ta oddialujú od povinností, alebo,
kalia radosť a zmenšujú vážnosť a
lásku k tvojmu povolaniu. I medzi
nábožnými ľuďmi sa stane málokto
svätým. Prečo? Lebo málokto sú
schopní urobiť si násilie a sa
premáhať. Sv. Ignác hovoril: "Zo
sto ľudí nábožných viac ako de-
vadesiat býva svojhlavými," takže

tento svätec vážil si viac jeden úkon umrtenia vlastnej vôle, ako niekoľko hodín modlitby, plnej duchovenej útechy. Tejto mienky je i sv. Alfonz, ktorý hovorí: "Sú ľudia, ktorí konajú telesné pokánie, ale potom zanedbávajú premáhať isté náruživosti. Na pr.: isté pocity opovrhnutia, odporu, zvedavosti, nebezpečnej náklonnosti a nevedia trpezlivo snášať protivenstvá odlúčiť sa od niektorých osôb, podrobiť svoju vôľu predstaveným. Aký pokrok môžu urobiť takí ľudia v dokonalosti? Ubožiaci, vždy budú počítovať tie chyby, budú sa cítiť vždy mimo cesty. Všetko je to len preto, že sa nevedia umrtvovať, že sa od mladosti s pevnou rukou nevenovali tak potrebnému cvičeniu.

Nesriadená náklonnosť.

Je to dobrovoľný sklon osoby alebo veci tak, že je odhodlaná nespustiť sa jej i keď vie, že sú jej príležitosťou k hriechu, lebo k zvláštneniu v službe Božej, alebo aspon odporujú jeho prianiu a vôli. Každá nesriadená náklonnosť privádza dušu k prestúpeniu zákona Božieho, k spáchaniu hriechu alebo sa vystavujú v pokušenie alebo v nebezpečie. Na pr.: dobrovoľne prechovávaš prílišnú náklonnosť k niektorému mladíkovi? Teda táto náklonnosť ťa činí tak pohotovým, že by si buď neposluchnul, alebo by si bol vo veľkom nebezpečenstve neposluchnúť, keby ti zakázali s nim chodiť a tak by si sa dopustil aspon všedného hricchu, Podobne by si

mohol mať náklonnosť k márnym radovánkam, k čítaniu dajakej knihy; po prázdninách, k domu, z ktorého by si nechcel byť zmenený; nesmier-
nu túžbu po určitom druhu štúdia. Všetko toto činí ťa pohotovým na-
tolko, že keby si spozoroval nebez-
pečie hriechu, alebo len zvlažnenie
v dobrom, alebo by si bol v nebez-
pečenstve žiadať si ich za každú
cenu, dával by si prednosť tým
veciam pred vôľou Božou, od ktorých
ťa náruživosti odrádzajú.

Tieto náklonnosti ti prekážajú
v kresťanskej dokonalosti a často
i večnej spásy. Hľaď sa celou si-
lou pozbaviť ich. Ako vidíš, i to
najmenšie zlo, ktoré pôsobí, je to,
že naplní srdce pozemskými veca-
mi, to jest tými, ktoré nie sú Boží-
mi a nesmerujú priamo k Bohu. A ty
ktorý si svoje srdce zasvätil Bo-
hu, musíš sa usilovať naplniť ho

všetkým, čo vedie k Bohu. Ver, čo hovorí sv. Augustín: "Fecisti nos Domine ad te, et inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te." Čím viac si naviazaný na pozemské veci, tým viac odchádza z tvojho srdca Boh, lebo naše srdce je príliš malé a obmedzené. Keď sa ono naplní pozemskými sklonami, neobstojí v nom už láska k Bohu. A o koľko viac lásky cítiš k Bohu o toľko lepšie zapudíš z neho city pozemské, pretože je to vecou veľmi dôležitou, sluší sa, aby som ti všetko vyložil dľa náklonností k osobám - veciam, a aby som sa zmienil i o podrobnostiach.

Zvláštne priateľstvo.

Pod nesriadenu náklonnosťou k nejakej osobe rozumie sa onen

sklon, ktorý: "voči niekomi poci-
tujeme zvlášť pre jeho vonkajšie
- milé vlastnosti!" To je nesria-
dená náklonnosť. Menuje sa tiež
zvláštným smyselným priateľstvom.
K tomuto prichádza, keď niekto
druhého miluje pre jeho príjemný
a milý obličaj, pre jeho chovanie
a jeho hlas, nadanie a shodu je-
ho povahy s vlastnou.

Jeho znaky.

Znaky na rozlišovanie zvlášť-
ného priateľstva sú tieto:

a/. Keď myslíš dobrovoľne a
často na onú osobu, keď si ju za
príjemnú predstavuješ a tešíš
sa z toho.

b/. Keď sa rád vzdialuješ od
iných aby si mohol byť sám s ňou,
keď ju hľadáš, chytáš za ruku a

bozkávaš.

c/. Keď ti je jej spoločnosť milá, keď sa mrzíš, akonáhle ju opustiš a keď túžiš a tešíš sa z jej prítomnosti.

d/. Keď jej dávaš dárky, s úzkosťou jej rád poslužiš a keď jej píšeš nežné listy.

e/. Keď pocituješ závisť a žiarlivosť, keď s nou iný nadprieďa priateľstvo a keď sa ťa zmocňuje odpor a opovrhnutie proti nemu. Jestli sa vyskytujú tieto a podobné znaky, máš k tej osobe náklonnosť a to nesriadenu.

Jeho zloba.

Toto priateľstvo je veľkým zlom a to väčším a nebezpečnejším, ako sa môže obyčajne myslieť. Je veľkým zlom a to z týchto dôvodov:

Lebo samé v sebe je všedným hrie-
chom. Ved' sa to ľudia milujú len
z rozkoše a potešenia, ktoré ľaho-
dí našim smyslom - srdcu, alebo
našej žiadostivosti. Oživuje sa k
nim láska vzniklá a vzbudená
myslami a žiadosťami. Je to teda
lásky, smyselná, telesná, akou sa
milujú zvieratá. Táto láska odpo-
ruje rozumnej bytosti nad prirod-
zenej kresťanskej duši, ktorá prá-
ve preto, že je rozumná a kresťan-
ská musí bližného milovať rozumne,
- duchovne, ctnosťou lásky a nie
telesne a so žiadostivosťou. Toto
priateľstvo odporuje rozumu a cha-
rakteru kresťana. Preto je nesria-
dené a hriešné. Nesmierne prekáža
dokonalosti a protiví sa najviac
charakteru rehoľníka.

Je veľkým zlom, lebo delí srdce
medzi Bohom a tvorom. Lebo osoba,
ktorej sa v srdci skrýva toto

priateľstvo, cíti chlad a ľad voči Bohu. Už menej myslí na Pána Boha a viac na onú osobu. Zrieťka si predstaví ukrižovaného, ale stále myslí len na obraz onej osoby, a často si ju predstavuje akoby ju videla očula. Umenšuje sa v nej túžba spojiť sa s Ježišom vo sv. prijímaní a málokedy je pritom pozorná. Neberie si pevné pred-savzatie. Prv vládol v srdci Je-žiš svojou Božskou láskou, teraz v nom vládne svetská láska, ktorá ho zotročuje.

Je príčinou vlažnosti, zosve-táčtenia duše a skazou povolania. Jako sa zachová pri modlitbách a pobožnostiach, kto má v srdci plno iných myšlienok? Ako sa o-duševní, kto má v srdci zem? Akú záľubu bude mať v kázniach a kon-ferenciach, pri zpravodaniach ten,

kto nie je pevne rozhodnutý zanechať také priateľstvo? Jakú môže mať uprimnosť k magistrovi a ostatným predstaveným? Stane sa hnevlivým na iných, plný zavisti, protivenstva hnevu. Nebude pokorným a poslušným, ale smutným a zlomyseľným. Nebude mať pokoja a veselosti, ale len nepokoj a výčitky. Takto zvláŕnie a ostane svetáckym. Keď vidíme tieto veci ako môže ešte milovať povolanie, ktoré ako vieme, tkvie celkom práve v práci, v odlúčenosti od sveta a v dokonalom spojení s Bohom.

Kto nechce zanechať každú zvláštnu náklonnosť ku svojim druhom, nech sa zriekne svojho povolania. Toto zvláštné priateľstvo býva už i preto zlom, lebo býva ťstoz záhubou čistoty, lebo silne popudzuje k nečistým pokušeniam. Kto odolá vášni, ktorej dáva príležitosť? Ako rozkázať myšlienke a-

lebo predstave, ktorá sa stále bez-
úzdnu? Kto zachráni telo od
vzpierania sa, keď schválen povo-
lil úzdu obrazotvornosti? Kto u-
hasí dva rozžeravené uhľáky, polo-
žené blízko seba? Keď nie je pre-
konané, stáva sa obyčajne slepou
vášnou, ktorá sa nezastaví, dokiaľ
neupadne do priepasti ncrestí.
Šnád' mi neveríš, že v tej náklon-
nosti nie je toľko zlého, alebo
aspon neprivedie k väčším pádom.
Ale ty, ktorý neveríš tomu, ktorý
je skúsenejším než ty, - ty budeš
plakať, krvave budeš plakať nad
svojim nešťastím. Budeš mať vý-
čitky, že si bol upozornený a ne-
chcel si včas počuvať toho, ktorý
ti dobre radil.

Jako sa oslobodiť.

Keď si upadol do osídien svet-

skej náklonnosti k niektorému druhovi, čo máš robiť, aby si sa oslobodil od tak hanebných pút?

a/. Vyhybaj nebezpečným príležitosťiam. Zlom naraz každý styk, nestačí povedať: Pomaly všetko pretnem. Ne potrebné, aby si s nim nechodieval, aby si ho nevidel a s nim sa neshovárал. Vzmúž sa a Boh ti pomôže.

b/. Znič akúkoľvek pamiatku a znak náklonnosti, ktorý si snáď dostal, zvlášť znič všetko, čo by mohlo v tebe vzbudiť spomienku a myšlienku na to, a hoď preto do ona všetky dopisy, básne, podobizne a dárky.

c/. Odporuj usilovne každému hnutiu srdca k onomu a zažen úplne z mysli obraz, akonáhle sa predstaví.

d/. Obracaj sa ustavične a naliehaj k Bohu a pros ho, o silu a účinnú milosť, aby si mohol premôcť takú nebezpečnú vášen.

Láska k Ježišovi, keď je dobre rozpálená, strávi každú náklonnosť.

e/. Konečne otvor svoje srdce magistrovi, alebo inému predstavenému, Jeho rady prísne a prakticky prevádzaj. Časom mu vyjav reťaz myšlienok, ktoré ťa v tom napádajú. Keď tak budeš robiť, dobre pochodíš. Ináš ťa priateľstvo premôže a popáli tvoju dušu ohnom nečistoty, aby horela vo večnom ohni. Keby si však bol prinútený potrebou, poslušnosťou alebo slušnosťou, aby si nedával príležitosť k pohoršeniu alebo reptaniu, a keby si musel často obcovať s oným druhom, čo si počneš? V takom prípade keď nemôžeš vyhnúť príležitosť, aby si neupadol do nejakého hriechu:

a/. Zachovaj všetko, čo ti poradí prakticky magister, spovedník alebo iný, kto je твоjim vedcom.

b/. Zdržuj sa toho, aby si nepieral na neho svoj zrak, aby si mu nerozprával nežné slová, alebo mu preukazoval akúkoľvek náklonnosť. Obsuj s nim skrátka, ľahostajne a so všetkou vážnosťou.

c/. Zachovávaj v srdci myšlienku na Boha a často modlitbou sa usiluj svoje srdce naplniť takou vŕúcnuou láskou k Bohu, aby plameň Božej lásky spálil každú pozemskú náklonnosť a obrátil ju v popol'.

Náklonnosť k veciam.

Čo sa týka nesriadenej náklonnosti k pozemským veciam, vedz, že i to sa protiví dokonalosti, či už dušu núti k prestupovaniu Božieho zákona hoci i v malých veciach a tak ju uvádzajú do všedného hriechu, alebo ju umoria, aby neko-

nala to, čo sa viacej páči Bohu a čo on radí. Očuj, čo hovorí sv. Ján z Kríža: "Tieto zvyky sú na príklad: zvyk mnohomluvnosti, malý sklon k veciam, ako: šaty, knihy, izba, niektorý druh jedla, rozhovor určitého druhu a iné skutky, vyhľadávajúť potešenie vo veciach. Zvedavosť a podobné. Hocktorá z týchto nedokonalostí ku ktorej duša privykla a prilnula uškodila by pokroku v čtnosti a každodenne by sa dopušťala nedokonalostí. Duša nemôže dosiahnuť dokonalosti, kým žije táto náklonnosť, hoci by sa týkala i malých vecí.

"Je to ako s vtákom, hoci je uviazaný jemnou nitou alebo povrázkom, vždy je uviazaný a nemôže voľne lietať!" Sv. František Saleský hovorí: "Práve preto, po toľkých sv. prijímaniach ktoré konáme nikdy nedosahujeme svätosti, Pán prichádza k nám a nechádza

naše srdce plné túžieb,naviaza-
ností a malých márnivostí. To si
predsa nežiada, chce ho najst',
prázdne, aby s-a v nom stal úplným
pánom a vládárom! Uč sa teda, na-
uč sa lepšie umrtvovať! Odtrhni
úplne svoje srdce od každej i tej
najmenšej pozemskej veci a potom
iste budeš pokračovať v ctnosti,

Ako odtrhnúť svoje srdce.

Aby si úplne očistil svoje
srdce od každej náklonnosti, musíš
prilnúť čo najužšie k Bohu a sna-
žiť sa nadobudnúť spokojnú rovnú
s jeho vôľou. Táto priama myseľ
s vôľou Božou spočíva v šťastnom
zvyku, pochádzajúcom z Božej mi-
losti a v stálom cvičení, sa.
Usiluj sa nadobudnúť takú ctnosť
tým, že ustáliš a pretvoríš svoj-
ho ducha k dokonalej ľahostaj-
nosti vzhľadom na akékoľvek tvoje

dobro, prospech, pohodlie, alebo požitok, vzhľadom na akýkoľvek predmet, miesto, úrad a to až kým nebudeš pripravený zrieknuť sa ochotne akéhokoľvek dobra požitku a prijať ochotne čokoľvek nechutného a odporného.

Od čoho sa odtrhnúť?

Veci, v ktorých sa má práve najviac osvedčovať umrtnosť, od ktorých sa má reholník čo najviac odtrhnúť, sú práve tie, ku ktorým ľudská prirodzenosť najviac lne. Sú to tieto:

a/. Od života: Buď preto pripravený žiť a zomrieť, ako Boh ustanoví. Buď pripravený prijať z rúk Božích smrť, ako, kedy, kde ťa zastihne! Ano, robíš dobre, keď máš teraz silu obetovať svoj život Bohu, hovoriac, že si spokoj-

ný, keby ti ho odobral, kedy, ako, kde sa mu zapáči.

b/. Od zdravia: Bud' pripravený i na zdravie, i na nemoc! Žiadaj si len to, čo sa viac ľúbi Bohu! Bud' pripravený ochotne prijať nemoce a bolesti, kde, ako, kým Boh chce.

c/. Od uspokojovania sebelásky. Stan sa ľahostajným voči tomu, či si ctený a vážený, alebo skorej opovrhovaný, zabúdaný, tupený a prenasledovaný!

d/. Od bohatstva a pohodlia: Nech ti je ľahostajné, či si chudobný alebo bohatý, či máš pohodlie alebo snášaš ťažkosti a útrapy spôsobené chudobou a to: nech sa to týka buď len tvojej osoby alebo tvojho domu, do ktorého si bol pridelený.

e/. Od všetkých vlastností, a prirodzených darov: buď v tom ľahostajný, či máš nejaké prirodzené

prirodzených darov. Buď v tom ľahostajný, či máš nejaké prirodzené vlastnosti, alebo ich nemáš! Preto kto je menej nadaný a neobratný, nech sa odovzdá do vôle Božej a nech je spokojný. Kto má telesné chyby, či už v smysloch, alebo v údoch, či má znetvorenú a škaradú postavu, nech je spokojný. A tak spôsobí zalúbenie vôle Božej, ktorá to tak určila.

f/. Od rodiny, príbuzných, priateľov. Nuď pripravený opustiť ich kedy a dokiaľ Boh bude chcieť!

g/. Od zamestnania, úradného postavenia: buď pripravený mať úrad, zamestnanie a postavenie také, aké sa ti nepáči, ktoré je odporné a protivné! Buď pripravený jak prijať úrad a postavenie ktoré ti bolo určené, tak ho ihneď i zanechať s radosťou, keď ti bolo odobrané a to i s tým presved-

čením, že poslušnosť je prejavom
vôle Božej.

h/. Od každého miesta. Nech ti
je to ľahostajné, či si určený do
dediny, alebo do mesta, do ústavu
alebo do konviktu, do jednej izby,
alebo do druhej. Nehľadať miestá
ľahodiace tvojim túžbám, iba mies-
tá, ale radšej shodujúce sa s vô-
ľou Božou, keby ti božy i protiv-
né.

i/. Od každého pohodlia a uspo-
kojenia: ľahostajnosť vo všetkom,
čo sa týka stravy, šatstva a čoho
iného. Buď hotový zrieknuť sa
všetkého pohodlia, požitku a pod-
niknúť nepohodlné, protivné veci,
keď vidíš, že sa to viac srovnáva
s vôľou Božou.

j/. Od najrozličnejších vecí,
a to i najmänej ľahodiacich tvo-
jej povahe, nadaniu a vkusu. To je
dôležité, aby si navykol svoje

srdce na odriekanie sa niektorých vecí.

k7. Od potechy a duchovnej horlivosti. Ani, aj od toho musíš odtrhnúť svoje srdce a mať myseľ srovnávajúcu sa s vôľou Božou. Hľaď sa odtrhnúť od vnútorného pokoja a mieru! Preto buď docela odovzdaným, i keď trpíš nepokoj. úzkostlivosť a pokušenie. Často sa obetuj Bohu, že si hotový a ochotný snášať prázdnotu duše a pokušenie, kým sa mu to len bude páčiť.

1/. Konečne i od svätého podujatia započatého k sláve Božej a na spásu duší, preto buď pripravený pokračovať v nom alebo ho opustiť, nech sa stane vôľa Božia. Počuj naučenie, ktorá ti dáva sv. František Saleský. Boh nám často vnuká veľmi vysoké plány, aby nás cvičil v jeto svätej ľahostajnosti, hoci nechce, aby sa previedly. Keď si s odvahou a vytrvalos-

ťou začal a pokračoval v diele,
musíš spokojne a mierne prijať
úspech podnikov tak, ako je vôľa
Najvyššieho!

Hľa, to sú hlavné veci, od ktorých
sa musíš odlúčiť. Uspokoj sa s
tým, že si v rukách Božích. Hľaď,
aby si vo všetkom poznal videl
vôľu Božiu a príjmi ju ochotne!
Usiluj sa dosiahnuť tento stu-
pen dokonalosti a Boh bude s te-
bou spokojný! Vyvolí si ťa, aby ťa
posvätil, aby si vykonal mnoho k
jeho sláve.

IIIIIIIIII

H l a v a X X I V .

Všeobecne o vonkajšom umrtvovaní.

Moderný blud.

Žijeme v storočí teoretického ale hlavne praktického naturalizmu. Ovocím tohoto je, že dla starokresťanských zvykov vždy viac a viac mizne umrtvovanie. Zdá sa, že svet chce vytreť z katalogu ctností telesné umrtvovanie. Veľká čiastka kresťanov, žijúcich vo svete, kresťanov opľvadu nábožných, často i niektoré rehoľníci nechápu jeho potrebu a zdá sa, že nechápu ani dôvody, ktoré nás k nemu zaväzujú. Aspoň v teorii sa uznáva

záväznosť vnútorného umrtvovania, aby totiž človek vedel odporovať vlastnej vôli a chrániť svoje srdce. Potom ale pod zámienkou, že Ježiš káže umrtvovať srdce a hlása, že duch je to, ktorý oživuje, chce dokázať neužitočnosť vonkajšieho umrtvovania. Tým sa mnohí uspávajú k pohodlnému životu, prirodzenosti lahodiacemu, a ani nepozorujú, aký omyl a klam sa skrýva pod zdánlivou pravdou. Monsignor Gay vo svojom najcennejšom diele: "O živote a ctnostiach kresťana", tvrdí, že je to všeobecný blud našich časov, lebo všetko chceme uviest na vnútorné umrtvovanie.

oOo

Vonkajšie umrtvovanie je potrebné.

Jako som už povedal, vnútorné umrtvovanie je cennejšie, ako vonkajšie, lebo duch je neporovnateľne vyšší ako telo. Sv. Alojz hovorieval: "Jedno je treba konať a druhé nezanedbávať: zapierať vlastnú vôľu, potlačovať hnutie svojej pýchy a city srdca, to je nanejvýš potrebné, aby sme nadobudli kresťanských ctností. To stojí najťažší boj, ktorý musíme ustavične viesť, jak my, tak i ubohí smrteľníci. Mnohokrát ľahko navykneme na pôsty - bičovanie, ale nie tak snadno na mlčanie, prerušovania zvláštného priateľstva, aby sme odpustili urážku, alebo pracovali s človekom, ktorý je nám protivný, než aby sme trpeli osobu

obťažnú a dokonale sa venovali povinnostiam, ktoré sa nám nelúbia. Ale veľmi by sa mýlil ten, kto by preto chcel zanedbať umrtvovanie smyslov. Ono je predsa potrebné cieľen k dokonalosti, ale ku kresťanskému životu vôbec a teda i ku spáse duší.

Čo hovorí sv. Cirkev a Pán Ježiš.

Sv. Vincenc Faulánsky nás takto poučuje: "Kto si málo váži vonkajšieho umrtvovania, hovoriac, že oveľa dokonalejšie je vnútorné, ten dáva najavo, že sa neumrtvuje ani vnútorne, ani navonok". Sv. Alfonz zdôrazňuje túto pravdu, dodávajúc: "Jako vonkajšie, tak i vnútorné umrtvovanie je k dosiahnutiu dokonalosti potrebné, ale s týmto rozdielom: vo vonkajšom sa musíme cvičiť s miernosťou, vo vnútornom

sa musíme umrtvovať bez miery a horlive! Sv. Ján videl všetkých blažených s palmami v rukách "Et palmi in manibus eorum". Z toho uzaťváráme, že k spáse je potrebné pre všetkých, aby boli mučeníkmi či už skrz železo tyrana, alebo skrz svoje umrtvovanie.

I Bossuet o tom hovorí: "Mučeníctvo kajúcnosti je neodlučiteľné od cirkvi. Toto mučeníctvo nemá tak hrozný nástroj, ako mučeníctvo krvi, ale, keď sa zdá, že mu chýba niečo na intenzite, to je nahradené trvaním..... Keď nie sú tyrani, svätí sa sami prenasledujú! V našej dobe sa zdá táto nauka veľmi kyslou, ty ale, môj milý novicu, ver tomu, kto ťa miluje a povie ti všetko uprimne. Kto ti hovorí ináč, ten ťa klame. Tridentský koncil to všetko potvrdzuje a podotýka, že

celý kresťanský život musí byť ustavičným umrtvovaním: Tota christiana vita perpetua poenitentia esse debet /Ses. 14,C.9/.

A práve toto potvrdzuje celý život a učenie Pána Ježiša. On, dobrý Ježiš, nemusel trpieť a predsa od narodenia až po smrť chcel, aby jeho život bol neustálym utrpením. Základným bodom jeho učenia je práve toto naučenie a povzbudenie k utrpeniu. Okrem toho, že riekol: "Nisi poenitentiam egeritis, omnes peribitis", učí tiež: "Kto chce prísť za mnou zapri sám seba a vezmi kríž svoj a nasleduj ma!" "Qui vult venire post me, abneget semet-ipsam, et tollat crucem suam et sequatur me." A na inom mieste hovorí tomu, ktorý hľadá pozemské uspokojenie: "Iam recepisti mercedem tua," - a učí nás, že cesta do neba je drsná, úzká a brána nízka; tam vojde len ten, kto si vie urobiť

násilie. Učí nás, že náš život je boj v ktorom bude korunovaný len ten, ktorý statočne bojoval a svoje "blahoslavenstvá" uzaviera tým, že blahoslavenými menuje tých, ktorí trpia prenasledovanie pre spravodlivosť. Dáva ospevovať apoštolom víťazstvo, keď odchádzali do sveta, snášajúc potupu, opovrhovanie a rany pre jeho meno a k jeho sláve. To vzbudzuje nás, aby sme sa preto radovali pri myšlienke, že krátké utrpenie na tejto zemi nám získa večnú radosť v nebesiach.

Pohnútky k umrtvovaniu.

Nájdôležitejších pohnútok je päť:

1. ; 2. ; 3. ; 4. ; 5. ;

1. Aby sme zadostučinili za svoje viny. Nikdy nezabúdajme, keď sme urazili Fána Boha čo i len malým hriechom, zadlžili sme sa jeho Božskej spravедlnosti a tento dlh musíme splatiť. Pretože ale človek skladá sa z tela i duše, musí celá ľudská bytosť, telo i duša mať účasť na tomto zadostučinení. Keď neodpykáme svoje viny na tomto svete, budeme ich trpieť na druhom svete. To je čisté, sväté učenie teologie. Teda nie je lepšie zaplatiť dlh na tomto svete, ako na onom, zatiaľ čo pokánie, ktoré máme konať teraz je ľahké a krátké a nielen zadostučinné ale i záslužné? Idežto tresty na onom svete sú hrozné, dlho-trvajúce a predsa bez najmenej zásluhy. Dľa sv. Tomáša: "najmiernejší trest, ktorý sa tam musí trpieť, prevyšuje neporovnateľne najväčšie umrtenie, utrpenie na tejto zemi. - Pocta purgatorii

minima, excedit maximam poenam huius vitae! Uvedom si to, že hodina tých hrozných útrap sa zdá oným ubohým dušiam nekonečným radom rokov. Preto nás dobrý duchovní učitelia a svätí napomínajú, aby sme sa prísne umrtvovali a tak tu a tým vyhli trestom vo večnosti. Jaké šťastie by to bolo pre nás, keby sme museli nesmierne trpieť na tejto zemi, ale mohli by sme ísť hneď po smrti do neba.

2. Aby sme sa varovali hriechu.

Po druhé sa musíme cvičiť, v telesnom umrtvovaní preto, aby sme sa zachránili od hriechu. Sv. Tomáš Aquinský poučuje: "Telo je zdrojom neresťí, jestli sa chceme zachrániť od nich, musíme telo krotiť! Neklamme sa! Veď sv. Alfonz hovorí: " Keď odopierate telu dovolené požitky, neopováži sa oddať tomu, čo je zakázané. Keď mu však niekto dopraje všetky dovolené

požitky, hneď upadne do toho, čo nie je dovolené! To sa stan z troch príčin: 1. Keď doprajeme telu vždy dovolené veci, ono i vytvorí smyselné potreby, ale len zdanlive, a potom sa prebudzajú a uspokojujú zlé vášne. Duch sv. Hovorí: "Kto živí vyberačne svojho sluhu v mladosti, uvidí, že sa proti nemu neskôr vzbúri." A ďalej: "Oheň nikdy nepovie dosť, lebo naruživosti su nenasytné."

2. Kto sa necvičí v umrtvovaní zvlášť v ťažkých chvíľach, nebude mať dostatočnej sily, aby odporoval pokušeniam.

3. Ten si nezaslúži milosť vytrvalosti, kto chce žiť dľa smyslov a neutláča zlé náklonnosti. Toto umrtvovanie je nadovšetko potrebné tým, ktorí majú zlé zvyky. Bossuet hovorí: Veriaci, vy, ktorí tak často žasnete nad vašim častým pádom, neviete, že príčina je v tom, že si nechceme urobiť násilie a tuží-

me po prílišnom pohodlí?" To je hlúposť, bláznovstvo chcieť vyzdravet zo zásadných nerestí, bez použitia radikálnych liekov. Zlo, ktoré spočíva v údoch a prílišnom rozvoji živočišného života, nevylietči sa iba čiste duchovnými prostriedkami, ale je treba i teho umrtvovať, keď chceme, aby duša slávila skvelý triumf nad telom. Pre ľudí, ktorí pocitujú nátlak vášní, jestli použijú iné prostriedky ako tieto, sú púhé záte-re. Pamätaj na poučenie sv. Pavla: "Fratres: debitores sumus non carni, ut secundum carnem vivamus. Si enim secundum carnem vixeritis, moriemini: Si autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis. /Rom, 8, 12/. A tak teda, bratia, dlžníci sme nie telu, aby sme podľa tela žili. Lebo keď budete žiť podľa tela, umrete; kdežto keď duchom umrtvíte teles-

né skutky a budete žiť.

3. Aby sme dosiahli dokonalosti.

Po tretie musíme umrtvovať svoje smysly, aby sme dosiahli dokonalosti, ku ktorej sme povolani. Iste dokonalosť v podstate spočíva v láske k Bohu a v praktizovaní tejto lásky tým, že vždy a vo všetkom konáme jeho svätú vôľu. K dobrému plneniu tejto vôle Božej je však potrebné, aby sme sa zriekli samých seba a aby sme boli poslušní milosti, ktorá neustále pobáda horlivé duše k umrtvovaniu. Či nie je umrtvovanie tela zahrnuté vo vôle Božej? Či nám nehovorí sv. apoštol Peter, keď hovorí o utrpení Božského Spasiteľa: "Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum, ut sequamini vestigia eius. I. Peter, 21/.

K dosiahnutiu dokonalosti je potrebná horlivosť zvláštnou pohnutkou k dokonalosti je umrtvovanie. Zriedka sa stane, že by uprostred pohodlnosti obstála duchovná horlivosť.

4. Aby sme nasledovali Pána Ježiša: po štvrté musíme sa cvičiť v umrtvovaní smyslov, aby sme napodobnili Pána Ježiša Krista, ktorý dľa sv. Pavla, cez celý život nehľadal pohodlie pre seba: "Non sibi complacuit", ba vždy trpel a bol uponižovaný zvlášť pri svojom utrpení. Aj my musíme činiť podobne, aby sme mu preukázali svoju lásku tým prostriedkom, ktorým mu ju preukázali už mnohí svätci. Hľa, výklad veľkých umrtvovaní a kajúcich skutkov: láska k ukrížovanému Pánu Ježišovi ich naklonila až ku krížu. Slávny kajúcnik sv. František Borgias ho-
vorieval, že jeho smysly a jeho

údy spôsobili smrť Pánu Ježišovi a jako človek, ktorý nešťastnou náhodou zabil alebo zranil osobu, jejmu nadovšetko milú, so zdesením by pozeral na osudný kus železa, ktorý mu k tomu činu poslužil, ba hodil by ho o zem a šlapal by po ňom. Podobne má sa zachádzať i s jeho telom, ktoré ukrižovalo Pána Ježiša.

Ľ. Aby sme si získali veľké milosti to piate musíme sa cvičiť v umrtvovaní tela a v kajúcich skutkoch pre veľké a rozličné milosti, ktoré nám Boh ráčil udeliť. Umrtvovanie našich vonkajších smyslov je zlatou banou na zásluhy, bohatstva a milosti k pozdvihnutiu duše k Bohu, k rozpaleniu lásky voči Nemu, aby sme rástli v jeho priateľstve. Sú umrtvovania, ktoré sa veľmi prispôsobujú k modlitbe a majú schopnosť k ľahkému udržaniu milosti. Práve pre svoje kajúce

skutky apoštol Indie a Japonska sv. František Maverský, si zasluži, že obrátil mnohé duše a našiel takú duševnú slasť, že jeho duša sa rozlievala v modlitbe: "Animi delicias magni sui corporis cruciatibus merebatur" A my sa často pozbavujeme týchto požitkov, lebo sa nevieme odhodlať k umrtvovaniu našich smyslov. Cila, ktorú prejavíme tým, že konáme pravé skutky umrtvovania vytrhuje takmer nás line z rúk Božích to, čo od Jána Boha žiadame. Ctihodný P. Faber dodáva: "Žalujeme sa, že nedostávame milosť, že nevieme premáhať svoje chyby, že upadneme v pokušenia, že nevieme byť pánmi svojej nálady, alebo svojho srdca. Obyčajne to býva preto, že nežijeme životom umrtveným." A sv. farár Arský odpovedal duchovnému správcovi, ktorý nariekal, že mu mnohé duše utekajú:

"Kázali ste? Modlili ste sa? Ale či ste sa i postili? Kým ste to neurobili, nemyslite si, že ste všetko vykonali." On, sv. farár, ktorý priviedol do ovčince tisíc, ba desaťtisíc ovečiek, on to musí pripísať nielen práci a modlitbe, ale aj svojim tuhým kajúcim skutkom, ktoré konal.

Nevyhováraj sa!

Len začni s chuťou a odvahou. Upozorňujem ťa, aby si nečinil výstrednosti a zvláštnosti, ale aby si sa nechal primerane viesť. Sv. Alfonz, sv. Ján de la Salle, Sv. Terezia otvorene tvrdia, že život primerane prísny, nielen neškodí zdraviu, ale ho posilňuje. Zrejme to dosvedčujú životy svätých, a z druhej strany to nesčítané množstvo kajúcich skutkov,

ktorými šlachetná duša môže nahradit tie, ktorých jej prirodzená slabosť nedovoľuje. Obyčajne nám nechýba zdravie, aby sme sa umtvovali, ale horlivosť. Môžem sám dosvedčiť, že som aj u nás videl mnohých zoslábnut, onemocnet, ale prečo? Lebo mali málo ducha umrtvovania, alebo v ceste na vychádzkach sa nevedeli zdržať od pitie studenej vody, lebo sa nevedeli zahaliť, keď spotení vyliezli na kopec, lebo sa nevedeli umierniť v jelle, keďže sa nezdržali a jedli mnoho ovocia a tak nemohli tráviť, lebo stáli v lete v prievane, aby okúsili chvíľkovú úľavu v páľčivosti, lebo o slávnostiach sa nevedeli umierniť v jelle a to všetko preto, že sa neokázali umrtvovať. Ale nemôžem dosvedčiť tak zlý koniec preto, že by sa bol niekto príliš umrtvoval. Dovoľ,

aby som ti citoval úryvok z veľkej učiteľky duchovného života, sv. Terezie: "Buďte uistení, že akonáhle sme začali premáhať toto naše biedne telo, nebude nás už tak trápiť... Keď neodložíme rázne obavu o ztratu zdravia, tak nikdy nič neučiníme... A keď zomreme, čo na tom záleží? Tolkokrát sa nám vysmievalo toto telo! Prečo by sme sa my jemu raz nevysmiali? Verte mi, že také rozhodnutie je veľmi významné a nemôžeme ho celkom ani pochopiť. Začnime už konečne jednať s týmto telom ako s otrokom a zakrátko budeme úplnými pánmi. Až bude tento nepriateľ premožený, pocítíme v sebe podivuhodnú silu, aby sme obstáli v ostatných bojoch tohoto života. Boh, ktorý všetko môže, nech nám ráči udeliť túto milosť".

Praktické rady pre vonkajšie umrtvovanie.

Jakého pravidla sa máme pridržiavať pri umrtvovaní smyslov? Istý slávny karmelitán dáva túto zásadu: "Horliví rehoľníci nech sa dohodnú so svojim predstaveným o istom počte umrtvovaní, ktoré treba konať denne, a ktoré budú tvoriť každodenný podiel, ktorý budú presne a vytrvale Bohu splácať. Tento určitý počet nech je na príklad: päť alebo sedem ľahkých umrtvení. Toto vôbec neškodí zdraviu, neobvyčajne prospieva duši a umožňuje jej rýchly postup na ceste rehoľnej dokonalosti." Vynasnažuj sa i ty umrtvovať sa vo všetkom, čo len môžeš, ale dávaj pozor, aby si nevyhľadával zvláštnych umrtvení, ale daj prednosť tým, ktoré sa týkajú dokonalého spoločného života! Nasleduj v tom

radý sv. Alfonza: "Najvýtečnejšie
najužitočnejšie a najmenej škod-
livé sú umrtvovania negatívne, ku
ktorým obyčajne ani nie je treba
zvláštného dovolenia riaditeľa;
ako na pr.: neďívať sa, nepočúvať
zvedave, nehovoriť mimo času, uspo-
kojiť sa menej chuťnými alebo hor-
šie pripravenými jedlami, dávať
prednosť a lepšie miesto iným.
Tešiť sa z toho, že nám chýba niečo
potrebného. Nenariekat, na nepoho-
dy povetria, na opovrhovanie, pre-
nasledovanie, nemoci a podobné.
Čo sa týka ťažkých umrtvovaní a
väčších kajúcich skutkov, ktoré
by mohli škodiť zdraviu nesmie sa
ich poďuť bez vnuknutia ducha Sv.
a bez vedenia múdreho vodcu. Odpo-
rúčami ti umrtvenosť v nemoci.
Staraj sa o seba, ale neupadni do
prálišnej jemnosti, ani si nežiadať
nejakej zvláštnej pečlivosti. Hľad
sa prispôbiť akémukoľvek utrpeniu

z lásky k F. Ježišovi! Nenarie-
kaj a na svoje zlo nysli čo naj-
menej. Svoje obtiaže povedz tomu,
komu treba! Príjmi lieky a potom
trpezlivo očakávaj, nech sa stane
vôľa Božia.

H l a v a X X V .

O umrtvovaní chuti.

O umrtvovaní chuti.

Prešli sme k praktickému pre-
vádzaniu umrtvovaní jednotli-
vých smyslov nášho tela a myslím,
že nemôžem hovoriť dla svojej
mienky, ale budem uvádzať presne
nauku najslávnejších učiteľov
duchovných a zvlášť sv. Alfonza,
sv. Františka Saleského, sv. Vin-

cenca, sv. Leonarda z Porto Maurizio. Dla všeobecného úsudku týchto duchovných učiteľov je medzi umrtvovaním smyslov prvé, v ktorom sa treba cvičiť, ak chceme dosiahnuť dokonalosť, umrtvovanie chuti. "Od počiatku musíte potierať chuť. Ak nezvíťazíte nad nou, márne sa budete snažiť nadobudnúť ostatných dtností", hovorí sv. Vincenc Ferreri. Traktát o duch, živote/. Sv. Leonard hovorieval: "Malá bdelosť v umrtvovaní chuti je oným zožierajúcim červom, ktorý anohým rehoľníkom prekáža pokračovať v duchovnom živote. Podarí sa im zvíťaziť vo všetkom ostatnom, ale sú premáhaní práve v tomto a oheň, ktorý vzplánil pri modlitbe u stupnov oltára, v jedálni celkom vychladne". Začnime teda hovoriť o chuti a spôsobe jej umrtvovania.

Mlsnosť a striedmosť.

Mlsnosť spočíva hlavne v požívaní pokrmov a nápojov pre rozkoš, ktorá pochádza z pozitívnej chuti. Táto nerest vedie k nasledujúcim chybám: 1. Zaopatriť si, alebo aspon si žiadať výborné a chutné jedlá. 2. Vyhľadávať vybranú úpravu pri obyčajných pokrmoch. 3. Prestupovať mieru potreby v jelle a pití. 4. Jeť rýchle a pažrave pre chuť, ktorú pocítujeme. 5. Jeť mimo času jedlu určeného. - Iy zaiste musíme potierať usilovne tieto chyby a práve preto ti chceme teraz naznačiť praktický postup a spôsob boja, aby bolo tvoje víťazstvo zaistené. Prv sa však sluší podotknúť, aby som hovoril čo možno najpresnejšie, že umrtvovanie ide ďalej než sama striedmosť.

Striedmosť záleží v obmedzenom požívaní jedla a nápoja. A preto sa striedmy človek živí len zo samej potreby a požíva len tolko, koľko potrebuje k udržiavaniu života, a to bez túžby po pôžitku. Nemienim tým že by bolo zlé, keby človek cítil pri požívaní istú prirodzenú rozkoš, ale treba dbať, aby nebol pravým cieľom tento požitok, ale potrebou. Naproti tomu umrtvovanie odníma telu i z toho, čo by mu akosi bolo potrebné k užitku, a to preto, aby tak ochotnejšie a lepšie slúžilo duši. Musíme byť striedmými! Vyhybajme mlsnosti podozretom hricchu, medzitým čo mlsnosť prenasledovať stálym umrtvovaním pre užitky, ktoré z toho plynu je len radou.

Dôležitosť striedmosti.

Je teda naozaj dôležitým umrtvovať chuť? Ano, veľmi dôležitým, z nasledujúcich dôvodov: 1. Aby sme

sa uvarovali pri pokušeniach tela a tak požívali spokojnosti smyslov a ducha, čo je veľmi potrebné k úzkému spojeniu s Bohom. 2 Aby sme neupadli do ťažkého hriechu, lebo sv. Tomáš hovorí, že "nečistota je dcérou nestriedmosti", totiž jedným z dôsledkov. /2.2.q.148 ad 6/ 3. Aby sme sa uchránili nesčetných hriechov všedných. Sv. Alfonz píše: "Jedenie sa opakuje viackrát za deň, tak že ten, kto sa neoddá umrtvovaniu chuti dopúšťa sa mnohých pokleskov". 4. Aby sme sa mohli ľahšie venovať modlitbe, duchovným veciam, práci a dobrým skutkom, lebo v knihe Múdrosti čítame: "Corpus, quod corrumpitur, aggravat animam". 5. Aby sme dosiahli vyššieho stupňa ctnosti a svätosti, ako hovorí sv. Alfonz: "Kto sa snaží umrtvovať chuť činí ustavičné pokroky v dokonalosti, lebo si osvojí ľahkosť, ktorou umrtvuje ostatné smysly a venuje sa cvičeniam ctností."

Malé umrtvovania.

Hľadaj, aby si neodkladal s umrtvovaním, až sa ti naskytne nejaká veľká, neobyčajná príležitosť, ale si veľmi váž i tých najmenších umrtvení. Je to predovšetkým preto, že sa vyskytujú viackrát za deň a môžeš si tak nimi získať viac zásluh. Potom aj preto, že s každým úkonom umrtvovania je spojený úkon lásky k Bohu, totiž úkon najznamenitejšej ctnosti. Ak to budeš konať, zaslužiš si tu na zemi rozmnoženie milosti posväcujúcej a v nebi vzrast slávy po celú večnosť. Taká nauka je prísne teologická, a svätci v každej dobe bývali pri pomyslení na tieto pravdy povzbudení k obeti. Často sv. Leonard z Porto Maurizio na dlhých letných cestách cítil, jak je zožieraný pálcivou zízňou a predsa ho vždy márne pokúšali jeho

druhovia, aby vypil i len jeden pohár vody, aby sa tak osviežil. "Necsoží mi to," ponáhľas sa s odpoveďou, "aby som za jedinu kvapku vody obetoval stupeň zásluh v nebi!" Podobne činili obyčajne všetci svätí, ktorí dlhovo dlhotrvajúcich rozjímaníach pochopili tieto dobré pravdy, ako i náš drahý Otec a zakladateľ D. Bosco. Keď unavený a vyčerpaný bol vyzvaný, aby sa odpočinul, dodával: "Odpočinieme si pŕtom v nebi. Teraz diabol pracuje na zkaže duší a treba, aby sme aj my pracovali neunavne a zachránili čo len môžeme.

Iné spôsoby umrtvovania chuti.

Jak praktickým spôsobom umrtvovať našu chuť? - Najprv treba použiť všetkého, čo napomáha k náprave z piatich hlavných, už zmienených chýb, pochádzajúcich z mlsnosti a

potom sa chopiť iných dokonalejších prostriedkov. Všetko sa dá uviesť na nasledujúce body:

1. Vziať len potrebné.

Predovšetkým treba, povedal by som, predbežného prostriedku, totiž viesť život dokonale striedmy. Táto striedmosť záleží v tom, že jieme a pijeme len toľko, koľko nám je potrebné, aby chuť nebola nikdy celkom uspokojená, dľa naučenia sv. Jeronyma: "Sit moderatus sibus, et nunquam venter expletus". Treba jest, aby sme žili a nie žiť, aby sme jedli ako zvieratá, ktoréedia kedykoľvek a vždy keď sa im ukáže žrádlo. "Ba", hovorí ďalej sv. Jeroným, "treba sa tak sýtiť, aby si sa po jedle mohol s chuťou venovať modlitbe, čítaniu svätých kníh a dobrým skutkom. Zvlášť sv. Peter apoštol nám vstiepuje túto striedmosť, tam, kde hovorí: "Bratia, buďte striedmi a bedlite, lebo protivník váš ďiabol, obchádza ako ružiaci lev, hľadajúc,

koho by pohltil./I Pet.10,8/Diabol, hovoria svätí otcovia snaží sa duše sviesť k ťažkému hriechu. On však, ktorý pozná výborne našu slabosť, ktorý hľadá vždy našu slabú stránku, ten vie, že hojnosť jedla budí vášne! Tak najprv len pokúša duše a potom, žiaľbohu, nie zriedka ich premáha. Ak sa chceme striasť pokušení a snád aj nápadov, budme striedmi! Sv. Bernard bol v požívaní tak mierny, že dokonca chleba požíval s mierou; a vody, obvyklého svojho nápoja mierne. Sv. Jeroným dáva miernosti prednosť pred pôstom a hovorí: "Dávam prednosť mierne u požívaní, ktoré neuspokojuje chuť, pred trojdenným pôstom." Aj sv. František Saleský hovorí, že zasluži prednosť skromná striedmosť a to stála pred násilnou zdržanlivosťou, prerušovanou veľkými neviazanosťami. To isté nám vŕtepoval Don Bosco, ktorý miesto pravých pôstov naliehavo odporučal prísnu striedmosť a dával ešte tu poznámku, aby sme boli

striedmi hlavne pri večeri ,aby sme tak mali pokojný spánok a ochránili sa pred trápnyými pokušeniami.

2. Nič mimo času k jedlu!

Druhé umrtvovanie chuti záleží v tom, že neberieme ničoho mimo času k jedlu bez dostatočného dôvodu.

Sv. Filip Neri nemohol snieť, aby si niekto z jeho rehoľníkov dovolil jesť mimo času a jednomu z takých povedal: "Vy nikdy nebudete duchovným človekom, ak sa nenapravíte z tejto chyby!" Keď kedysi sv. Karol Boromejský, arcibiskup milánsky, spozoroval, že jedon z jeho kaplánov si vzal akési osvieženie mimo času, povedal: "Môj priateľu, neviete, že ten, kto hovie svojej chuti čoho si ona len žiada, stáva sa jej otrokom?"

Dnes hoviete svojej žízni, zajtra budete ochotný urobiť tak znovu a neskôršie už nebudete svojim pánom!"

Sám dával v tom príklad, keď čomu os-

tatných vyzýval. Aj ty, výjmac, že by to vyžadovala výnimočná potreba, láska alebo zdvorilosť, konať aj toto umrtvovanie, že nepožiješ ničoho mimo času a tým si získaš veľké zásluhy.

3. Zdržovať sa niektorých nápojov.

Tretí spôsob umrtvovania chuti záleží, že pravidelnom zdržovaní sa istých nápojov alebo v niernom ich požívaní ako sú: víno, likéry, liehové nápoje a podobné, ktoré škodia čistote pre ich neblahý vliv na nervovú sústavu. Je preto potrebné, zriecť sa ich, alebo ich urobiť meškodnými tým, že ich hodne rozriedime vodou. Duch Sv. jasne hovorí: "Luxuriosa res vinum... quicumque his delectatur, non erit sapiens. /Prov. XX.1/ Bujná vec je víno, a búrlivé je opilstvo: ktokolvek sa v nich kochá, nebude múdry. "Multos exterminavit vinum /Eccli. XXII 30/

Preto sv. Jeroným radí vyhýbať sa vínu ako jedu a dodáva: "Ak ma možno v niečom o radu prosiť, ak sa verí skúsenému, k tomu ťa na prvom mieste napomínam, k tomu zaprisahám, - aby sa tvoja duša vyhýbala vínu ako jedu. To hľa proti mladosti prvá zbraň zlých duchov... víno a mladosť - dvojakým zápalom žiadostivosti!" Vinum fugiat pro vene-
no... Vinum et adolescentia duplex incendium voluptatis. /Ep. XXII/
- Sv. Vincenc Ferreri dáva radu, ktorú aj Don Bosco často opakoval: "Vaše víno nech je tak zriedené, aby ztratilo svoju silu!" Sv. Jánovi De Rossi, ktorý dolieval do vína hodne vody ktosi podotkol, že ho kazí. "Lepšie pokaziť víno, než skaziť seba", odpovedal neprestanuc prilievať vodu. Jestliže sa môže táto nauka svätých vzťahovať na všetkých tak zvlášť ju treba uplatňovať u mládeže; ak cítiš

preto vnuknutie, aby si učinil
predsavzatie, že nebudeš pravidel-
ne piť likéry, že budeš vždy roz-
riedňovať víno, výjmu, že by už bo-
lo zriedené, učiň tak a buď istý,
že ti to Boh počítak zásluhy.

4. Uspokojiť sa so spoločnou stra-
vou.

Štvrtý spôsob umrtvovania chuti,
ktorý musia všetci používať, zá-
leží v tom, že si obyčajne nepra-
jeme mimo zvyklých jedál ničoho!
Netužme nikdy po jedlách, vybranej-
ších a jemnejších, ale opätne u-
spokojme sa vždy s tým, čo je v
komunitě pripravené, jedzme všetko
bez rozdielu, pokiaľ nám v tom ne-
prekáža zdravie, alebo neprekona-
teľný odpor. Tento spôsob záleží
aj v tom, že berieme obyčajne to,
čo sa nám predloží, že si nestážu-
jeme na stravu, a ešte lepšie, že o
nej vôbec nehovoríme. Vzhľadom na

to hovorí sv. František Saleský:
"Dla mojej mienky je väčšou ctnos-
ťou jest bez vyberania to, čo sa
predloží a v tom poriadku, ako sa
predkladá, či je to podľa našej
chuti či nie, než dla vášho výberu
hľadať na stole práve to najhoršie;
Pvry sa síce zdá úkonom prísny, ale
v druhom je menej vlastnej vô-
le. Mimo toho tento spôsob umrtvo-
vania nie je nápadný, nevedie niko-
ho do rozpakov a shoduje sa vo
všetkom so zvykmi spoločného ži-
vota". Sám však bol lahostajný k
akémukol'vek druhu jedla, nikdy ne-
vytýkal, nech to bolo všetko akokoľ-
vek pripravené: studené, či teplé,
presolené či neslané, to všetko mu
bolo po chuti a jedol, čo mu bolo
predložené a to vždy bez najmen-
šej poznámky. V tom ohľade bol
obdivuhodným i Don Bosco, o ktorom
by si sa bol ťažko dozvedel, čo sa
mu menej ľubi, lebo jemu sa ľúbilo
všetko. Matka sv. Bernarda, tu-
žiac vidieť jedného dna svojich

sedem synov zasvätených Bohu, navy-
kala ich od detstva živiť sa tými
najprostejšími, obecnými pokrmami.
Táto nábožná Matka dobre vedela, akú
škodu môže mládeži spôsobiť vý-
borná výživa a preto im odníkala
každý vybraný pokrm. Jej úmysel sa
vydaril, lebo všetci jej synovia sa
stali jedon po druhom rehoľníkmi a
boli pravými vzormi striedmosti a
zdržanlivosti. Sv. Bernard, ktorý sa
stal ich vodcom, sa priznáva, že vždy
zachoval prísnu umrtenosť a zdr-
žoval sa vína i mäsa, aby bol obrne-
ný proti každému pokušeniu a pádu:
"Abstineo a vino, quia in vino luxu-
ria est; abstineo a carnibus, ne dum
nimis nutriunt carnem, simula carnis
nutriant vitia" /ser. 66, sup. Cant 6/.
Nehovorím, aby si žil tak prísno, ako
tento svätec, ale nenavvykaj sa spon-
na mlsnosť. Ak si už navykol, odvy-
kaj, i keby ťa to malo stať hodne ná-
silia s práce, a to pokiaľ si mladý,
lebo čím viac odkladáš, tým obťažnej-
ším ti to bude. Navykaj si svoj ža-

lúdok na hocčaké jedlo, hoc aj na to najhrubšie, najprостейšie a umrtvuj tak dotieravosť chuti, ktorá si väčšinou žiada rôzne maškrtky. Navykaj ju, aby sa uspokojila obyčajnou, riadnou stravou! Ak je ti však spoločný život trochu ťťažným, pomysli si, že to je nám nezbytným v sile našich reholných slubov, jako chudobným, že stačí, ak máme čím udržovať život, ako nás poučuje sv. Pavel: "Habentes alimenta et quibus tegamur, his contenti simus".

5. Zrieknutie sa chůtok.

Piaty spôsob umrtvovania chuti záleží v tom, že sa zriekame niečoho príjemného. Sv. Vincent Ferreri píše: "Ak vám je predkladaný pokrm nechutný, že mu niečo chýba, neosolte ho ani neokorente, ale odoprite to smyselnosti z lásky k F. Ježišovi, žľčou a octom napojenému. Môžete s tak nenápadne zrieť aj omáčky,

ktorá len dráždi chuť! Sv. Leonard z Porto Maurizio neužíval nikdy citrónov, ktorých v jeho kraji bola hojnosť. Aj ty si zaumien, že nebudeš v tomto hovet svojej chuti, ale že toho použiješ len vtedy, keby chuť potrebovala takého dráždidla pre telesnú nevoľnosť, alebo keby to vyžadovala slušnosť. Zriekni sa úplne alebo čiastočne milej porcie, jedného kusu ovocia, cukrového a podobne. Nie je to maličkosť, hovorí Nasledovanie Krista, zapreť sa v malých príležitostiach. Je treba veľkej zásoby ctností, aby si sa presne a vytrvale premáhal vo všedných veciach. Aby si napodobnil tieto tak ctnostné duše, snáď si aj ty, pokiaľ len môžeš, zrieť sa denne toho, čo sa ti najviac ľúbi. Don Bosco hovoriev: "Maličkosť, ale v maličkosti byť vytrvalým" Ctnosť ide ďalej, že sa pozitívne protivíme chuti, na pr.: tým, že učiníme pokrm

nechutným, alebo tým, že prežívame nechutné čiastky, čo je častým cvičením svätcov.

V duchu umŕtvvenosti sa pravidelne zdržujeme jedál, ktoré cirkvi v istých dňoch zakazuje, ale zvlášť mäsa. Svätý Klemen Alexandrijský hovorí: "Jestliže mäso posilňuje telo, oslabuje dušu, lebo živí a budí žiadostivosť" / Stromata, Liber 7/. Aj sv. Bernard a sv. Alfonz radia požívať mäso, len veľmi skromne "aby si nebol obťažovaný nečistým pokušením" / Sv. Alfonz: Vera sposa di G. Cr. cap 8/. Dokáž, z ctnosti to, čo veľká časť ľudí činí z nutnosti. Pri spoločnom jedle u nás kde sa nedávajú vybrané jedlá ani príliš, môžeš si poslúžiť tou trochou, ďakujúc Bohu.

6. Umŕtvovanie - spôsobom jedenia.

Ďalší spôsob umŕtvovania chutí spočíva v spôsobe jedenia, totiž v

tom, aby si nejedol prílišnou hltavosťou ale s rehoľnou vážnosťou. To je tiež náuka samého apoštola: "Si - ve manducatis, sive bibitis, aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite". Ako už každý kresťan sa má mieriť v jedení a pití, tým viac sa má s tou myšlienkou ubierať k stolu rehoľník, lebo on má predovšetkým dbať na to, aby nysýtil ducha svojho dobrými a svätými myšlienkami. Preto sa čítajú počas jedla v rehoľných spoločnostiach duchovné knihy, ktorých smysel a myšlienky tým, že udržujú myseľ v Bohu sobranú, utláčajú žiadostivosť po pokrmu telesnom. Čítba svätých kníh pri jedle je opravdu mocným prostriedkom k zachovaniu striedmosti. Snadnejšie sa uplatňujú zákony umrtvovania, ak sa i pri jedle zaoberá myseľ svätými myšlienkami a inými nábožnými úvahami, ktoré sú pohnútkou, aby sme sa umrtvováli tým, že sa obrátne zriekneme toho, čo práve jazyku najviac ľahodí.

7. Pôst.

Siedmy spôsob umrtvovania záleží v pôste. Sv. František Salský hovorí: "Medzi všetkými kajúcnosťami je najväčšou práve pôst, lebo on prikladá sekeru ku kmenu, a iné len oškrabujú, driapu a režu." -Cirkev schválila pôst nad všetky ostatné spôsoby umrtvovania. V prefácii, ktorá sa číta v quadregesime spieva o ňom chválu, hovoriac, že telesným pôstom sa potláčajú náruživosti, povznáša a býstrí sa myseľ a získajú mnohé ctnosti, a tak sa dosiahne veľká odmena.

Jeho výhody.

Dľa veľkého teologa, P. Lessia pôst má osem výhod. Prvá je, že zachová zdravie, lebo nemoc sa rodí často z prílišného jedla. Druhá pochádza z prvej a je, že predlži život. Príklady dlhého veku bývajú spojené s veľkou striednosťou.

--ťou v jedle. Vzpomeňme si na najslávnejších mníchov z pústi: Pavla, antona, Sabu, Fainucia, Arsenia, Eutymia, Jána pustovníka, Romualda, ktorí sa stále postili a žili všetci viac než 100 rokov. Kartuziáni sa postia mnoho a nejedia mäso ani v najťažších nemociach, Keď sv. Stolica bola v Avignone, pápež nariadil, oznámiť priorovi veľkého kartuziánskeho kláštora, aby zmiernil pôsty a dovolil užívanie mäsa v nemoci. Toto zmiernenie im bolo príčinou takého utrpenia, že sa usniesli poslať k pápežovi deputáciu, aby ho poprosili, že by mohli zachovávať vo svojich pravidlách tak starý príkaz. Táto deputácia bola složená z 25 mníchov a najmladší mal 80 rokov, starší boli 90-roční. Sotva ich videl pápež v tak pokročilom veku a tak silných, tak čulých, neľahol už a odporučal im pokračovať v ich umrtvovenom živote. Tretí osoh,

ktorý dla Lessia vyplýva z Pôstu je, že odstráni mnohé pokušenia, zbavuje telo toho, čo budí vášne. Štvrtý, že uľahší modlitbu a štúdium, lebo plný žalúdok zatemnuje rozum. Piaty učiní dušu schpnou prijímať s svetlo z výšin a iné nebeské dary: vskutku, pôst vedie dušu do príjemného pokoja, získava jej nebeské potechy, lebo len zbavením sa rozkoší tela, si zaslužíme rozkoše duše. Šiesty je, že zadostučiníme spravodlivosti Božej za spáchané hriechy. Siedmy, že obdržíme všetky milosti bez výnimky, ako sa to javí v živote svätých, ako to učí skusenosť. Ôsmy je, že získame veľké zásluhy na tomto svete a veľkú odmenu v nebu.

Praktické pokyny.

Tým, že sú tak početné a veľké výhody, nie je sa čo diviť, že svätí tak milovali a tak heroicky

praktizovali pôst od začiatku ži-
vota. Ty sa však drž prísne stried-
mosti, ako som ti ju hore naznačil.
Postiť sa máme vlastne v piatok, ako
to predpisujú Konštitúcie, i keby
nás to stálo obetu. Aby si sa lep-
šie dorozumel s magistrom, a direk-
torom, ohľadom svojej duše, lebo
si vo formácii svojho tela a fan-
tázia by ťa mohla zaslepiť a sviest
k nemiestnym činom, je lepšie, aby
sme išli rýchlejšie k Pánovi, tým,
že sa budeme zdržovať pôstu pre
poslušnosť, než sa postiť proti
poslušnosti. Nie, neodporúčam ti
nijaké mimoriadne veci; ba skorej
vždy bolo preháňané istým sebazá-
porom, pôstom, ktoré pochádzaly z
nádického zápalu, ktoré však ne-
služia k ničomu, len k zoslabeniu
síl a k bráneniu plného fyzického
vývoja toho, ktorý je ešte vo vý-
voji. Často sa stáva, že, kto za
krátky čas chce činiť mnoho, dosta-

ne sa do polohenia, že nemôže potom nič robiť za dlhý čas. Zato ale, ak ti Pán vnukne, aby si sa pri stole trochu umrtvil, učin, ako som ti prv povedal, dloš nejakú vec, ktorá ti je milá a chuťná. Čin to tak, aby to iní nespozorovali a tak bude tvoje umrtvovanie záslužnejšie, Ovocie, zákusky, porcia jedla, sú umrtvovania, ktoré Boh prijme, ktoré neškodia tvojmu zdraviu a sú ľahké k vykonaniu a veľmi účinné, aby zachovali v nás ctnosť striedmosti.

Následky nestriedmosti.

Keď všetkom, čo som hovoril, dôsiť hovoril o dobrách, ktoré plynú zo striedmosti, o umrtvovaní chuti a o pôsobení, ako ho prevádzať, ostáva mi povedať ešte niekoľko slov o následkoch nestriedmosti a to zvlášť u rehoľníka;

1. Mravný úpadok.

Špatné vlastnosti a hrozná zka za ktorej by podľahol rehoľník, keby neudusil páľčivosť nemiernosti, nie je porovnateľná k zhubným následkom ktoré by vyplývaly z toho, keby niektorý rehoľník bol neumrtený. Nemienim tu hovoriť o nestriednosti v ťažkom a hanebnom význame keby sa kto nechal svať k výstrednostiam v jedle a pití tak, že by sa prejedol, alebo opil. To je ťažkým hriechom aj u ľudí svetských a máme to považovať za hrozný prečin, u rehoľníka nemožný. Kto by sa však predsa aj medzi rehoľníkmi nechal svať takým priestupkom, bol by istotne tak očklivý, že podľajšim a opovržením hodnejším by ho nemohla urobiť žiadna nerest. Hovorím tu o istej dychtivosti po jedle, o požívaní hlayne preto, aby bola uspokojená chuť, aby sme pocítili požitok, smyselné uspokojenie a prebro-

čenie niery pokrmov akýmkoľvek spôsobom. Ak je zakázaný už svet-
ským ľudom tento druh nestried-
mosti a keď sú aj oni povinní v
jedle zachovávať kresťanskú mier-
nosť čím viac je to zakázané re-
holníkom, ktorí vstupujú do rádu
alebo kongregácie práve preto, aby
sa kajali, aby viedli umýtený ži-
vot a snažili sa o kresťanskú
dokonalosť? To by bola opravdu pek-
ná kajúcnosť, keby si miesto potla-
čovania tela jemu hovel a krmil ho
vybranými jedlami a dráždivými
nápojami! Boly by to pekná čtnosť
a uspokojovať všetky jej chuťky!
Krásna zdržanlivosť odchádzať od
jedla so nasýteným žalúdkom! Krás-
né umrtvovanie nejest z potreby,
ale z rozkoše a pažravosti!

2. Nebezpečie nečistoty.

To všetko by nebolo ešte najhroš-
šie, keby sa všetka tá zkaza ob-
medzila len na toto, ale je to

omnoho horšie! Nestriedny, zaťaženný opovážlivým množstvom pokrmu, nachádza sa v stave opravdivej neschopnosti konať dobré skutky. Teda, ak sa pohne v tej chvíli hnutie žiadostivosti /a je nemožné, aby sa v nasýtenom tele, v nižšej časti nevzbudila víchrica smyselnosti/ treba si uvedomiť, do akého nebezpečenstva sa vrhá nestriedny, ktorý podľahne skazonosným a hanebným pohromám? "Nasýtil som ich a oni upadli do hnusných hriechov!" Tak sa sťažuje Pán na svoj ľud. "Saturavi eos et meechati sunt". Ja som im obstaral pokrm, a oni zabudli na darv mojej štedrosti a dali sa hanebne za koristi ponižujúcej nečistote, ako kone vyprosťené z úzdy. To sa týka zvlášť mladého reholníka, v ktorom je ešte ohen vášní rozniecovaný sviežou silou smyslov.

3. Pohoršenie blížneho.

Podívej sa trochu, akým hrozným pohoršením je nezdržanlivosť reholníka zvlášť v pití. Mimo urážky Božej, ktorá sa môže u reholníka stať veľmi rýchlo hriechom smrteľným, pre špatný príklad, je i zhano-bený pred svetom krásny stav rehol-ný. Och, jak sa protiví, jak sa ne-lúbi a jak je hanobná nad každú ne-rest nestriednosť v pití! Je neu-veriteľné, jak zdrcujúci dojem vyvo-láva vo verejnosti objavenie sa reholníka, s obvyklou červenou tvá-re, s očami lesknúcimi sa, nechť dý-chaním pociť, že je opilý, dať poz-nat, že je neobyčajne veselý, že je ľahkomyselný, alebo iným spôsobom dať najavo účinky svojej nestried-mosti. Preto, ty sa z toho vystrihaj a slúb to Pánovi so svätou prísa-hou, že sa chceš cez celý život držať rady, ktorú dal sv. apoštol

Pavel svojmu Timoteovi: "Užívať ví-
na len natoľko, koľko toho vyžaduje
potreba alebo zdravie, a nie viac.
Modico vino utere propter stoma-
chum tuum et frequentes infirmita-
tes!" /Tim.V,23/.

4. Prebúdza vášne a staré zvyky.

Nestriednosť je to, čo prebúdza
vždy staré vášne. Je to ona, ktorá
nás žene vziať na seba prvé
hriešne zvyky, otvoriť staré rany,
ako na hanbu toľko dobrých pred-
savzatí, toľko modlitieb, toľkých
ostrážitostí smyslov a toľko iných
dobrých skutkov. Boj sa tedy, môj
dobrý synáčku, tohoto uhľavného ne-
priateľa sv. čistoty.

Je pravda, že naša Kongregácia v
niektorých okolnostiach času alebo
slávnosti poskytuje trochu viac
jedla, než obyčajne. Ale preto to
nesmieš brať za predmet neporiadku,
to je nierným pôleskom dobročinnnej

zdržanlivosti. Využí len onú lásku, ktorá sa ti z Božskej prozreteľnosti poskytuje, ale s mierou a striedanosťou. Buď však vždy pozor-
ný, aby si neprekročil hranice reholnej striedanosti, ktorá je istým prostriedkom, ktorým premôžeme nepriateľa sv. čistoty.

-0-0-0-0-0-0-

H l a v a X X V I.

O umrtvovaní ostatných telesných
smyslov.

1. Umrtvovanie hmatu.

Hmat je smýsel, ktorý pociťuje
alebo vníma všetky aj tie najrôz-
nejšie dojmy a pocity, vyvolané v
našom tele stekom so zovňajšími
predmetami. Preto treba umrtvovať

predovšetkým tento smysel, ktorý je podľa sv. Bazila najnebezpečnejší: "Omniū sensuum pernitiosissimus!" P. Scaramelli hovorí: "Zrak sa obmedzuje na oči, čuch na nos, chuť na podnebie, a jazyk, hnat však je rozšírený po celom tele. Vo všetkých údoch, strojí úklady vôle a je zvlášť úhlavným nepriateľom čistoty, lebo budí žiadostivosť tela, v duši roznečuje ohen nečistoty a celou silou svádza a sťahuje dušu do bahna nečistoty. Tento smysel je hrozným nepriateľom ktorý, keď sa raz rozhodnul napadnúť pevnosť, neuspokojí sa napadnúť jeden násyp, jednu baštu, ale sviera ju zo všetkých strán, napáda ju od všadiaľ, a vynaloží proti nej všetky svoje sily, aby sa len stal jej pánom!" Práve preto uprimne vyznal o sebe sv. Pavol, hovoriac: "Trestám svoje telo a podrobujem ho v poddanosť zo strachu, aby som sám nebol zavrhnutý, medzitým čo iným kážem!" Castigo corpus meum

et in servitute redigo, ne cum
aliis praedicaverim, ipse repro-
bus efficiar. /L.Kor. 9,27/.

...Prekáža dokonalosti.

Hmat treba umrtvovať aj preto,
aby sme úspešne viedli život, sme-
rujúci k dokonalosti; dľa požia-
davkov nášho reholného stavu, le-
bo to, čo bráni v tomto väčšine du-
ší, je práve výsledok pohodlia a
blahobytu. Sv. Terezia volá: "To
je omyl myslieť, že Boh uzavrie
priateľstvo s tými, ktorí vyhľadá-
vajú svoje pohodlie". A P. Faber
dodáva: "Láska k vlastnému pohod-
liu telesnému je pohromou pre
svätosť, a zo sídla každodenné-
ho pohodlia nevyšlo nič veľkého".
A ďalej pokračuje: "Bolo by ľahké
stat sa duchovným človekom, keby
k tomu stačilo mať správne názo-
ry, vysoké myšlienky a vručne tú-

hy. Uholným kameňom duchovného života je umrtvovanie. Svetské zába-
vy, každodenný zvyk vždy konať len
svoju vôľu, to sú veci, ktoré nevedú
k svätosti, ak tvoria návyk a obvyk-
lý tok nášho života. Svätosti je
nezbytné potrebné utrpenie a je aj
podstatné k zničeniu sebelásky. Je
celkom nemožné, aby sme nadobudli
ctnostných zvykov, bez cieľavedomé-
ho umrtvovania a bolesti, ktorá má
prinášať ovocie musí byť zvla-
žovaná milosťou.

I. Jak umrtvovať hmat.

1. Zrieknuť sa pohodlia.

Jak vysvitá, umrtvovanie hmatu je
nezbytným ku spáse duši a k dosiah-
nutiu reholnej dokonalosti. Teraz
naznačíme hlavné spôsoby jeho u-
mr tvovania. Prvý záleží v zriek-
nutí sa, a to aj keď sme sami, pohodl-
ností, ktoré by nám bránily zachovať

si vždy dôstojný a skromný postoj, jaký sluší tomu, kto je vždy v prítomnosti Božej: tak na pr.: nepreklaďat si nohy keď sedíme, neopierat sa, ani sa nepretahovať, keď stojíme, na lôžku ležať skromne, vždy čo najslušnejšie prikrytý, i za duchného leta, nerozopínať si šaty v lete, aby sa nám polavilo od prílišného tepla, nevyhľadávať kúpeľov, ani miest k osvieženiu, skrátka: nikdy nehľadať vlastného pohodlia. O sv. Františkovi Saleskom hovorí Monsignor Camus: "Nikdy si nedovoliť výnimku od presných pravidiel skromnosti, ako sám tak aj v spoločnosti zachovával vždy rovnaké držanie tela a podobne srdca!" To isté môžeme povedať o našom dobrotníkovi Don Boscovi, ktorého nikto nevidel hľadať svoje pohodlie a v každej príležitosti sa zachoval sa zachoval tak umrtený, že môžeme predpokladať, že nikdy nepoužil te-

lesného uspokojenia pre samý pôžitok. Toho možno dosiahnuť len mnohým umrtvovaním a pamätajme, že ak sa chceme stať svätými, musíme stále, bez ustania prudko bojovať.

2. Vyhľadávať, čo sa viac ľúbi Bohu.

Druhý spôsob umrtvovania hnetu záleží nielen v tom, že nevyhľadávame svojho pohodlia, ale vždy i v zovnejších veciach hľadáme to, čo sa viac ľúbi Bohu, zachovávajúc vždy dokonalejší postoj, i keby to bolo pre nás obťou. Ako na pr.: modliť sa kľačiac a pokiaľ možno neopierajúc sa, hlavou odkrytou, v polohe čo najuctivejšej; modliť sa ranné i večerné modlitby a breviár a konať rozjímanie a ostatné pobožnosti na kolenách pred Najsvätejšou Svätosťou a nakoľko je len možno, odbaviť všetko spoločne. Účastniť sa obradov v kostole o istých sviatkoch, aj keď dlhých.

3. Snášať nepohodu a bdenie.

Tre-tí spôsob záleží v trpezlivom snášaní zlého počasia, teplo, zimu, vietor, prach a dážď s radosťou, bez najmenšieho nariekania. Hmat možno umrtvovať aj bdením. To sa musí u tbe obmedziť na tože ochotne budeš hore, ak toho bude vyžadovať nejaká práca z poslušnosti, ako na pr.: v sakristii, alebo čakať hosta, že si nedopraješ ani trochu ospočinku, ako činia iní po obede; že vstaneš ochotne pred spoločným vstávaním, ako toho bude vyžadovať posluhovaníe pri sv. omši, cestovanie a pod.; že budeš vždy presný v stávaní, i keby si sa necítil dobre, alebo keby si siel spať hodne neskoro i z rozumných dôvodov. Toto umrtvovanie je ťažké pre toho, kto naň dobre nenavykol. Ale je veľmi záslužné a veľmi potrební k dosiahnutiu dokonalosti. Nebolo by možno vypočítat, koľko zvláštných

milostí behom dňa získava nám tento prvý sebazápor, a koľkých milostí sa zbavíme, keď opominieme z neobalosti toto umrtvenie. Nemožno nikdy veriť horlivosti duše, ktorá začína svoj deň všedným hriechom lenivosti. Sv. Vincenc z Pauly schválne napísal všetkým svojim rehoľníkom okružný list o prospechu presného vstávania. Tento list považoval Don Bosco za tak významný, že ho chcel vložiť do vydania našich Konštitúcií. "Mimo času, ktorý ľudia strácajú nerestami nežtráca sa nikdy viac času, než spánkom", hovorí v. Bernard. A sv. Vincenc z Pauly dodáva: "Kto mnohí spí, stáva sa vlažným", a takého prenasledujú mnohé pokušenia.

4. Vyhľadávať tvrdé stoličky a posteľ.

Štvrtý spôsob umrtvovania hmatu záleží v tom, že si nedoprajeme vypchaných sedadiel a mäkkých postiel.

Sluší sa zaiste navyknuť si skrôť na lôžko nepohodlné a tvrdé. Kolko-krát považujeme za potrebné zdra-
viu to čo vlastne slúži k utajeniu
sebelásky, k ukojeniu smyselnosti!
Mäkké lôžko oslabuje telo a tak aj
dušu a zdržuje na odpočinku dlhšie
než treba. Sv. Alfonz hovorí: "Ak ti
stačí na spanie slamník, na čo po-
trebuješ pridávať matrace; na čo do-
konca dva?" A sv. Vincenc Ferreri pí-
še: "Vstanete ľahko ba s radosťou, ak
máte tvrdé lôžko!"

5. Snášať pichanie.

Piaty spôsob umrtvovania hmatu: že
trpezlivo snášame a ne snažíme sa
zbaviť prirodzeného pichania a kúsa-
nia komárov a iného hmyzu. Sv. Al-
fonz nazýva toto umrtvovanie tvrdším
od bičovania a košele zo žihlavy;
predsa k tomu umrtvovaniu nie je
treba žiadať o dovolenie a nie sme
vystavení pokúšeniu márnivosti!

Ctihodný P. Lacitius vypráva, že poznal reholníkov, ktorí za to, že niekoľko týždňov snášali prudké štípanie, spôsobené hmyzom - pulicum morsus - obdržali zvláštne milosti, o ktoré márne prosili niekoľko rokov.

6. Umrtvovanie telesným trýznením.

Šiesty spôsob umrtvovania hmatu záleží v trýznení kajúcimi nástrojmi, ako na pr.: nosením konopnej košele alebo železného opasku, ktorého hroty sa vtlačajú do tela, zvlášť do boku, do ramien alebo bičováním. Upomienka na kruté bičovanie Pána Ježiša dopomohla ku cti tomuto kajúcnemu skutku. Sv. Alfonz hovorí: "Neni svätca, aspon medzi najnovšími, ktorý by ho nebol použil!" Tento posledný druh umrtvovania ti nechcem odporúčať bez toho, že by si sa nedohodol s magistrom alebo so svojim riaditeľom. Tieto veci sa u nás nepri-

kazujú ,ba ani neradia,ale "spiritus ubi vult,spirat" Isté je ,že pri pohľade,akých takmer všetci svatí užívali,smieme si ich aspoň žiadať a obdivovať toho,kto ich pod dobrým vedením užíva. My máme obťažé spoločného života,nutnosť stálej asistencie uprostred mládeže,hodne neustálej práce,čo nám môže získať zásluhy cilícia,alebo bičovania,ba aj viac. Predsa však dla okolnosti by ti mohol byť prospešný za istých okolnosti temer potrebný tento druh umrtvovania k uduseniu spupnosti tela,ktoré sa vzpiera,a tu by sme nemali byť nijako skupými. O tom sa dohodni so svojim duchovným vodcom!

7. Naše kajúce skutky.

Obdivuj šlachetné duše a prakticky si pamätaj,jednu veľmi dôležitú vec,že je totiž ešte siedmy spôsob umrtvovania našich smyslov

a celého nášho tela, a tento spôsob bez toho, že by zavrhoval 6 prvkov, už spomentuých, vstúpoval a praktizoval nado všetky Don Bosco, totiž umrtvovanie tela presným zachovávaním spoločného života a neobvyčajnou prácou a námahou. Isto, byť vytrvalým vo dne a v noci pri asistencii a náležite asistovať chovancov, tále a dobre vyučovať v denných večerných školách, a vážne sa na to pripravovať, vytrvať opravovať množstvo úloh a konať túto ustavičnú prácu, aj keď je nám proti chuti, aj keď si slabého zdravia, aj keď nemá prírodných kníh, aj s neznámymi a k nám sa špatne chovajúcimi druhmi, v ustave, kde nie je dobré podnebie, kde tvoja izba nemá vhodnú podobu a veľkosť, v zime je studená a v lete dusná, toto všetko, hovorím toto všetko platí viac, než nosenie cilícia bičovanie a tie najkrutejšie kajúce skutky. Bol som prítomný,

keď Don Bosco komusi, kto chce
vstúpiť do inej rehole práve preto,
aby zadostučinil za hriechy svojho
minulého života, odpovedal, že nikde
nebuďe môcť konať viac skutkov,
než v našej Spoločnosti. Ale musí
zachovať dobre Konštitúcie, vážne sa
obetovať v prospech mládeže, ako to
činia svedomití členovia našej
Spoločnosti, a sa tak chovať, že on
berie za neho pred Pánom Bohom zod-
povednosť za pokánie, ktoré by mal
činiť za hriechy minulého života.
Mimo tejto neustálej práce treba,
aby si bol ochotný na hocičo, aby
si aj k smrti ustatý šiel na konfe-
renciu, súčasťnil sa nejakej schôd-
ze, postaral sa o umiestnenie nie-
ktorého chovanca, , podporil
sviatočné oratorium, pribral k
hojnému vyučovaniu ešte nejaké o-
pakovanie, pomohol pripravovať di-
vadlo, nejakú akademiu a na tisíc
podobných vecí, ktoré sa môžu kaž-

dý deň vyskytnúť. Teda! Pamätaj si, že treba konať pokánie a kto ho nekoná, neodvratne zahynie. Ak nekonáš mnohé kajúce skutky iného druhu, musíš aspon neúnayne pracovať, svedomite zachovávať všetky pravidlá a pridržiavať sa dokonalého spoločného života, hoci sa musíš borit mnohými ťažkosťami. Začni teda konať ochotne a veľkodušne tieto veci a Boh ťa požehná.

II. O umrtvovaní sluchu.

Postačí niekoľko slov, pretože súvisí s vnútorným umrtvovaním a jeho hlavnými spôsobami cvičenia sa v nom. Sluch istotne nebude umrtvený, keď budeš rád počúvať špatné a nebezpečné reči, totiž také, ktoré môžu spôsobiť duši pokúšenia, alebo aspon ťa priviesť do nebezpečenstva zhrešiť. Toho sa zdržovať sme absolutne povinní.

Jak umrtvovať sluch.

1. Nepočúvať.

Prvý spôsob umrtvovania sluchu záleží v tom, že sa nezastavujeme, aby sme počúvali prázdne rozhovory svetáčku hudbu, i keby k tomu bola daná príležitosť. Duše, ktoré túžia po dokonalosti, nemaly by si dovoliť čítať ľahkovážnych románov, a rozhovorov len zábavných. Môžeme a máme sa ich mnohokrát - my salesiáni - zúčastňovať preto, že sú pre osvieženie našej mládeže - Ale ty hľad', aby si mal vždy na zreteli, že sa nechceš len baviť, ale hlavne konať svoju povinnosť. Tak by ťa aspoň nemrzelo, keby si bol z nejakého dôvodu žiadaný inde. Keby si počul o nejakom slávnom hudobníkovi, ktorý bude vystupovať v meste, kde bývaš, alebo o nejakej hudobnej akadémii, ktorá sa bude v meste poriadat', chrán sa

žiadať o dovolenie, aby si tam mohol ísť počúvať len z púhej záľuby, zvedavosti! Zapri sa pohotove a násilne a choď len ak to vyžaduje nutnosť a slušnosť. Don Bosco v mladosti hrával dobre na husle, ale to nebolo k jeho zábave a osvieženiu, keď sa ale stal klerikom a viďiac, že to slúži len k vlastnej marnivosti alebo k uspokojeniu zvedavosti iných, zanechal rozhodne toto hranie. Od vtedy sa venoval hudbe iba k prospechu svojich mladíkov a nikdy len k svojmu uspokojeniu.

2. Snášať.

Druhý spôsob umrtvovania sluchu záleží v trpezlivom snášaní toho, čo prirodzenosť citelne trápi, a to bez toho, že by sme sa sťažovali, ak nie sme povinní tak urobiť. Na pr.: ustavičné škrípanie dvier,

penikavé štekание psa, škrekot žiab, únavný krik chlapcov, rýchla, ťažká alebo hmotná chôdza iných osôb pred našou izbou a podobne. Nervozní ľudia môžu tým veľmi trpieť, ale snažajme všetko so svätým kludom a ďakujeme zato Pánu Bohu.

Umrtvovanie čuchu.

Prvý spôsob umrtvovania čuchu záleží v naprostom zrieknutí sa každej vône, či prirodzenej či umelej. To je nedôstojné každého reholníka, ktorý chce byť vo vážnosti. Je i jediný dovolený prípad použitia vône, a to k odstráneniu zápachu, aby sme snád neboli iným obťažní. Druhý spôsob je, že neprivoňiavame ku kvetom, alebo k čomukoľvek inému pre puhe uspokojenie seba samého. Takto máme urobiť len zo zľavrilosti, alebo aby sme si získali priazeň, alebo prejavili iným vďačnosť. V živote sv. Vincenta z Pauly sa číta, že nikdy

nevoňal kvety, ale skorej špatný a nezdravý zápach nemoce. Iným umrtvovaním toho druhu je zdržovanie ša šnupavého tabáku, čo by bolo priťažkou obeťou pre toho, kto si nan navykol. Nezmienujem sa o zdržanlivosti fajčenia, lebo je to už prikázané pravidlami a preto sa musia nezbytné zachovávať. Štvrtým spôsobom umrtvovania čuchu je trpezlivé a radostné snášanie všetkého, čo by ho mohli citelne trápiť. Sv. Alfonz hovorí: "Snažte sa, snášať zlý vzduch, ktorý obyčajne býva v komunite". Oživený duchom lásky a umrtenosti budeme radšej snášať zápach v izbách nemocných, než vzduch presýtený vôňami kvetov, v kvitnúcim sade. Istého dňa chcel ktosi odviešť sv. Františka Saleského od lôžka nemocného starca, ktorý hrozne zapáchal; ale svätec odpovedal: "Nechajte ma, zápach nemocných je pre mňa vôňou ruží."

Niekoľko poznámok.

Duch umrtvovania a kajúcnosti v sebe je dobrým vždycky, ale snažná môže byť zneužitý diablom, zvlášť keď pridá k nemu trochu ducha mar-
nivosti a trochu malomyselnosti. Diabol sa snaží svať začiatovní-
kov k namiernosti, aby konal viac kajúcich skutkov, než môže snieť a tak potom zmalomyselnený nechť všetko a mnohokrát aj kresťanský život, Inokedy ho povzbudzuje k veľ-
kým kajúcnostiam, ale vmieša do nich trochu sebelásky v presved-
čení, že človek už dosiahol vyso-
kého stupňa ctnosti a použije to-
ho práve k tomu, aby človek spyšnel a tak sa zahubí. Poznáš, či pochádza duch kajúcnosti od Boha, keď totiž činí dušu pokornou, pociťujúcou väčší bol nad hriechami, keď na po-
máha vážne k pokroku v ctnosti a keď sa podrobuje celkom ochotne a proste poslušnosti právoplatným predstaveným. Ku konaniu neoby-

čajných kajúcich skutkov, treba
vždy dovolenie predstaveného, ale
nie je vôbec potrebné k obyčajné-
mu umrtvovaniu. A hoci sa rdí, aby
sme boli k predstavenému celkom
otvorení i v tomto ohľade, predsa,
keby sa niekedy stalo, že by si
nemal k tomu príležitosť, alebo že
by ste sa ešte dobre nepoznali,
a nebol by si s nim duchovne dôver-
ný, mohol by si sa na ten čas obísť
bez dovolenia. Niekedy sa stáva, že
Boh, vnukajúci aj ťažké kajúce
skutky zariadi všetko tak, že ne-
možno a že sa ani nepomyslí na to,
aby človek žiadal o dovolenie. Kto-
ráso dobrá sestra z rádu Navští-
venia, si vryla do tela žeravým že-
lezom najsv. meno: "Ježiš". Keď jej vy-
týkali jej nerozvážnosť, s ktorou
si mohla uškodiť zdraviu a že si
nepýtala dovolenie nato, odpoveda-
la: "Keby som si bola spomenula, že
je k tomu treba dovolenie, bola by
som on žiadala, ale nič takého mi

nenapadlo!" A potom dodala: "Pocho-
pila som po skutku, že niekedy Boh
vnuká veci sám a nepopraje mož-
nosti obrátiť sa na tých, ktorí
nás majú uistiť o jeho vôli."
V riadnom živote umrtvovať seba
samého nesmieme nikdy ustávať:
nulla dies sine linea. Nesmie
byť prázdnín, alebo sviatkov, kto -
ré by nás o' toho vzdialovaly.
Maliar nesmie ustáť vo svojom
diele dlhšiu dobu, lebo tak by ho
nemohol dokončiť bez porušenia.
Človek môže ovšem konať vo vhod-
ných dobách prísnejšie a zvláštne
umrtvovania: v advente, v pôste,
vo Veľkom týždni v posledných
dnoch a v piatkoch. Ale beda, ak
ustane v duchu sebazapierania
v maličkostiach, čo i len nakrát-
ko. Hneď sa octne pozadu. Vzmaž
sa teda a rázne sa vyďaj na cestu
sebamrtvenia. Pošlúchaj prostou
myslou rady predstaveného, zvlášť
magistra, ak ti odporúčajú ducha
sebamrtvania. Dohodni sa s nimi

o svojich obvyklých umrtveníach a neodďávaj sa sám nikdy vzláštňým! Keby si však pociťoval silný popud milosti, buď vždy proste závislý od toho, koho ti Boh sveril, aby ťa riadil na Jeho cestách.

- o - 0 - o -

H l a v a X X V I I .

O skromnosti a umrtvovaní zraku.

Čo je na v čom záleží.

Svätá je ctnosť skromnosti, ktorá riadi smysly a poriada naše počínania, pohyby a celý zovnajšok osoby tak, že človek nedá žiadnej príležitosti k hriechu ani sebe, ani blížnému. Javí sa hlavne v umrtvovaní bdelosti nad očami a

hmatom; v umrtvovaní zovňajšieho okrašťovania tela, zovňajšieho jed. - nania, ako chovania, pohybov, spôsobu chôdze, sedenia a zvlášť ovládania jazyka.

Jej dôležitosť.

Umrtvovanie zraku je neobyčajne dôležité. Už preto, že ak nie je umrtvovaný tento smysel, iste veľmi -prekáža k dosiahnutiu dokonalosti a aj preto, že môže snadno prekážať k dosiahnutiu večnej spásy. Prečo? Lebo jedná okamžite a bez námahy obsiahne spústu predmetov; dosahuje súčasne i tie najvzdialenejšie a jako nástroj pôsobí ostatným smyslom a vnútorným schopnostiam ich rozkoše. Rozum a obrazotvornosť opatruje tým, čím uspokojuje ich zvedavosť a vedie telo, posluguje mu, ako vodca všade, kamkoľvek ide a čokoľvek činí. Tak

od starosti, ktorá sa vynaloží k jeho premene, záleží väčšinou obnovenia celého vnútorného i vonkajšieho človeka. Preto tento smysel treba veľmi krotiť, lebo uvádza dušu do mnohých ťažkých hriechov. Medzi očami, myslou a srdcom človeka je také spojenie, že sotva upreš prvé na nejaký predmet, hneď je bezprostredne oznámovaný ostatným. Z toho iste vysvitá, jak je každému zhubnou neskrutenosť očí. My, ktoré máme byť ustavične oddaní službe Božej, my máme pestovať ducha, kresťanský vzdelávať a vychovávať mládež a také povolanie stále vyžaduje srdce slobodné a mysl celkom spristenú od cudzích myšlienok. S akou pohotovosťou máme povznášať svoje city, svoje myšlienky k Bohu, ku ktorému majú smerovať všetky naše práce a zbožné úvahy, jestliže vôbec nestrážíme svojho zraku?

Svätý Ambróz prirovnáva naše oči sieti. Jako ryby, chytené v sieti nemôžu sa už pohybovať ďalej svojej ľubovôle ako plávala dosiaľ v množstve vody, ale žiaľ, hoci sa namáhajú, sú nútené pohybovať sa len v úzkých medziach siete; tak aj naše srdce a naša myseľ sobrané, nebudú lietať za darobníkmi a nevôjde nimi nebezpečie úpadku duše.

Škody prílišnej volnosti očí.

Je potrebné zamysieť sa nad škodami, ktoré rehoľníkovi pôsobí prílišná volnosť očí a zhubné riziko, do ktorého ho uvádza jeho volnosť pohľadu. Vo svete nie je nič iného ako sama márnosť, ne-
slušnosť bojnosť. Dobré vieš, milý synu, čo sa ti stávalo, než si vstúpil do Kongregácie. Koľko je vo svete vecí, ktoré každodenne svádzajú slabosť neopatrných. Jak nebude vystavený návalom,

ktoré sa zobúdzajú v ľudskom
srdci toho, kto ľahkomyselne po-
pušťa úzdu svojim očiam, hľadá na
veci, ktoré vysielajú jeľovaté
strely, aby smrteľne zranily duše
tých, ktorí ich neopatrne pozorujú?
A Dávid dobre vie, že sotva ťnul
k jednému zo zradných predmetov,
že bol ranený priamo do srdca a
utržil hlbokú ranu, smrteľnú ranu,
hovori sv. Ján Chrysostom. S Da-
vidom to vedia dobre všetci tí,
ktorých zastihlo to isté nešťas-
tie preto, že nestrážili dobre
svoje oči; alebo pocítili aspoň
nepokoj ducha, vzburu nižšie čas-
ti človeka, nadvládu citov srdca,
horúčkovú činnosť fantázie, my-
seľ pustošenú špinavými myšlien-
kami, myseľ prebudzajúcu sa k o-
škľivým záľubám. Boh sám vie, kol-
kokrát museli podľahnúť veľkej
sile zlej náruživosti, ktorá sa v
nich prebudila, neumrtnosťou
zraku. Sv. Jeroným nikdy nebol

neskromným rchovníkom a predsa musel pretrpieť prudké okúšenia práve vtedy, keď len letmo uprel svoje oči na obličaj celkom ľahostajný, hoci slušný a ctihodný. Práve vtedy cítil boj proti svojej nevinnes- ti, nápad proti mravnosti a práve vtedy pocítil vzbúdzat sa smutné spomienky na neslušnosti, ktoré vi- del v mladosti v divadlách a sá- loch rímskych. Koľko námahy ho to stálo, aby sa zbavil špinavých pred- stáv. Koľko úsilia musel vynaložiť, by z obrazotvornosti vyhnal dotiera- vé obrazy starých predmetov. Koľko musel naliehať na umrtvovanie zlých hnutí žiadostivosťou a to všet- ko vďaka tomu, že už bol vekom shr- bený, v ctnosti vycvičený, v modlit- be neunavnný, zoslabnutý prísnosťou umrtvovania, pôstu a iných kajúcnos- tí. Sám s plačom vyznáva: "Ten te- da, ja, súc len druhom šúrov a drav- cov, často som sa octol pri divokom

tanci dievok. Moja tvár od pôstu
zbládlá a myseľ v studenom tele
vrela žiadostami! Počujte, opa-
koval by tu veľmi príhodne sv. Ján
Zlatoustý, neskromní počujte i vy,
ktorí ste neumrtvovali hajúcimi
skutkami svoje telo, ako sv. Jero-
ným, ani ste neboli ako on oddaní
stálej ctnosti a modlitbe, ani ste
nepremohli ako on náruživosti, a
napriek tomu, tak voľne pozeráte
očami, upiera júc ich zvdavo na
všetko: "Audiant curiosi, qui alie-
nam pulchritudinem considerant."
/In ps. 50, n. 5/. Pozri, jak prísneho
života a veľkej dokonalosti bol
svätec a predsa na sklonku života
bol tak trápený pre jediný ľaho-
stajný pohľad, prudkými pokušenía-
mi. Ty snáď ostaneš prostý od ne-
čistých vlivov, hovi nie si ani
svätý, ako sv. Jeroným, ani si neu-
mrtvoval svoj zrak ako on! Mladí-
kovi, zvlášť ako si ty, stačí jedi-

ný pohľad, aby spôsobil v srdci
hroznu zmenu a roznietil v tebe
veľký požiar nečistoty. Preto
nikdy nedveruj sebe, ale podľa nau-
čenia Ducha Sv. stráž vždy dob-
re svoje oči, aby si nebol vysta-
vený trápeniam nedôstojných hnutí
srdca. "Ne circumspicias speciem
alienam...ex hoc concupiscentia
quasi ignis exardescit"/Eccl.IX,8/.

Videť nie je hľadať.

Nehovorím, aby si mal vždy zrak
uprený na zem bez toho, že by si
kedy videl ľudskú tvár. Tolko sa
od teba nevyžaduje. Ale nás pou-
čuje sv. Augustín, že iné je videť
a iné hľadať. Videť je prirodze-
né, ale zlým môže byť hľadať. Keby
sa náhodou stalo že by sa tvoj zrak
stretol s nebezpečným predmetom,
neupierať nan zvedave svoje oči!
To isté naučenie dával sv. František
Saleský: "Možno vidieť, ale nedí-
vať sa", a dodával i dotkliivo pri-

pomínal, aby sme neupierali svoj zrak nikomu do tváři. Don Bosco hovorieval to isté a pridal, že nemáme uprene hľadať ani do tváre našich chovancov, To je základný bod umrtvovania, ktoré sa vyžaduje od každého rehoľníka. Presvedčení o tomto nutnom a neustálom cvičení sa v tejto ctnosti, ktorá je považovaná za najkrásnejšiu ozdobu nového rehoľníka, navykaj sa všemožne mať sklopené oči! Nebude ti to potrebné vždy, ale keď sa navykneš na toto, ľahko to učiniáš vtedy, keď ti príde pred oči predmet, na ktorý nemá pozerat' oko dobrého kresťana.

Príklad Pána Ježiša a svätých.

Aj keby som ti snáď povedal, aby si mal zrak vždy uprený na zem, neradil by som ti nič viac, než to, čo činil Pán Ježiš, kým žil na zemi, aby nám dal v tomto príklad. On, ktorý bol našim vzorom vo všetkých

ctnostiach, bol ním aj v skromnos-
ti. V evanjeliu sa dočítame, že
len 4-krát pozdvihol svoj zrak:
po prvé, keď v šírom poli ohlaso-
val svojim učenníkom blahosloven-
stvá /Luk. VI, 20/; po druhé, keď
bol na hore obklopený hladujúci-
mi zástupami /Ján, VI, 5/; po tre-
tie, pri vzkriesení Lazara /Ján, XI,
41/; po štvrté v onej významnej
chvíli, keď po poslednej večeri
odporučil svojich učeníkov več-
nému otcovi /Ján XVII./ . Evan-
jelisti sa o tom zmienujú zvlášť
ako o veci neobyčajnej, že sväté
oči Vykupiteľa sa pozdvihly vždy
len sobrané, aby sme pochopili, že
nehl' del svojimi očami sem-tam,
ale bol obraný. Chcel nás naučiť,
že aj my máme činiť podobne. Tak
skvele napodobnili príklad Spa-
sitela mnohí svätí, že zasľúžia
obdivu pre svoju skromnosť. Sv.
Šimon Stilita tak umrtvoval svoj
zrak, že sa nechcel pozrieť ani na
avoju matku. Hugo, biskup v Gre-

noble, doznal na konci svojho života, že nepohliadol na tvár ženy po celú dobu svojho biskupstva, ktoré zastával aspon 50 rokov. Sv. Peter z Alkantary bol tak umrtený, že nepoznal rehoľníkov, ktorí s ním bývali iba po hlase. Čo je ešte podivuhodnejšie, že po roku, ktorý prežil v jednej celke nevedel ako má poval. To isté sa dočítame o sv. Bernardovi. Sv. Alojz nechcel pozretť ani na svoje bosé nohy. Mohli by sme uviesť na stá a tisíce iných príkladov v tých, slávnych skromnosťou zraku a neunavnou bdelosťou nad očami. Možno si pomysleť, že títo svätci sa umrtvovali tak prísne nielen preto, aby nevúdeli nebezpečné predmety, ale aby neztratili vnutornej sobranosti, neobvyčajne potrebnej pravým rehoľníkom. Ináč by sa boli vydali v nebezpečenstvo zrútenia posvätej budovy, lebo sobranosť ducha a neumrtenosť očí sa nesnesú. Preto, môj milý synu, bedli teda

dobre nad svojimi očami, a aj pozdejšie neustávajú zachovávať skromnosť v pohľade. A ja dúfam, že stálym cvičením v noviciáte si osvojíš zvyk umrtnosti očí a aj pozdejšie budeš zachovávať posvätnú skromnosť očí. Ale predsa si učiň opravdivé a pevné predsavzatie, že neustaneš ani ako profesor prísne bdieť nad svojim zrakom. Nech sa ti nestane, čo sa bohužiaľ často stáva, že po služboch pomaly ztrácame nadvládu nad svojimi smyslami. A toto práve budí ohromný úžas u tých, ktorí vidia, že rehoľník pre svoju rozptýlenosť sa zdá skorej svetákom, než rehoľníkom.

Buď skromný, hoci aj len z umrtnosti a pre dobrý príklad!

Ale i keby ti z neumrtnosti

očí nevznikla spústa dosiaľ vypo-
čítaných škôd, predsa by si bol za-
viazaný ku skromnosti z moci umrt-
vovania. Toto je neodlučiteľné od
toho, kto chce slúžiť Bohu s horli-
vosťou, lebo dla naučenia apoštola
má byť vždy a všade živým obrazom
J.žiša Krista: *semper mortifica-
tionem Jeus in corpore nostro
circumfer ntes, ut et vita Jesu
manifestetur in corporibus nostris.*
/II.Kor. IV,1/ Ako reholníci mô-
žeme plným právom povedať s a-
poštolom: "*Spectacula facti sumus
mundo et angelis et hominibus.*
Na nás hľadí svet, pozorujú nás
ľudia svetskí a keď nás vidia u-
mrtvených a sobraných bývajú veľ-
mi povzbudení. Nech nie je však
naša skromnosť vôbec strojenou,
ale prirodzenou, uprimnou a nábož-
nou. To je príkladná skromnosť,
ktorá pobáda k nábožnosti a veľ-

mi zasahuje dušu toho, kto človeka pozoruje. Takou dľa sv. Grégora Nissenského bola skromnosť sv. Efréma, že dojímala, ano dojímala až k zahnanbeniu každého, kto ho videl. Taká bola skromnosť sv. Františka Saleského, ktorý si nou získal obdiv všetkých. Taká bola skromnosť u Don Bosca. Don Bosco vyhýbal prehnanosti, ale svojou stálou skromnosťou a sobornosťou jak súkromne aj vo verejnosti, jak so svojimi chovancami tak s ľuďmi svetskými, jak doma tak i vonku vo veľkých shromaždeniach vedel získať aj tých najzanedbanejších v duchovnom živote. Buď presvedčený, že nie je pre svet väčšieho povzbudení od nás, než dať taký príklad nášho skromného obcovania s mládežou. A preto apoštol chce, aby naša skromnosť bola zjavená všetkým: "Modestia vestra nota sit omnibus hominibus" Mój milý synu, keby si vedel, jak užitočným je

také kázanie, ktoré koná dobrý
kňaz a rehoľník príkladnou umrtve-
nosťou očí. Svet vyžaduje od nich
túto umrtvenosť; ľubi sa mu, v prá-
va o nej a obdivuje ju. Ale nao-
pak, neobyčajne sa pohoršuje pri
pohľade na rehoľníkov, ktorí krá-
čajú cestou s čelom tak vztyče-
ným, že sa im v tom nevyrovnajú a-
ni najneviazanejší svetáci. Nech
je ďaleko od teba také počínanie,
ale nech vždy zračí z tvojej tvá-
ri s jasnosťou sobranosť! Nech
vyčíta každý z cudnosti tvojho
zraku charakter skromnej duše. Z
umrtvených tvojich očí nech vy-
žiaruje vzhľad nevinnosti a tak
smieš dúfať, že sa v tvojej duši
stále uchová krásné dielo seba-
posvätenia, ktoré si začal. Maj
vždy dobre na mysli onú hlbokú
pravdu, že skromnosť zraku nie je
len ctnosťou pre novica, ale
ctnosťou potrebnou ba nutnou kaž-
dému dobrému rehoľníkovi, akéhokoľ-

vek veku a postavenia.

Jak osvedčovať skromnosť.

1. V obcovaní s osobami druhého pohlavia a s mládežou.

Hlavné spôsoby, ako dľa príkladov svätých, možno umrtvovať smys-
sel zraku, sú nasledujúce: prvý
záleží v uplatňovaní skromnosti v
styku s osobami druhého pohlavia a
s našimi chlapcami. Duch Sv. nás
upozorňuje na nebezpečia, v kto-
rých sa môže octnúť ten, kto ne-
bdie nad sebou v nasledujúcich
prípadoch: "Neupiera-j svoj zrak
na mladú ženu!" /Ecc1. IX, 5/. "Ne-
obdivuj krásné ženy!" /Ibid. IX, 8/
Načo tieto vážné napomenutia? Duch
Sv. nám opakuje: "Ako sa zo šatov
rodí mol, tak od ženy neprávosť
muža /Ibid. / "Ženy privádzajú k od-
pádu i mužcov" "Mnohí zahynuli

pre krásu ženy!" Chceme sa tedy uchrániť pred pokušeniami? Budme skromnými v akomkoľvek styku s osobami druhého pohlavia, hoci by boli aj tie najctnostnejšie! Ba pr styku s nábožnými ženami treba byť ešte viac na pozore, lebo odiných nás vzdialuje ich nestydatosť, medzi tým čo duchovná láska často prekročí hranice, a ak niekto nebdie, stane sa mu osudnou. Aj kto sa pokladá za silného nech bdie, aby nepadol. "Qui stat, videat, ne cadat!" V tom bol vzorom aj sv. František Saleský a náš sv. Otec by sa zdal v tom ohľade takmer uzkostrlivým. Sv. Bernard učil vyhýbať zvedavému pohľadu a dôvernostiam s mládežou, a sv. Izák, syrský pustovník, volá mohutne: "Utekajte pred dôvernosťou s mladíkmi tak, ako utekáte pred priateľstvom s diablom!" Anô i k deťom a k mládeži našej starosti

sverenej treba byť neobyčajne zdr-
žanlivým. Spôsob nášho chovania s
nimi musí byť plný zdržanlivosti a
skromnosti a nesmieme si dovoliť
ich hľadiť, ani jakýmkoľvek iným
spôsobom im prejavovať svoju pria-
zen. Ne dovolujeme si obcovať s nie-
ktorým dlhšie a oddelene! Odpie-
rajme nášmu srdcu aj tú najmenšiu
ľudskú náklonnosť a nadovšetko za-
chovávať všetky body našich
Konštitúcií a usnesenia všeobec-
ných kapitúl, pokiaľ sa týkajú náš-
ho styku s nimi!

2. Nebuďme zvedavými.

Druhý spôsob umrtvovania zraku
záleží v tom, že neuspokojujeme
svoju zvedavosť. Treba si zvykať
premáhať sa a umrtvovať a to aj vo
veciach dovolených ochotne sa
zriecť nejakého divadla, slávnosti
zvlášť toho, čo je nám obyčajne

milé a čo len hoví našej zveda-
vo. ti. Nepozerajte z okien, aby
ste videli okoloidúcich! Sv. Alojza
zaviedol otca na veľkolepú sláv-
nosť jazdy v Miláne, ale on sa po-
stavil čo len mohol dozadu a u-
prel svoj zrak na veci bezvýz-
namné tak, že nič nevidel z onej
svetskej slávnosti. Kard. Bellar-
mino mal v Ríme izbu s nádherným
rozhľadom na okolie, ale nikto
ho nevidel prísť k oknu. Sv.
Ján Berchmans vždy si žiadal, aby
smel zostať doma pri práci, kým sa
ostatní išli pozrieť na jazdu, ako
prechádzala mestom pri vjazde
kardinálov, kniežat, vyslancov
nikdy nešiel do parkov, a víl,
ktoré sú divom Ríma. Sv. Peter
Flaver mal okno smerom k prís-
tavu v Cartagena v Kolumbii. Ke-
ďkoľvek tu pristala nejaká loď,
celé mesto bolo vzrušené, vyzvá-
nili všetkými zvonami, delostre-

lactvo strielalo, ľud, šľachtici i duchovenstvo a rehoľníci sa sbie-
hali do prístavu. Ale svätec za
40 rokov nedal sa premôcť zveda-
vosťou, aby pristúpil k oknu a po-
zoroval zakotvenú loď. Aj Don Bos-
covi na jeho cestách sa naskytova-
la príležitosť navštíviť vzácnos-
ti Európy, ale nie je zaznamenané,
že by si to bol dovolil zo samej
zvedavosti, na cestách pozreť ne-
jaké pamätnosti, Záujmy Božie, je-
diný účel jeho ciest, tak zamestná-
valy nášho sv. otca, že všetko os-
tatné mu bolo celkom ľahostajné .
Ak ho upozornil jeho sprievodca
na nejaký div prírody alebo umenia
tu pozdvihol na okamžik muž Boží
svoj zrak využil príležitosti a
poveda-l mu z toho nejaké nauče-
nia. Potom vzal na seba opäť ten
istý výraz sobranosti, na ktorý
nezabudol nikto, kto ho videl, kto
ho poznal. Sám pamätám, ako som ho

kedysi prosil, aby predlžil o niekoľko minút svoju cestu, aby som mu mohol ukázať jakúsi pamätnosť. Odpovedal: "Frišli sme sem pre inú záležitosť a nesluší sa, aby sme sa iným rozptylovali!"

3. Četba, knihy, noviny.

Tretí spôsob umrtvovania zraku záleží v zdržovaní sa četby pútavých kníh, novín, románov, poezie, a literatúry každého druhu. nepotrebnnej, neužitocnej a len zábavnej. Každá ľahká, nerozptyľujúca četba, hoci by aj nebola priamo nebezpečnou, je vážnou prekážkou k dosiahnutiu dokonalosti. "Jak nábožným", hovorí sv. Alfonz, "môže byť človek, ktorý číta romány, svetácke komédie a marnivé verše? Jak môže byť sobraný v modlitbách, pri sv. prijímaní?" A sv. Učiteľ hovorí ďalej: "Obrovské

zlo, ktoré tiež pôsobí počínanie, je to, že rozneccuje žiadostivosť smyslov, vzbúďza hlavne náruživosti, ktoré snadno kazia vôľu, alebo ju aspoň oslabia tak, že ak sa potom naskytne príležitosť, povstane s nás nejaká nečistá náklonnosť a diabol najde srdce povolné k poklesku! Radím ti a zaprisahám ťa, aby si učinil opravdivé predsa-
vzatie na celý život, že nebudeš čítať z puhej zvedavosti a záluby, ale že budeš vždy čítať len užitočné a pouční knihy a ďalej že mimo školských a verejne odporúčaných kníh nebudeš čítať žiadnu knihu bez toho, že by si si nežiadal schválenie od predstaviteľného. Sv. František Saleský si ust. novil za za nezmeniteľnú zásadu chovania že nebude čítať to, čo by mu nejak-
o neprospeklo, aby lepšie plnil niektorú zo svojich povinností. Ne-
o v. verejne dopisy, ktoré netreba

hneď prečítať, také, o ktorých už
viacš, že obsahujú len historky.
Ďalej záleží v tom, že nepíšeme
listy, len keď to vyžaduje potre-
ba a slušnosť. Nedopytujeme sa
ani ústne, ani písomne na nepot-
rebné zprávy o našom rodisku, a
známých, zvlášť keď si to veľmi
žiadame. Tieto providlá jednot-
live sa zdajú maličkostami, ale
hromadne, ak sú dobre zachováva-
né, uvedú ťa na cestu dokonalosti
a budú ti pomáhať, aby si po nej
bežal isto a obratne.

- o o o -
4

H l a v a X X V I I I .

O pyšnej povahe a jak ju na-pra-
vit.

V čom spočíva pýcha.

Pýcha je nesriadené cenenie o-
sobnej prednosti alebo veľkosti,
totiž: tuha po vyniknutí, a prevý-
šení ostatných. Je to veľmi jemný
jed, ktorý nepozorovane vniká do
duše a nakazí aj tie najvýteč-
nejšie ctnosti, ak nie je rázne ni-
čený. Pýcha je opravdivá duševná
choroba, ktorá zbavuje človeka ro-
zumu a privádza ho k blázneniu.
Lebo nie je väčších bláznov nad
pyšných. Oni sa živia vetrom a
dýmom a, pre chvíľkové uspokojenie
strácajú večnú odmenu. Pýcha je
otrávený prameň, z ktorého prýštia
všetky hriechy. Pamätaj si hneď
z počiatku, že nie je hriechom pý-

chy, ak máme myseľ prelnenú myšlienkami o vlastnej vážnosti, ak je vôľa unášaná túžbou po sláve, cti, lebo tieto myšlienky a náklonnosti srdca sú len pokušením k pýche. Hriech väzí vo vôli, totiž vo vedomom privoelení k takým myšlienkam, ak máme v nich záľubu, a ak si vytvárame vedomo takú túžbu. Môže sa teda stať, že niekto bude mať myseľ a srdce stále plné myšlienok a pokušení k pýche. Ale keďže k nim neprivoľuje, ba skôr sa ich odrieka a snaží sa ich odohnať, bude tak zároveň prostý od jakéhokoľvek hriechu a nedokonalosti,

Zloba a ovocie pýchy.

Pretože teda pýcha je nesriadenná alebo nespravodlivá túžba po vyniknutí, protiví sa vždy zdravému rozumu a vôli Božej. Z tohoto dôvodu náelen nesmierne prekáža

v nadobudnutí dokonalosti, ale je
žriedlom, z ktorého vyvierajú všet-
ky ostatné neresti a ak nie je
potlačovaná, snadno vedie k veľkým
hriechom a priestupkom. Preto
hovorí Duch Sv. keď vraví o pýche,
ktorá nie je potlačovaná hneď z
počiatku, ale ktorej sa doprialo
zmohutniť, a opanovať srdce: "Prin-
cipium omnium malorum superbia est"
/ECCLES. 1, 15/. Opravdu, keď pýcha
ovláda srdce ľudské, jak ho zotro-
čuje, koľko zla pôsobí! Domýšľavosť,
závisť, nenávisť, nesvornosť, nepria-
teľstvo, raptanie, ohováranie, nespra-
vodlivosť, hnev, rozopry, neposluš-
nosť, vzdor, lož, pretváрка, ba mno-
hokrát aj svätokrádež, bludárstvo,
a odpadlivosť, , lebo práve zaprenie
viery pochádza z precenovania
vlastného úsudku; príčina tohoto
všetkého je pýcha. Preto hovorie-
val sv. Augustín: "Príčinou všetkých
bludárov je pýcha a žiadosť po
svetskej sláve". Preto býva pýcha

označovaná za prvý hriech medzi hlavnými.

Bola prvým hriechom.

Eýcha bola tiež prvým hriechom, ktorým bol dobrotivý Boh po prvýkrát urazený od svojich tvorov, anjelov. Potom diabol, aby nebol sám vinným, pokúšal sa sviest k tomu hriechu aj prvého človeka. Jeho satanský plán sa mu aj zdaril a bolo to práve vtedy, keď im v pozemskom raji vnukol myšlienku božstva: "Eritis sicut Dei" a keď ich svedol k hroznej neposlušnosti prekročením najvyššieho rozkazu Božieho, keď jedli zo zakázaného stromu. K veľkému nášmu nešťastiu sme zdedili tú istú náklonnosť, my všetci, ako biedni synovia nešťastného otca Adama, majúce o sebe vysokú mienku, považujúce sa za niečo veľkého. V skutočnosti sme však veľkou nulou, biedným

stvorením a spústou slabostí a nedokonalostí. "Si quis existimat, se aliquid esse, cum nihil sit, ipse se seducit" /Gal. VI, 3/. Dicis, quia dives sum, et nullius ego; et nescis, quia tu es miser et miserabilis et pauper et caecus et nudus" /Apoc. III, 17/. Niet preto divu, že božský Stvoriteľ nenávidí vo svojich tvoroch, preč ťžených biedou, prekliatu neresť pýchy. "Oddivit anima mea pauperem superbum" A v eklesiastiku hovorí: "Odibilis coram Deo est, et hominibus superbia" Eccl. I, 7/. A trochu ďalej: "Sicut enim eructant praecorrida fontantium... sic et cor superborum. /Eccl. XI, 32/. Jestliže Boh nenávidí pýchu na každom človeku, tým viac ju nenávidí u rehoľníka, ktorý prišiel do rehole len preto, aby sa vycvičil v pokore.

x

Zámienky pýchy:

1. Vznešený pôvod.

Bývajú obyčajne tri korne, z ktorých vyháňa pýcha: z pôvodu, z povahy, alebo z niektorej mravnej ctnosti. Môže byť, že niekto pre svoj slávny pôvod a rod si myslí, že v reholi môže byť niečím väčším, než ostatní. Živí v sebe ctiť ctižiadosť alebo domýšľavosť a preto sa snáď domnieva, že zasluži zvláštnej, neobyčajnej pozornosti. Bláznivé myšlienky a hlúpe nároky! Len pravá ctnosť zošľachtuje človeka, činí ho hodným cti a vážnosti ale na ctnosť hľadá Boh. Ak súdi svet ináč, nemáš sa čo diviť. Vieš, že svet nechápe Boha: "Mundus enim non cognovit", a že zásady sveta sú celkom odporujúce zásadám Božím. Aj kráľovia a kráľovny, kniežatá,

vojvodcovia sa uzavreli do kláštora, ale nestal sa svätým, kto sa neponížil a nepovažoval za horšieho od ostatných. Naše knieža Czartoryski si zošklivil každú domýšľavosť tak, že žasol nad tým, že ho tupia v Kongregácii. Náš gróf Cays Karol rád zametal izbu a rád sa podroboval iným. Beda, keby sa vlúdilo do Kongregácie rozlišovania dľa slávneho pôvodu! Ak obliekaš reholný šat, stávaš sa rovným všetkým, či si urodzený, a či nie! Kto by sa chcel vynášať pre svoj urodzený pôvod, učiní lepšie, keď ostane vo svete, lebo spácha väčšie zlo, ak bude chcieť vynikať nad ostatných, keď sa rozhodol pre pokoru, ako nás učí sv. Jeroným: "Multo deformior est illa superbia, quae sub quibusdam humilitatis signis latet". Pamätaj, teda vždy, že keď si prišiel aby si sa stal reholníkom, pove-

dal si s kráľovským prorokom: "E-
legi abiectus esse in domo Dei
mei, magis quam habitare in taber-
naculis peccatorum". Keďže si sa
teda rozhodol žiť v pokore, v do-
me Božom, odlož akýkoľvek pojem
ľudskej veľkosti a bedli nad se-
bou, aby ti neunikly z úst slová,
opovrženia s druhmi, aby si neza-
čínal reči, ktoré by ospevovaly
tvoj pôvod. V tom smysle je eš-
te iný druh pýchy, a ešte horší
od predošlého, totiž že človek
narodенý v chudobe a bez slávy
hanbí sa za svoj pôvod. Stále je
poháňaný zvláštnou márnivosťou
po vyniknutí a chce byť považo-
vaný za takého, akým nie je. Vy-
mýšľa pánstvá, bohatstvá, tituly a
iné vychlubačné myšlienky, že to
až budí odpor u toho, kto počúva.
Prítom je tu s márnivosťou spo-
jené luhanie. Nezdá sa ani prav-
depodobným, že by niekomu mohla

napadnúťv reholi taká domýšľavosť,
a predsa je tomu tak. A ty, ak ne-
budeš dávať pozor, pocítiš sám
akési prirodzené svädzanie. Preto
ti odporúčam, aby si pretal každé
puto miernej slávy hneď od počiat-
ku, aby si si zaumienil, že sa ne-
budeš ani trochu vynášať pre svoj
povoda tituly, že budeš spokojný s
chudobným pôvodom, prostým životom
, aký vedú tvoji príbuzní. Ak si
počínaš ináč, to je znakom pravej
pýchy dla slov. Sv. Bernarda, ktorý
hovorí: "Ak je už veľkým zlom vy-
nášať sa len trochu nad skutoč-
nosť, čím väčším a odsúdeniahodným
bude podvodníctvo, a lož vynášať sa
nad ostatných?" Ba čo viac, klamné
vynášanie sa býva pozdejšie vždy
odhalené a spôsobí ti veľké poko-
renie a zahanbenie, opovrhnutie.
Keby si bol pokúšaný k domnienke,
jako by si svoj nevážený, prostý
pôvod zakryl, pomysli si len okam-

Ľik na to, že aj apoštolovia boli
prostými rybármi a že medzi naj-
slávnejšími hrdinami kresťanstva
je spústa pastierov a vonkovanov.
Pomysli si, že aj Don Bosco bol
pasákom a vonkovanom, a že by ne-
bol vykonal svoje štúdia bez po-
moci iných. V dejinách su nazna-
čené pamätihodné záznamy. Na pr.:
jako sv. Vincent Paulánsky pred-
stavil svojho otca, drsného von-
kovana na francúskom kráľovskom
dvore a jak pápež Benedikt XI.
súč navštíviený svojou matkou, kto-
rá už staručká prišla z Treviza
do Ferugie, aby sa potešila po-
hľadom na syna zvoleného k naj-
vyššiemu úradu. Túto svoju matku
neprijal pápež preto, že bola bo-
hate oblečená a ozdobená veľkými
perlami a zlatom. Povedal jej, aby
predstúpila v prostom, drsnom sed-
liackom rúchu, lebo on je synom
prostého vonkovana a vonkovanky.

2. Vlohy od Boha.

Druhý koreň, z ktorého obyčajne vyháňa pýcha býva nadanie, ktorým jeden vyniká nad ostatných bystrosťou a obratnosťou. Ak nenávidí Boh pýchú, tak ju tým viac nenávidí z toho stanoviska, lebo je tu pravou krídeľou, ktorou človek uráža Jeho, ako tvorca všetkého dobra. Sv. Pavel volá: "Quid habes, quod non accepisti?" A jestli všetko čo máte je darom z Jeho púhcej štedrości, jak sa opovažujete pyšne chlúbiť, ako by ste to nedostali?

Uznaj pokorne, že si obdržal dar a hľad' ho dobre využiť! Neč' vidíš, že si bol vičšmi obdarovaný, nech je tvoje usilie také, akému ťa učí Duch sv. hovoriac: "Quanto magnus es, humilia te in omnibus." /Ecc1. III, 20/, aby si dvojnásobne neupadol do hnevu a nelásky Božej. Ináč by si si osvojoval

spupne to, čo sa ti zdarma dostalo.
"Abominatio Domini est omnis arrogans"/prov. XVI, 5/. Keď snáď
nebol štedrým k tebe svojou blahodarnou rukou pri rozdeľovaní
talentov, musíš vyhýbať inému úskal-
liu, na ktoré by si mohol snadno
naraziť. Je to: keby si nerád videl,
že tá iní prečia schopnosťami,
keby si pociťoval žiaľpreto, že sa
im nemôžeš vyrovnáť a keby si im zá-
videl nadanie a bystrosť. Aj to
by bola veľká pýcha, lebo tak by
si konečne prejavoval svoju nespo-
kojnosť s Bohom, ktorý ti nedal
vyniknúť alebo sa im aspon vyrovná-
ť. Hľad' vyniknúť nad iných ctnos-
tami a svätosťou a nezáviď im ich
nadanie a schopnosti! "Predmetom
nášho závidenia musí byť ideál,
aby sme sa stali drahšími a milší-
mi Božskému ženíchovi, a to svo-
jou hlboko zakorenenou pokorou,
záviďiac tým, ktorí sú viac pokorní
než my a ktorí viac milujú Boha,

než my!" /Sv. Vavrinec Just./ Tvoja
závist nech sa stará, aby si bol
pokornejší než ostatní, dľa slov
apoštola: "Sed humiliate superio-
res. /Fil, II, 9// zbožnejším a viac
Boha milujúcim: "Aemulamini charis-
mata meliora, charismata spiritu-
alia" /I. Kor. XII, 31/. Nech je da-
leko od teba každá túha, ktorá sa
týka len darov prirodzených.

Boh ti nedal väčšieho nadania
snáď preto, že predvídal, jak by si
ho bol zneužil a tak bol domýš-
livým. Dal ti teda skromnú dáv-
ku nadania, aby si mal príčinu
byť pokornejším. Uspokoj sa tedy
nadaním, ktoré máš a hľad' ho vy-
užiť k jeho sláve a v jeho službe.

Raduj sa, že iní od teba schop-
nejší získávajú vážnosť Kongre-
gácie a tak s uprimnou a pokornou
odovzdanosťou postavíš sa súčas-
ne po boku najnadanejších, lebo
inými prevýšený, budeš rovnako
chváliť Boha. Nepochybne budeš

so svojim skromným nadaním závide-
nia hodnejším než iní so svojim
vynikajúcim nadaním.

3. Márnivosť v ctnostiach.

Konečne tretí koreň z ktorého
pučí pýcha je spyšneť pre nejakú
ctnosť, ktorú má človek alebo pre
nejaký dobrý skutok, ktorý učinil.
Alebo pre dobré, sväté túžby. Neni
snáď nič tak často opakované v
Písme Sv. ako práve naša nedos-
tatočnosť ku konaniu dobrých
skutkov. Sv. Jakub hovorí: "Omne da-
tum optimum et omne donum per-
fectum de sursum est, descendens
a Patre luminum. / Jak. I, 17/. Pre-
to nie je dobrého skutku, pre kto-
rý by sme mohli spyšneť, lebo
počiatkom každého nášho skutku je
Boh, ktorý osvecuje našu myseľ, hý-
be srdcom a posilňuje vôľu, aby sa

- 178 -
varovala zlého a činila dobré.
Všetkým tým je ľudské srdce tak
zkažené, že mnohokrát považuje za
svoju zásluhu to, čo je v skutoč-
nosti celkom dielom Božím. Člo-
vek ohľadá slávu, pochvalu, potlesk,
akoby ctnosť a svätosť pochádza-
la od neho a nie od Boha. Netre-
ba sa preto diviť, že Pán Ježiš
vzplanul takým hnevom proti zá-
konníkom a farizejom, že ich prás-
ne káral, lebo pri svojich dobrých
skutkoch a zvlášť pôstoch uží-
vali okázalosti, aby sa zdali
prísnymi a kajúcimi. Toto všetko
len preto, aby to bolo zjavné, aby
si získali vážnosti a úcty náro-
da: ut honorificentur ab homini-
bus. /Mat. VI, 1/. Preto treba, nazvať
konanie dobra veľkým zlom preto,
aby sme si získali dobré meno u
ľudí, keďže tým čo to isté tak
prísne káral Pán Ježiš v osobe fa-
rizejov. Opravdu, je to veľké zlo,

lebo sa tým odníma Bohu česť a ďalej je veľkým zlom, lebo z toho vyplýva škoda pre toho, kto pracuje s tak špatným úmyslom. : "Skúmajte vaše skutky", hovoril ľuďu Božiemu prorok Eggeáš, "spytujte vaše úmysly v ich prevádzaní." "Fonite corda vestra super vias vestras", a spoznáte, že ste mnoho zasieva-~~li~~li, ale málo žali; seminastis multum et intulistis parum. Mnoho ste jedli a pili, a neboli ste nasýtení: comedistis et non estis satiati; mnoho ste shromažďovali, ale málo nasbierali: A prečo? Lebo ste všetko napchali do deravého vreca a všetko sa rozsypalo: misit eas in sacculum pertusum. Práve tak sa stáva tomu, kto činí dobre, aby si získal ľudskú pochvalu. Taký človek sa namaha, ale ničoho nezíska, a keď sa pokladá za veľmi bohatého na

zásluhy, vtedy je práve najchudobnejší. Aj preto nás napomínal Božský Spasiteľ: "Attendite, ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus, ut videamini ab eis; alioquin mercedem non habebitis apud Patrem vestrum". O takých ľuďoch povedal: "Iam receperunt mercedem suam". Už obsiahli svoju odmenu. Márnivému nielen že nepomôžu dobré skutky, k zásluhy, ale môžu byť niekedy pravým priestupkom. Býva to vtedy, ak sú konané len preto, aby ich ľudia videli, alebo pre nejaký časný zisk, prospech a česť. To je opravdivé pokrytectvo, ktoré nenávidí, kára a haní ostre mierny a láskavý Fán Ježiš. Korenom, ktorý z dobrých skutkov prináša dobré ovocie je pravý, dobrý úmysel, konať všetko ku cti a sláve Božej. Ak sa vludia k tomuto umyslu, ktorý by mal byť jediným, iné

úmysly, čište ľudské, tak sú tie-
skutky akoby z koreňa vytr-
hnuté a r páve preto neprináša-
jú ovocia, ba sú aj hricšné a
hodné ohna večného. Uvažuj po-
zorne o tejto výstrahe Božského
Vykupiteľa a nech ti je pravid-
lom vo všetkých skutkoch, ktoré
budeš konať, či sú to pobožnosti,
alebo štúdia a práce. Všetko ob-
racaj k Bohu, a len k Bohu, ktorý
tak, ako je i počiatkom má byť aj
ich cieľom. Treba ťa tu upozor-
niť zvlášť na jednu vec: aby si
totiž neupadol do zbytočných
obáv alebo úzkostí. Práce, ktoré
musíš konať spoločne alebo ve-
rejne, môžu vidieť ľudia a len
tom nezáleží. Stačí, aby si ich
nekonal z úmyslom, aby ich ľudia
videli, ale s dobrým úmyslom,
ako na pr.: aby si dal spolu-
bratom dobrý príklad, aby si tak
vzdal Bohu slávu. Tomu nás učí

aj Pán Ježiš: "Videan opera vestra bona, et glorificent Patrem vestrum qui in coelis est! Nech vidia vaše dobré skutky a zvelebuju Otca vášho, ktorý je na nebesiach! Zvláštnosti konaj skryte, ako len môžeš a uspokoj sa s tým, že ťa len Boh vidí. Nech len k nemu smeruju tvoje umysly, aby si sa len jemu ľúbil, pripomínajúc si často, že on preniká každý umysel, ktorý ťa vedie pri práci. Hľaď, aby si nezanechal žiadne dobré skutky zo strachu, že ťa vidia! Ak ťa vidia iní a ak nemáš ty umyslu vyniknúť, všetko bude na väčšiu česť a slávu Božiu. Sv. Bernard hovorí: "Sú ľudia, ktorí v dobrých skutkoch sa javia dľa ich chuti neunavnými, ale v obyčajných, denných prácach bývajú veľmi neobanlivými. To je veľká chyba! Nech je ďaleko od teba akýkoľvek zovňjšom či v spoločných, alebo v súkromných

dobrych skutkoch! Konaj všetko vždy
p e Boha a o iné sa nestaraj!

Márnivosť pre pochvalu.

Keď ale konáš dobré skutky, s dob-
rým, svätým úmyslom, a predsa poču-
ješ od niekoho pochvalu, nespýšni,
ale predstav si, že taký človek
chválil Boha, ktorý ti umožnil vy-
konať to málo. Ani sa nevyhováraj,
ani sa neupokoruj, ak myslíš, že ti
neveria, ale preruš rozhovor a po-
kial len môžeš hovoriť o iných ve-
ciach. Sv. prorok Dávid sa pokoro-
val a hanbil najviac práve vtedy,
keď počul o sebe chválu: "Exalta-
tus autem humiliatus sum et con-
turbatus". Aj ty sa pokor v po-
dobných prípadoch; v hĺbke svojho
srdca pred Bohom. Kto vie, z koľ-
kých nedokončností a pokleskov
budeš pred Ním zodpovedný a možno

práve v tom, prečo ť-a snád' iní
chválili. Opravdu, jak sa líšaa
súdy Božie od ľudských mienok!
Ľudia chvália, pretože sa snad-
no uspokojujú povrchnosťou po-
božnosti, ctnostných úkonov a
spravodlivosti, keď ich vidia a
tvoria si dobré a nám prospešné
úsudky. Ale Boh, ktorý ich skúma a
prehliada zo všetkých strán! Ach!
koľko hlíny sa najde v zlate ta-
kých skutkov! Koľko kúkola medzi
obilím, ktoré sa zdá vybraným a
vyčistením! Mienim totiž, koľko
chýb v tom najde Jeho skumatel'-
ské oko. Samoláska je nám už tak
prirodzenou, že veľmi často sa
prirodieva plášťom nábožnosti,
a svätosti a robí sa takou, akou
v skutočnosti nie je. Koľko dô-
vodov teda máme, aby sme sa poko-
rovali pri ľudskej chvále! Lebo
sa musíme dokonca strachovať i o

tie najvýbornejšie čnostné úkony!
Ak sa chceme chlúbiť, hovorí apoš-
tol, chlúbme sa len v Bohu: "Qui
gloriatur, in Domino gloriatur. / II.
Cor. 10, 17 / . "Soli Deo honor et
gloria" / Tim. 17 / . a nám patrí len
zahanbenie. Aby si pri pochvale
nespyšnel, a tiež pre dobré skut-
ky, napomôže ti aj myšlienka na
pomínutelnosť nášho života, ktoré
môžeme v každom okamžiku ztra-
tiť a myšlienka na to, že ak tá
nebude Boh sprevádzať svojou
milostivou rukou, že sa môžeš stať
veľkým zločincem. Aj Judáš bol
povoláný za apoštola, ba ako vic-
me činil aj zázraky a predsa tak
biedne a hlboko klesol. Arius,
Luther, Henrik VIII, ktorí patria
medzi najhorších ľudí sveta,
predsa viedli, ako sa zdá, po mno-
ho rokov svätý život. Sv. Ľiži Ne-
ri každodenne prosil Boha, aby
stále držal nad ním svoju ruku,

lebo ináč by sa dopustil tých najhorších skutkov. Boj sa aj ty a nespoliehaj sa na trochu etnosti, ktoré si na sebe spozoroval! Ani na tie dobré skutky, ktoré si vykonal! Vždy sa obávaj, že pre svoje nedokonalosti a neďbalosť, ktorou denne hrešíš, nezaslužiš si pomoci Božej, že by si mohol ľahko upadnúť do ťažkých hriechov, a byť biedne zavrhnutý. Nemohol by si sa nijako hájiť, pretože by si musel vinu pričítať svojej prevrátenej vôli, zlým chútkam a srdcu s nesriadnenými náklonnosťami. Uznávajúc sa za takého, budeš žiť v ustavičnom strachu, aby si sa nestal nehodným pomoci Božej, ktorú odopiera Boh pyšným a dáva len pokorným: "Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam"/I. Pet. V, 5/. A preto budeš vždy pokorným, i keby sa ti pýcha zakore-

nila v srdci, vztyčovala ti hlavu pre nejaký zvláštný dar schopnosť, alebo ctnosť, ktorú snáď máš, - alebo keby ti ju vztyčovala ľudská krátkozrakosť..

O domýšľavosti.

Musím sa ti zmieniť ešte o jednom zavrženiahodnom prejave pýchy. Treba ťa naučiť vyhýbať sa domýšľavosti, totiž považovať sa za schopného niečoho, čo prevyšuje naše sily. Tento výhonoň pýchy vychádza zo srdca domýšľavého a pyšného a prejavuje sa rôznym spôsobom. Keďže domýšľavosť pochádza z márnivého precenovania, ktoré si človek tvorí o sebe, preto sa domýšľavý ľahko považuje za vynikajúceho nad ostatných vedomosťami, dôvtipom, schopnosťami a inými vlastnosťami. Vo svojej hlúpej ideí súc uvtrdený, chce sa vmiešať do

každého rozhovoru, rozopri, a vždy odporuje všetkým, lebo chce všetko podľa svojho presvedčenia, že on má vždy pravdu a že vo všetkom vždy vidí lepšie než ostatní. Kolko odporovania, hádok, výsmechu, ostrých slov, vychádza v tisíc-
cerých náražkách toho, kto je postih-
nutý tak ťažkou a zastaralou va-
dou.

Vôbec sa nesrovnáva s reholným stavom.

Nemožno nikdy dostatočne o-
písať, jak odpornou je domýšľavosť
v osobe sluhu Božieho, nasledov-
níka ukrižovaného. Človek, ktorý
by mal vždy byť miernym, ustupným,
vlúdny a milý ku všetkým, býva
násilnícky, hrubý a tvrdohlavý!

Stále odporuje, ako ženy po domoch,
alebo povalači na uliciach. Mimo
toho človek, postihnutý touto tak

odpornou nerestou, býva u všetkých v neláske, ako rušiteľ priateľskej jednoty reholnej komunity a obťažuje svoje svetomie spúšťou pokľeskov. Duch Sv., ktorý neklame, nás poučuje, že pýcha je počiatkom každého hriechu. Tak nás pobáda, aby sme ju vykořenili a hlavne vyhýbali rozporom: "Abstine te a lito, et minues peccata" / Eccl. 38, 10 /. A vskutku, kto je svárliivý, býva príčinou mnohých hriechov, a to mnohokrát ťažkých. Leby si teda spoznal v sebe, milý môj synu, náklonnosť k odporovaniu druhým, k počínaniu hádok, musíš si ju opravdu zoškli- vit a rázne ju potierať. Preto nech je stálym spôsobom tvójho života: 1. Nemiešaj sa ľahkomyseľne do každého rozhovoru, ako by si sa chcel hrať na vedátora a doktora vo všetkom; 2. Ak mu-

síš hovoriť neprerušuj reč iných, aby si ustavične len ty hovoril. 3. Varuj sa zvlášť toho, aby si tvrdošíjne neodporoval návrhom iných preto, že odporujú tvojim názorom; 4. keď ti snáď iný odporuje, nebuď tvrdohlavý a nezotrvávaj tvrdošíjne na tom, čo si povedal; 5. Ak si opravdu presvedčený o tom, že máš pravdu, skromne odporuj protivnému mienenu a potom bez vzrušenia mlč a nedávaj najavo svoju nevôľu.

O ústupnosti.

Hľad' si osvojiť účelivosť, ústupnosť, z dobrej vôle, a byť pohotove ľahostajným ku všetkému. Aby si navykol na tak chvályhodnú ústupnosť vštep si dobre do pamäti slová apoštola k Timoteovi: "Noli contendere verbis. . servum autem

Domini non oportet litigare; sed mansuetum esse ab omnes docibilem, patientem. /2.Tim.2,24/. "Sluha Pánov však nemá sa vadiť, ale prívetivým byť ku všetkým, spôsobný vyučovať, trpezlivý". Navykneš na praktické prevádzanie pokynov apoštola vtedy, ak dokážeš byť učenlivým vo svojich obyčajných prácach a budeš ich konat ochotne a bez odporu, k tomu, kto ti snáď pripomenie tvoju povinnosť. Iste sa vôbec nesluší na rehoľníka, aby sa hádal o nepatrné veci, ako to robievajú chlapci, ktorí sa ľahko pohádajú o maličkosti, lebo to by sa celkom protivilo rehoľnému bratstvu. Jak poučnou je tu udalosť Abraháмова, jak nám ju podáva Genesis. Keď vznikly rozopry medzi nim a Iótom a medzi ich pastiermi opastviny pre stáda,

po uvažovaní, že ako bratom sa ne-
sluší, aby sa hádali, dohodli sa
rýchle a pokojne, postupujúc vol'-
bu pastvín sebe navzájom: "Ne, quae-
so sit, sit iurgium inter me et te,
et inter pastores meos et inter
pastores tuos, fratres enim sumus.
Ecco, universa terra coram te est:
...si ad sinistram ieris, ego dexte-
ram tenebo; si tu dexteram eligis,
ego ad sinistram pergam!" "Nech,
prosím, nie je rozbroja medzi mnou
a tebou, a medzimojimi pastiermi a
tvojimi pastiermi: veď sme bratia.
Hľa, celá zem je pred tebou: jestli
pojdeš naľavo, ja si podržím pra-
vú stranu; jestli si ty pravú
stranu vyvolíš, pojdem ja naľavú!"
/Gen. 13, 8, 9./ Tak majú jednat
praví bratia! Smieť sa, akonáhle
len povstáva nejaké nedorozume-
nie! Hľad, sa navyknúť aby si bol

príčinlivý a ochotne ústupný aj v maličkostiach a budeš ústupný i vo veciach významnejších.

Ohľad na všetkých.

Ďalej b'va vlastnosťou domýšľavého, že sa neohliada na iných, ba dokonca všetkými pohrda. Nech je teda tvojou horlivou snahou, aby si nepovedal ani slova, aby si nevyjavil vôbec opovrzenia alebo neucty ku komukoľvek. Niekedy sám počuješ od nejakého domýšľavca posmešky, ktoré zosmiešňujú zľahčujú česť hanobenej osoby. Jako na teba zle pôsobí tieto posmešky, tak ani ty nenechaj uniknúť z úst svojich nejaké štipľavé slovo, bodavý návrh, nejakú nádivku, ironiu alebo dvojsmyselnú satyru k zahanbeniu a zosmiešneniu iného. Tvoja reč nech je

sladká, pokorná, ústupná, lebo dla
slov mudrca uštipačná a opovržli-
vá reč vyvoláva hádky a sváry:
"Sermo durus excitat furorem"/Prov.
XV,1./ "Reč tvrdá budí zúrivosť."
Naopak zase, láskavá a sladká reč
níkčí tvrdosť nepriateľa a rozmno-
žuje počet našich priateľov: "Ver-
bum dulce multiplicat amicos et
mitigat inimicos./Ecc1.VI,5./.
Nech je preto tvoja reč vždy
uctivá a slušná a nikdy nejednaj
so svojimi druhami tak hrubo, ako
by už neboli tvojimi bratmi! Neu-
žívaj nikdy s nimi nedôstojných
spôsobov, že by horšie nemohli jed-
nať ani ľudia, ktorí nie sú rehoľ-
níci. Tak sa zalubiš Bohu i ľuďom.

Vážnosť a úcta ku všetkým.

Konečne musíš mať ešte na zrete-
li veľkú, úzkostlivú úctu ku všetkým

Keď apoštol o tom hovorí, povzbudzuje veriacich, aby sa navzájom predchádzali vzájomnými prejavmi úcty: "Honorem invicem praevenientes" Úctivosťou sa voľne predchádzajte. /Rom, 12, 10/! Keďže možno povedať, plným právom, že z hojnosti srdca hovoria ústa, preto, aby všetci poznali, aké city chováš vo svojom srdci, prejavuj slovami, ba viac skutkom pokorné smýšľanie o sebe! Považuj všetkých za úctyhodnejších! Hovor dobre o každom a váž si všetkých uprimnými prejavmi reholnej úcty.

///

H l a v a X X I X .

Základná ctnosť.

Dôležitosť pokory.

Sv. Augustín nás učí, že základná ctnosť je pokora a dodáva: "V duši, kde nie je, nemôže byť žiadnej opravdivej ctnosti, iba zdarnive. Podobne je ona najvhodnejšou prípravou, ktorá dušu uspořádava prijatť všetky dary nebeské. K dokonalosti je tak potrebná, že k jej dosiahnutiu jej medzi všetkými cestami prvou pokora, druhou pokora, tretou pokora. A keby sa ma na to niekto pýtal aj stokrát, odpovedal by som vždy to isté! Na inom mieste dodáva ešte ten istý sv. Augustín, že čím chceme

postaviť vyššiu budovu svätosti, tým musíme vykopať hlbšie základy pokory. Také smýšľanie o pokore zodpovedá skutočnosti, keďže je to základnou ctnosťou, totiž pravý základ, na ktorom sa stavá celá budova svätosti a reholného života. Pokora, hovorí sv. Tomáš, nie je prvá ctnosť výtečnosti, ale je prvá medzi ctnosťami, ako ich základ. Ona opatruje ostatné ctnosti, takrečeno ich chová uzavrené a chráni ich pred krádežou. Jako pýcha je počiatkom všetkých hriechov, lebo každý hriech povstáva s odbojom hriešnika, ktorý chce konať svoju vôľu miesto vôle Božej tak je pokora zdrojom všetkých ostatných ctností, lebo dušu podrobuje Bohu a vo všetkom koná len jeho vôľu. Sv. Bernard dodáva: "Ako nenadobudne

tvárnosti vosk, kým nezmäkne, tak ani človek sa neprispôsobí formám ctností, dokiaľ sa nepotlačí akákoľvek pýcha, drsnosť a tvrdosť spupnosti a odporu pokorou, a kým sa vlastná vôľa a mienka nepodrobí vôli a mienke druhého! A sv. Bonaventura píše: "Je naprosto nutné, aby sa tí, ktorí chcú byť poučení a vzdelaní v živote reholnom usilovne snažili vštepiť do svojich srdiec korene pokory." Často počujem tieto pravdy, a ty sám si nedávno čítal jak zdôrazňoval potrebu tejto ctnosti náš sv. Don Bosco; žiaľ, že nás to nedožíma, lebo ťažko sa nad nim hlbšie zamyslíme. Prišiel by som si, aby si sa teraz vážnejšie zamyslel nad týmito pravdami a presvedčil sa, že nedosiahneš nič dobrého na ceste reholného života, do ktorého vstupuješ, ak sa

neprehlbiš dôkladne v tejto
ctnosti. Áno, prial by som si to
preto, aby si pre jej nadobudnu-
tie vynaložil všetky svoje sily.
Vieš, že práve v noviciáte je čas
na to, aby si položil základ
ctnosti, lebo rok noviciátu je
základom, na ktorom budú spočí-
vať všetky ostatné roky tvojho
života. Vez, že hlavnou základ-
nou každej ctnosti je pokora, a
že teda je pokora hlavnou vecou,
ktorú musíš v noviciáte nadobud-
núť. Dovol, aby som sa zdržal s
tebou pri tejto ctnosti o niečo
dlhšie a trochu hlbšie o nej u-
važoval.

Podstata pokory.

Sv. Tomáš pokladá za podstatu
pokory vnútornú skrušenosť, kto-
rou vŕľa ovláda nám vrodenú

žiadosť. Túto sa nás snaží pozdvihnúť nad našu zásluhu a nedovoľuje nám ostávať v príslušnej poddanosti k Bohu a k našim blíznym,. Túto poddanosť opravdive pokorný osvedčuje slovami, skutkami, a chovaním. Sv. Bernard vymedzuje pokoru ako: "ctnosť, ktorou človek pravým, neprehnaným ale najskutočnejším poznáním svojej biedy, sám sebe je opovrženiam hodným a sám sebou pohrda!"

Jej druhy.

Ten istý sv. Bernard učí ďalej, že sú dvadruhy pokory, oba nanajvýš potrebné. Prvý spočíva v poznaní rozumu a druhý v náklonnostiach vôle. Prvá sa nazýva pokorou mysle, druhá pokorou srdca. Pokorou rozumu, ači mysle poznávame svoju ničotu a biedu. Pokorou vôle, ači

srdca, opovrhujeme sami sebou, šlapeme marnú slávu sveta a dľa príkladu Pána Ježiša kráčame v ústrety potupe a opovrhovaniu. Sláva reholníkova je práve v tom, aby bol bez slávy jeho sláva spočíva v maličkosti - skromnosti. Pokoro rozumu nespočíva však v neuznávani alebo popieraní darov, ktoré nám Boh dal. Ba sv. Gregor chce, aby sme uznávali tieto dary a dodáva: "Ak ich neuznávame, nebudeme ich vedieť opatrovať, nebudeme mať o ne dostatočnú starosť, aby sme ich rozmnožili. Táto pokora však záleží v tom, aby sme si nepričítavali väčšie nadanie, než máme a schopnosti, ktoré máme, aby sme uznávali celkom zadarmo udelený nám dar Boží, ku ktorého cti a sláve sme povinní ich užívať. Preto netreba predstierať v sebe zlo a biedy, ktoré nemáme; stačí,

aby sa človek poznal tak, akým je
a akým sa javí pred Bohom, aby od-
hodil každú marnivu a nesriadenu
česť, ktorú má k sebe; aby si osvo-
jil o sebe nízky, opovržlivý, pros-
tý pojem, lebo práve v tom spočí-
va pravá pokora rozumu! Človek,
keď sa dôkladne pozná, nájde v sebe
pricpast' ničoty, spustu zla, more
biedy a to ho donúti zmeniť vy-
sokú predstavu, ktorú snáď o sebe
mal v pojem iný - v opovrženie a
nizkosť. Ak dosiahol človek tej -
to pokory rozumu, osvojí si rýchle
pokoru srdca to jest akési poní-
ženie a opovrhovanie samým sebou
a všetkým, čo je jeho. Keď je to-
tiž človek presvedčený, že nemá
vzácných darov, alebo ak ich má,
že nie sú jeho, ale Božie, tak is-
totne nedbá o to, aby boli nápad-
nými, ani sa pre ne nebude chvá-
liť. Taký človek sa vzhľadom na

svojich predstavených a druhov uspokoji so všetkým a vo všetkom. Ani sa ne domnieva, že by sa mu mohla stať krivda. On cíti, že mu nič povinne nepatrí ale že on má povinnosť ku všetkým pre ochotu, ktorej sa mu dostalo tým, že bol prijatý do Spoločnosti a že sa s nim všetci snášajú. Je šťastný a vďačne uznanlivý. Pracuje a snaží sa vo všetkom pôsobiť radosť. Necíti ťarchu poslušnosti a obety, lebo má zrak vždy uprený na veľkosť Božiu a na vlastnú svoju ničomnosť!

Užitočná úvaha o pokore rozumu.

1. Sme ničím.

K dosiahnutiu tejto pokory napomáha zvlášť úvaha o tom, čím si bol, čo si a čím budeš ohľadom

tela, a čím by si bohužiaľ aj pre
dašu mohol byť. Uvažuj predovšet-
kým čím si bol, či lepšie pove-
dané, čím si v minulosti nebol.
Roky a roky sa mínaly a ešte ťa
na zemi nebolo: bol si puhe nič.
Hviezdy sa trblietaly, slnce, me-
siac a planéty s-a pohybovaly;
bola už zem so všetkými svo-
jimi divami, mestá s milionmi
ľudí, zamestnaných prácou, štú-
diom, zábavou a ty si nebol ni-
čím. A svet fungoval bez teba
výborne a nikto na teba ani len
nepomyslel a nebolo ťa vôbec
treba. Keby si bol býval po tak
dlhé roky a veki, hoci i niečim
menším než mravec, menším než
červík, než zrnko prachu, ktoré
bolo viac než ty, lebo bolo. Už
samé bytie je dobrom a najvyšší
rozdiel je medzi bytím a neby-
tím. A teraz, keď už si, nie si

iba prach a popol: "Quid superbis, pulvis es et cinis?" Mal by si sa teda skryť pod prach, snížiť svoje myšlienky pod popol. A teraz? Sám od seba si ničím, ba menej než nič, lebo ak si bol ničím cez tolké veky, nemohol si svojc bytie preyziať od seba, a sám od seba prísť na svetlo Božie. Bolo treba všemohúcej ruky, aby ťa vytiahla z hroznej priepasti ničoty. Bolo tiež treba, aby oná, tvoriaca ruka, ktorá ti dala bytie, aby ťa obdarila ešte všetkými vlastnosťami, schopnosťami a nadaním, ktoré ťa teraz zdobia. Nože, život, ktorý máš nie je tvojim, zdravie, ktoré požívaš je od Boha, slávny pôvod, ktorým sa chlúbiš, nadanie ktorým si vyzbrojený, výmluvnosť, živosť, prívetivosť, krása, zrak, hlas, to všetko máš od Boha. Ak povieš,

že je v tebe niččo, čo nie je od Boha, je to tak veľká hlúposť, jak hrozné rúhanie. Ak si neztratil dosiaľ rozum, zdravý smysel a vieru, musíš uznať, že v tebe z tvojho ostáva úplne nič a že si teda aj teraz sám v sebe veľké nič. Vzhľadom k Bohu nie sme ani toľko, čo výtvary k umelcovi, lebo socha stojí sama, keď ju sochár vytvoril a už ho nepotrebuje. Keď je obráz namalovaný, nepotrebuje už maliara, ani nádoba hrnčiara, ale ty stále potrebuješ mocnej ruky tvorcovej, aby ťa podporovala a zachovávala, lebo by si sa ináš hneď rozpadol vo svoje nič. Musím ti teda povedať s Apoštolom: "uid habes, quod non accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris, quasi non acceperis? /I. Kor, 4, 7/.

Sme hriešnikmi.

Nielen že sme ničím, ale ešte

menej. Máme síce niečo svojho, ale tým sme postavení ešte do väčšieho opovrhnutia a činí nás nám samým opovrženiahodnejšími. Našimi sú naše viny, hriechy, naša zloba, naša zlá vôľa. Vskutku, nie je našim nič, okrem odboja proti Bohu. A toto nás činí nehodnejšími a opovrženiahodnejšími od puhého nič, ako povedal Pán Ježiš o Judášovi: "Bonum erat ei, si natus non fuisset"/Mat. 26, 24/. Jasný dôvod spočíva v tomto: ak je nebytie ničím, neznamená to, že je to priestupok, ale zhrešiť a byť nepriateľom Božím je tým najväčším priestupkom a zasluhuje večného zavrhnutia. Ak má tvoje ničota vytvoriť pojem nízký o tebe samom, tak hriech, ktorý pochádza celkom od teba, svojou zlobou musí v tebe vzbudiť opovrhnutie a odpor k sebe a to tým väčší, čím viac si hrešil. Keby si teraz

už nepáchal hriechy, nemusel by si upustiť na úzkom smýšľaní o svojej nehodnosti, lebo predsa si zhrešil. Odpustenie, ktoré si za hriechy minulosti obsiahol je čirý účinok nekonečného milosrdenstva a dobroty Božej, medzitým čo hriech bol ovocím tvojej najvyššej zloby, akú by si na veky nemohol svojimi silami zahľadiť. Ako poddaný, ktorý raz siahol na život svojmu kráľovi, nemôže sa pred ním objaviť bez zahŕbenia, i keď mu bolo odpustené, súc pamätlivý svojej zrady. Tak aj ty musíš živo pocítiť svoju opovážlivosť a zlobu a tým väčšiu veľkodušnosť Božiu, ktorou ťa Stvoriteľ obdaril toľkými schopnosťami a rád ti odpustil. Pamätaj ešte na jednu vec, ktorá by sa ti zdala divnou na prvý pohľad: máme mať nízky pojem o sebe a to nielen pre hriechy, ktoré sme spáchali ale

aj pre tie, ktoré sme nespáchali.
Jednoduchý dôvod: keď neupadáme
denne do ťažkých hriechov, to je
dobrodenie Božie, lebo Boh nás o-
vláda mocným svojim ramenom, a
bez Božej milosti by sme sa is-
totne ocitli v nerestiach každého
druhu. Prorok Jeremiáš hovorí, že
v našom srdci je priepasť zloby
tak nepreskúmateľná, že ani ne-
môžeme na dno nahliadnuť: "Pravum
est cor omnium et ius inscrutabi-
le./17,9/ Zlé je srdce všetkých a
nevyspytateľné". Vskutku, naše
ubohé srdce je hneď zožierané
hnevom, hneď ubíjané hýrivosťou,
zmietané nenávisťou, nadýmané pý-
chou, ubíjané strachom, sklúčené
malomyselnosťou, sužované smysel-
nými náklonnosťami a pocitmi, na-
pádané ziskuchtivosťou a inými
pokušeniami a stále podrobované

skúškam nebezpečných príležitostí. Keby nebolo milosti Božej, čo by z nás bolo uprostred toľkých útokov?

Sme nevdačnými.

Aby si pochopil svoju biedu, nemusíš ani uvažovať nad toľkými smrteľnými hriechami, ktorých si sa dopustil, stačí pomysleť na to, jak nedbale zodpovedáš, jak aj teraz ľahko klesáš a jak si nevdačným za milosti, ktoré ťi Boh udeľuje. Jak často aj teraz upadáš snýšľaním, sklonmi srdca, slovami, pohľadom, a úkonami, v ktorých sa cvičíš! Jak často sa previnuješ proti Bohu, proti blížnému, proti sebe! Koľkokrát sa prehrešíš ľahostajnosťou a nedôverou k svojim predstaveným, čo i len v

myšlienkach! Kolkokrát pohrdaš
alebo si netrpetlivý ku svojim
druhom a podriadeným! Kolko úko-
nov tých, hoci len polouvedome-
ných! Je síce pravda, že sú to
všedné hriechy, ale sú stále a hoj-
né mnohokrát sú dobrovoľné a aj
ony zohyzďujú dušu. Ev, Katerina
Janovská, keď spozorovala oškli-
vosť všedného hriechu, jak jej
bol zjavený vo viденí, od hrôzy
skoro zomrela. Keď uvážiš ešte
dary, ktorí ti Boh udelil, a jak má-
lo si spolupôsobil, keď pomyslíš,
jak dobrotivý bol k tebe Boh, že ti
dal tú milosť, že si sa narodil v
krajoch kresťanských, z dobrých
rodičov a doprial ti najst vý-
borný ústav, výtečných predstave-
ných a odpustil ti nastokrát
tvoje hriechy? Ba dokonca už na
tisíckrát prišiel k tebe a teraz
snáď denne ťa prichádza navšti-
viť a celkom sa ti dáva! Nepo-
myslíš, že ty, biedny tvor, nie si

schopný dať sa ľu konečne celkom bez výhrady? Istotne pochopíš, jak veľká je tvoja chatrnosť a jak si honý zahŕbenia, upokorenia, nevážnosti! Ci pomyslíš ďalej, že zrak, sluch, reč a iné smysly vonkajšie ti dal Boh výhradne preto, aby si ho obdivoval, jemu slúžil a že ty si použil priamo proti nemu to všetko, páchajúc hriechy? Jak sa musíš zahŕbiť!

Nekonáme v skutku nič dobrého.

Musíš uvážiť, že aj vtedy, keď ti dá Boh milosť, aby si mohol vykonať nejaký dobrý skutok, nie si ho schopný vykonať, aby si nepriniesol k nemu nejaký poklesok. Keď pracuješ v prospech iných, býva to netrpezlivosť, a - lebo márná sláva. Keď poslúchaš, dopustíš sa nejakým spôsobom neposlušnosti. Keď sa modlíš, si

roztržitý, nevrlý, vlašný, ak zasa dávaš dobrú radu, alebo keď brat-
sky napomíhaš, popustíš trochu
úzdý samoláske. Keď konáš skut-
ky lásky, robíš to nápadne, ne-
trpezlivo s rôznymi inými ne-
dostatkami, a často aj ten, kto-
rý sa postí alebo koná iné skut-
ky kajucnosti upustí márnej zá-
ľube, nápadnosťi, neskromnosti.
Keby si bol pokúšaný k márnivos-
ti pre nejaký dobrý skutok, kto-
rý konáš, zamysli sa vážne, že
veľkú časť skutku koná Boh, lebo
on ho vnuká a dáva silu k vyko-
naniu, tak že v nom nie je tvoj-
ho nič, iba nedokonalosti a nedos-
tatky v jeho konaní. Keby si sa
snáď chcel chlubiť svojim nada-
ním, pomysli si len, že ti ho dal
Boh a tvoje je len to, že si ho
nedobre použil, ba že si ho použil
k zlému. Jestli si pokúšaný k

márniivosti pre prirodzené dary,
ako sú: krásny hlas, pekná posta-
va, rýchly beh, pomysli si, že sú to
ubohé veci a že vôbec nie sú tvo-
jimi.

Čím budeš?

Pomysli konečne na to, čím bu-
deš. Tvoje telo bude hnilobou,
budeš ochromne zapáchať a budeš
sožraný tými najodpornejšími čer-
vami, tak že budeš musieť povedať s
Jobom: "Putredini dixi: Pater meus
es, mater mea et soror mea, vermibus.
Job, 17, 14/. Hniline som riekol:
Tys môj otec! a červom: ste mi mat-
kou a sestrou." A tvoja duša? Iď
neučiniš viac, než si dosiaľ uči-
nil, je nebezpečenstvo, že budeš
predmetom nenávisťi Božej a budeš
navždy zahnaný od jeho obličaja.
Vydávaš sa v nebezpečenstvo, že

budeš pekelným zatratencom, diablom, predmetom opovrzenia tak, že z pekelným úskľabkom sa ti budú po celú večnosť vysmievať a hrozne ťa budú trápiť.

Pokora srdca a vôle.

Akonáhle spoznáš dobre sám seba, totiž akonáhle nadobudneš pokoru rozumu, urobíš krok nie príliš nesnadný, aby si si osvojil pokoru vôle a či srdca. Táto, hoci vyplýva z predchádzajúcej, prakticky je veľmi dôležitá a je sama cieľom, medzitým čo prvá je prostriedkom. Musíš sa vynasnažovať ustavičnými a opakovanými úkonami osvojiť si pravú pokoru vôle. A preto ti tu uvediem niekoľko pokynov.

Poddanosť vôle Božej.

Sv. Tomáš hovorí: "Prvým a hlavným účinkom, ktorý si človek musí

naobudnúť z poznania vlastnej ni-
čoty a jeho hriechov, ktoré ho či-
nia opovrhnutiahodnejším a haneb-
nejším od "nič", prvým a hlavným
účinkom, toho musí byť uctivá a
pokorná poddanosť Bohu, keďže je až
príliš prirodzeným, že "nič" sa má
podrobiť "všetkému". Nedokonalé
najdokonalejšie mu. To bolo jadróm
a podstatou onej pokornej a nábož-
nej modlitby, do ktorej býval po
celej noci pohrúžený slávny sv.
František z Assisi: "Deus meus et
omnia". A práve táto poddanosť pô-
sobí, že si duša uchráni aspon
ctnosť zásluh, ktoré získala dob-
rými skutkami. Sám Boh hovorí: "
Quanto magnus es, humilia te in om-
nibus et coram Deo invenies gra-
tiam"/Ecc1.3,20./ Čím si väčší,
uponíš sa vo všetkom a najdeš u
Boha milosť! Pokojne môžeš uzná-
vať v sebe milosti, ktorých sa ti
dostáva od Boha v modlitbe, v
ctnostiach, v ktorých sa cvičíš,

pokroky, ktoré konáš na ceste dokonalosti, len keď dokážeš rozlíšiť drahocenné čo od Boha pochádza, a nízke, čo je tvoje. Jemu, ako pôvodcovi všetkého dobra, vzdaj česť a slávu a spievaj s Dávidom: "Non nobis Domine non nobis, sed nomini tuo da gloriam. /ps.13,9./ Nie nám, Pane, nie nám, lež svojmu menu daj česť!" S touto vnútornou pokorou oddanosti k Bohu sa srovnáva, nevyhľadávať ľudskej cti a chvály pre naše práce, ctnosť a schopnosti.

Poddanosť k blížnému.

Pokora citu k ľuďom tohoto sveta záleží dľa sv. Tomáša v opovrhovaní sebou; nou sa človek považuje za najnižšieho a všetkým sa podriaďuje. Odkiaľ po-

chádza že pokorný, takýmto spôsobom poddaný snáša pokojne krivdy, urážky, ponáženie, ba ešte sa z toho raduje. Táto pokorná poddanosť citu k bližnému pohádza práve tak z pokory, lebo vo svetle pravého poznania si ničím, a keď znáš množstvo svojich hriechov a slabostí, nebude ti obťažným považovať sa za horšieho od ostatných. Neobávaj sa, že sa príliš ponížiš, lebo dľa sv. Jána Zlatoustého je pravou pokorou ustupovať aj tým, ktorí sa zdajú byť nižšími než my a ctíť i tých, ktorí sa zdajú nehodnejšími, ba nemali by sme považovať nikoho za nižšieho ani za nehodnejšieho. Tento názor má a musí mať nielen te, kto by bol veľkým hriešnikom, ale aj ten, kto si je vedomý mnohého dobra, ktoré vykonal. Taký nech si je vedomý, že ak sa nebude považovať za

na jnižšieho, všetky jeho dobré skutky niž neosožia. A sv. Bernabé ta pobáda, aby si sa neobával, že v pokore budeš prehánat' a dodáva, že keby si mal prejsť nízkou bránou, ktorá nie je tak vysoká ako ty, keď sa snížiš o trochu viac než treba, nestane sa ti nič zlého. Ale keď sa snížiš len o prst menej, než treba, naraziš čelom a snád' si rozbiješ hlavu. Jako sa môžeš považovať za menšieho a horšieho od ostatných, keď predsa vo svete je toľko ľudí hrôšných a horších a keď má pokora spočívať na základe pravdy? Sv. Tomáš ti odpovie: "Každý musí skúmať, čo má v sebe zo svojho, totiž ničotu a hriechy a jedine to je pravda, lebo nič iného mu nepatrí! Ale v blížnom musíme ocenovať to, čo má od Boha, totiž ctnosti, dary prirodzené a milosť.

A práve k tomu musíš mať zreteľ, lebo to vyžaduje láska. Pri takom srovnávaní nebude tak pyšnej mysle, ktorá by sa nesnížila a neuznala za mnoho nižšiu od ostatných. Mimo toho hovorí ešte svätec, máme a musíme sa považovať a uznávať op-ravdu za biednejších od ostatných, ak je totiž v nás nejaká prednosť, ktorou snáď nad niekoho vynikáme. Musíme veriť, že aj v nom je nejaká skrytá prednosť, ktorou nad nás vyniká. Konечно sa musíme pokladať za najnižšieho pre všetky naše tajné hriechy, ktorých sme si vedomí pre dary Božie a zvláštne prednosti, ktoré môžu mať iní, ktoré však my nevidíme. O tom krásne hovorí sv. Bernard: "Vieš ty snáď, či ten, koho pokladáš za najbiednejšieho a najodpornejšieho z ľudí, ktorého životom pohrdaš, ako veľmi hnusným a nerc stným, či nie je

v mysli vyvolanou nádobou Božou?
Či totiž Boh pôsobením svojej mi-
losti neučiní zo sava Pavla? Teda
aj u nôh človeka vierolomného mu-
síš sa ukloniť a považovať sa za
nižšieho. Kto vie, či ten, kto ti je
pre tvoju pýchu odporným, či by s
tolkými milosťami, ktorých sa ti od
Boha dostalo, už nebol svätým, med-
zitým čo ty pri tolkých milostiach
si ešte veľmi nedokonalý a never-
ný milosti Božej? Jak sa vôbec
poznáš, keď nemáš ani tolko pýchy,
aby si sa poznal? Sv. František z
Assisi bol oným podivuhodným svät-
com, keď sa ho pýtal jeho druh, ako
sa môže opravdive nazývať najväč-
ším hriešnikom sveta odpovedal:
"Verím a som o tom presvedčený, ke-
by Boh bol býval tak milosrdný k
najhroznejšiemu lúpežníkovi sveta,
ako ku mne, slúžil by mu omnoho
vernejšie a bol by jeho zraku mil-
ším. Som tiež presvedčený o tom, že
keby Boh vzdialil odo mna svoju

svatú ruku, padol by som tak hrozne-
ako dosiaľ nikto nepadol! Taký,
ba omnoho odôvodnenejší strach
musíš mať o seba.

II. prehĺbeniu pokory.

I. Napodobňuj Pána Ježiša .

Na dosiahnutiu pravej pokory
treba mať na zreteli nášho milova-
ného spasiteľa, ktorý bol tak opo-
vrhovaný z lásky k nám. Tam tájme
si, hovorí apoštol, že tento neko-
nečný Boh sa snížil pre nás: se-
metipsum exinanivit, a že sa poní-
žil a podrobil až k najpotupnej-
šej smrti kríža: humiliavit se-
metipsum factus obediens usque
ad mortem, mortem autem crucis!
/Fil, 2, 7, 8/. A dľa slov králov-
ského proroka až tak ďaleko, že
bol opovrhnutý a najposlednejší z
ľudí: "Ego autem sum vermis, et non

homo opprobrium hominum et abie-
ctio plebis. /Žalm, 21, 7/ Ja však
červ som a nie človek: pohanenie
ľudí a vyvrheľ luzy! Pán Ježiš sa
však tolko ponížil a tolko trpel,
aby sme ho nasledovali: "Exemplum
dedi vobis, ut quemadmodum ego feci,
ita et vos faciatis" Nasledujúc
príklad Pána vracali sa apoštoli s
radostou a jasotom, za tých naj-
väčších útrap a potúp: "Ibant a-
postoli gaudentes a conspectu
consilii, quoniam digni habiti
sunt pro nomine Jesu contumeliam
pati. /Sk, 5, 41/ A oni išli z to-
ho shromaždenia radujúci sa, že
boli hodní trpeť pohanenie pre me-
no Ježišovo! I ty sa musíš sna-
žiť o to, ak sa chceš stať čím
hodnejším údom hlavy, ktorá tol-
ko trpela a tak sa pokorovala.

2. Cvič sa v pokore.

Uvedom si, že by ti málo pro-
spievalo všetko, o čom sme doteraz

hovorili, keby si sa uspokojil s
teoriou, uznávajúcou svoju ničotu,
nesnažil by si sa prejsť k praxi
a keby si potom nemiloval pokoru.
Tieto vonkajšie úkony pokorovania
sú nutné, lebo pokorovanie, dľa sv.
Bernarda je cestou, ktorá vedie k
pokore. Musíš sa teda vynasnažo-
vať, aby si bol pokorným myšlienkami,
slovami a skutkami. Pre myšlienky
platí už zmienená pokora - rozum,
ktorú ti znova doporučujem, aby si
ju učinil stálym predmetom svoj-
ho spytovania svedomia a svojich
rozjímaní. Čo sa týka slov, vážne
ti opakujem, aby si o sebe nehovo-
ril ani na chválu ani na hanu.
Cháď teda iní budú k tomu povzbudzo-
vať, ale ty k tomu máš príliš se-
belásky. Len niekedy možno hovo-
riť o vlastnej sklúčenosti, a to
zvlášť viac svojmu spoviedníkovi
a direktorovi na spravodaniach i
mimo spovede uprimne ničlen svoje

svoje hriechy a chyby, ale i zlé náklonnosti a špatné myšlienky. Výjmur takýchto prípadov pokladá - za lepšie sv. František Saleský mlčať a nehovoriť o sebe ani v dobrom ani v zlom. Hlavné musíš vždy mlčať, a neomlúvať sa, keď ťa iní karhajú za tvoje poklesky. Je dobré pred predstavenými sa neobhajovať, i keby si mal pravdu. Zo svojej reči odstrán každé panovačné, podráždené, hrubé slovo a zvlášť vystrkovať zo svojho zlozvyku svoje "ja". V skutkoch možno osvedčiť, ctnosť pokory, dvojakým spôsobom: ochotným konaním pokorujúcich zamestnaní, alebo ochotným prijímaním jestliže sa ti od iných dostanu. Čo sa týka prvého, neradím ti, aby si sa k potlačeniu akéjkolvek pýchy robil hlúpym. Ako mnohokrát robil sv. Filip z Neri a podobne mnohí iní svätci. Ale miluj ošúchané šaty, obuv, jednoduchosť v uprave, v účese, zachovaj

prostutu vo svojej izbe, v nábytku, ktorý užívaš, v množstve a elegancii kníh, ktoré používaš, v nízkych službách, ku ktorým si určený! Nenechávaj si v čistote udržiavať izbu od druhých, čisti si obuv, i keby si zastával vysoký úrad. Vyhladávaj zamestnania menej nápadné, práce nízke a zahanbujuce, vyučovanie, ktorému sa iní vzpierajú, knihu, ktorá je rozdriapaná, stôl, ktorý červy rozožierajú a nežiadaj si koberec ani pohodlia a ohľadu! Jednaj radšej s chudobnejšou mládežou, ktorá je viac otrhaná, nepekneš, špinavá, a keď máš čas a príležitosť konaj i sväté úkony, ktoré však zahanbujú človeka v očiach sveta, ktorý im nerozumie. Sv. Jozef Calassanský zametal školu; sv. Jeroným AEmiliani vyhladával detom vo vlasoch roztomilé zvieratká, aby ich očistil; Cézar Baronius pracoval v kuchyni;

Sv. Framtišek z Assisi a sv. Benedik
sa neodvážili prijať kniežatstvá,
lebo ich považovali za nehodné; sv.
Augustín, sv. Jozef Kupertínsky nepri-
jatie kniežatstiev len z posluš-
nosti. Don Bosco bol pre svojich
chlapcov obuvníkom, krajčírom, atď.
Iní predstavení si zaujali ráno
budiť, čistiť záchody, ošetrovať ne-
mocných, čistiť nočníky a pod.
Po takých veciach musíš aj ty tú-
žiť, keď chceš, aby ti Boh dal raz
odmenu, ktorú určil opravdu pokor-
ným. Okrem týchto dobrovoľných po-
korovaní nebudú nám nikdy chýbať
nevyhľadávané ale inými spôsobené.
Takéto sú ešte vhodnejšie k poní-
ženiu našej duše, ktorá sa tak veľ-
mi rada vystatuje. Nikdy nechýbajú,
dokiaľ človek žije na zemi: repta-
nie, pomlavy, krivdy a opovrhnutie.
Nikdy nechýbajú protivníci, zá-
vistníci, ktorí prekážajú pokroku
ostatných a závistníci a protivní-
ci, ktorí čakajú na zahanbenie i-
ných. Takéto pokorovanie, hoci ho

nevyhľadávaš, ba hoci pochádza od zlomyseľných ľudí, predsa vo skutočnosti sú od Boha poslané, čo je o mnoho záslušnejšie: "in igne probatur aurum et argentum; homines vero receptabiles in carmino humilitatis". Zlato a striebro sa prečisťuje v ohni a ctnostný človek vo vyhni pokorovania. /Ecc1.2,5/ Blahoslavený človek, ktorý kludne prijíma akékoľvek pokorovania, ktorých sa mu dostáva od blížného, lebo on je upevnený v základe na ktorom postavená budova dokonalosti sa nemôže srútiť.

Buď skromný vo vonkajšom chovaní.

Tretí spôsob cvičenia sa v pokore vonkajšími úkonami je dľa sv. Tomáša ten, ktorý nášmu chovaniu a zovnajšku ukladá miernosť. Zaleží v istej skromnosti tela, ktorú osoba prejavuje vnútornou pokorou

srdca. K tomu prináleží: nesmiať sa rozpustiť, nesnažiť sa urobiť dojem, upozorniť na seba vtipnými výrazmi, nežartovať ani nerobiť sa šaškom, až neprístojne, nehovoriť hlasnejšie než ostatní ani nevyrušovať iných, aby sme mohli povedať svoju mienku, nehádať sa so zápalom ani neodporovať iným, ale skromne ustúpiť, kráčať radšej so zrakom sklopeným a chôdzou neštrojenou, v chovaní byť skromným, nelichotiť, nepreháňať v prejavoch zdvořilosti. Ani sa nesnaží byť všade prvým, ale dávaj prednosť iným a tiež osvedč. úkonami miernosť, trpezlivosť, úplnú poslušnosť, umrtenosť, zapieranie vlastných smyslov, poznatkov, vlastných úsudkov. K tomuto bodu pokory patrí tiež zachovávanie mlčania a sobra osť, aby si nebol snáď preto niek omu protivným. Hovor vždy skromne, zdržanlive a takmer s obavou, úprimne sa obávajúc,

že nie si hodný ,aby ťa kto poslúchal, že nevieš ani prehovorit o niečom dobrom, že nezasluhuješ pozornosti iných a pod. ! I to je pravým úkonom pokory, keď sa niekto vystaví nebezpečiu znelubenia u mládeže, pokarhaniu predstavených a snáď aj neláske preto, že koná svoju povinnosť.

Buď uctivým a úslužným k predstaveným a starším!

Buď tým uctivejším a uslužnejším k predstaveným a starším, čím väčšia je ich hodnosť a staroba. Nebuď príliš domáckym s nimi, nesmej sa im za chrbátom a užívaj tituly, ktoré označujú ich hodnosť v reholi. Neprejavuj nudnosť z ich spoločnosti a rozhovoru a nedovoluuj si ani najmenšieho rozporu. Keby si mal rozdeľovať práce, maj ohľad na ich hod-

nosť a starobu. Poslúž im ochotne a nenechávaj ich konať pokorné a namáhavé práce. Vchádzaj im vždy prepust' čestnejšiu a výhodnejšiu stranu, odnes im ich veci a uctívaj ich pokorne a zabav. Predáď ich pranie a pečlivo a láskavo sa snaž spôsobiť im vo všetkom potešenie! Toho dbaj aj neskôr pri starších, až budeš predstaveným. Miluj ich ako svojich duchovných otcov a váž si ich s láskou a oddanosťou opravdu synovskou. Buď pozorný a príčinný ich radám, čulo, jednoducho a presne posluchaj ich pranie. Mal by si pociťovať radosť, keď sa môžeš k nim priblížiť, pamätajúc na slová Don Boscove: že ovce pastierovi najbližšie sú najšťastnejšie, lebo častejšie dostanú hrst soli alebo trávy. Buď úzko spojený so svojimi druhmi bratskou láskou!

Maj k nim srdce široké! Váž si ich ako obraz Boží a v ich chybách vid' prostriedky k vlastnému posväteniu! Skrz nich bude Boh obcovať s tebou a ty s nim!

Rád prijímaj napomenutia.

K praktickému osvojeniu pokory je veľmi významné a veľmi dôležité prijímať ochotne a s úžitkom napomenutia a pokrahania. Hľad' si nadobudnúť takej pokory a príčinnivosti, aby ti to nielen nebolo nemilé, ale aby si si to žiadal cez celý život. Ináč, aby si bol upozorňovaný na svoje chyby a priestupky, hoci sa týkajú tvojej povahy, alebo vonkajšej ukáznenosti to nielen od predstavených, ale aj od spolubratov. k tomu ťa majú poháňať mnohé dôvody. Predovšetkým to, že rehoľníci sú zaviazaní snažiť sa účinne dosiahnuť dokonalosti. Musia si žiadať, aby poznali svoje chy-

by a prejavovať radosť na-d tým, že boli upozornení, aby sa mohli napraviť. Lebo práve príčinnivosť je známkou toho, že duša je čistá pred Bohom. Preto hovorí Šalamún, že kto napomína mudrca, bude od neho milovaný: "Argue sapientem et diligit te. /Prísľ. IX, 8/. Kárahaj múdreho a bude ťa milovať." Ale tvrdošíjné sotrvávanie v chybách a odpor proti pokániu sú znakom duše zavrhnutej a diablom posadlej, jak hovorí Kazateľ: "Qui odit correptionem, vestigium est peccatoris. /21, 7/" Snaž sa milovať napomenutia a nadobudnúť si srdce príčinnivé, a preto plný horlivosti po dokonalosti často hovorievajú z vrúcneho srdca: "Dabis Domine servo tuo cor docibile. /III, Kráľ. 3, 9/. Daj tedy svojmu služobníkovi srdce schopné..." Z prvého dôvodu vyplýva druhý,

že totiž upozornenia nesmierne napomáhajú nášmu polepšeniu. Sú to: hlásanie evanjelia je nutným k obráteniu neveriacich a jako hriešnik obyčajne neupustí od hriechu, jestli sa mu nepoukáže na jeho ošklivosť, tak ani reholník nezanechá svojich nedokonalostí, jestli mu predstavený nepoukáže na ich veľkosť a jak dôležitou je jeho náprava. Preto bezpochyby ten, kto chce opravdu slúžiť Bohu, bude sa radovať z toho, keď bude napomenutý a nikdy nebude nariekat ani reptat, dľa slov mudrca: "Vir prudens et disciplinatus non mormurabit coreptus. /Ecl. X, 28/" Keby sa niekedy pyšná prirodzenosť urazila, nech si uvedomí, že reholný stav je miestom nápravy a reholné domy by mali byť takmer duchovnými nemocnicami, kam nás posla Boh na vyliečenie z duchovných nemocí. Jako je nutné piť i horké lieky, k prečisteniu

žalúdku, od špatných šťáv, tak je treba aby si prijal i horké pokarhanie, aby si zahnal pýchu a iné neresti zo svojho srdca. Keby si nevložil zlato do pece, neočistilo by sa. Keby pilník nechodil silno po železe, nebolo by nikdy hladké a tak, keď sú niekedy napomenutia bez prísnosti, nestanú sa naše duše takými, aké si ich Boh žiada mať, aby mu boli milé. Tretí dôvod k užitočnosti pokarhania je nasledujúci: rehoľné spoločnosti si neuchovávajú sviežosť, iba presným napravovaním pokleskov jednotlivých členov; kto sa akokoľvek vzpiera pokarhaniu, ten dáva na javo, že ne-miluje rehoľný život a že ho stihne kliatba Božia. Naopak: tisícere požehnanie bude sprevádzať rehoľníka, ktorý nie je bez chýb, ale žiada si napomenutie a pokarhanie, priznáva sa svojim chybám, raduje

sa ,keď" je pokarhaný a ochotne
snáša to pokarhanie,ktoré mu pred-
stavený uloží. Keď sa pokorný člo-
vek cíti nevinný v tom,v čom bol
pokarhaný,je si vedomý iných vecí,
zasluhujúcich pokarhania a zahanbe-
nia. Nemysli si nikdy teda,že sa
snáď s tebou jedná príliš prísne,
ale naopak,považuj prísnosť za
priazeň,lebo sa ti naskytuje prí-
ležitosť k získaniu zásluh,a mod-
li sa k Bohu za tých,ktorí z lás-
ky ti dávajú poznať tvoje chyby a
považuj ich za milých a opravdu
vzácných priateľov. Ba,keď si žia-
daš opravdu pokrok urobiť v ctнос-
ti,učiníš dobre,niclen keď budeš
prijímať napomenutia,ktoré sa ti
dostanu,ale budeš prosiť pred-
staveného,aby ťa nešetril,ale
cvičil ťa,umrtvoval a pokoroval
dôkladne, a to,keď a ako sa mu
bude zdať vhodnejším. Raduj sa
skôr z toho,že máš predstavené-
ho,ktorý ťa nešetrí,než iného,

ktorý by ti všetko ľahko prehliadol! Sv. Ján Damascenský, ktorý bol prv miestodržiteľom v Damašku, keď sa stal rehoľníkom prijal poslušne rozkaz, aby zanesol a predal na trhu, v tom istom meste košíky, ktoré uplietol s ostatnými rehoľníkmi. Velikodušne a s neuveriteľnou prostotou vykonal rozkaz a postavil sa uprostred námestia a predával veci práve tam, kde nedávno zastával svoj miestodržiteľský úrad. Kolké milosti dostal od Boha za túto svoju hlbokú pokoru.

Ďalšie praktické upozornenia.

Vštep s ňou srdca hlboko slová sv. Františka Saleského: "Ak má byť pokora pravou, musí byť vždy sprevádzaná láskou, totiž s láskou máme vyhľadávať, alebo aspoň

prijímať pokorenia, aby sme sa ľúbili Bohu, aby sme ich pripodobnili Ježišu Kristovi, Ináš by sme ich prevádzali ako pohanania. Pokora, ktorá je len preto, aby mohla nasledovať svoju mienku, nedá sa ľahkoovládať predstavenými, lebo je obťažnou ostatným, alebo sa javí takým spôsobom, že odpudzuje od seba úctu a oddanosť poddaných. To však nie je pokora pravého rázu. Keď chceš byť opravdu pokorným a nechceš sa len takým zdať, buď opravdu spokojný, že si upozornený napomenutý, pokarhaný alebo zamestnaný v nízkej práci. Nehľadaj si zameniť zamestnanie preto, že ti je nepohodlné a treba ho dať niekomu inému, ktorému bude menej obťažné! Nepraj si a nežiadaj, aby si postúpil do vyššej triedy alebo bol pridelený k jemnejšej asistencii, ale vyhýbaj sa zvlášťne nápadnému zamestnaniu, dokiaľ to na tebe záleží. Na sc-

be prevádzajú prakticky slová, "Nasledovania Trista: "Ama nesciri et pro nihilo reputari!" Po tom, čo bolo povedané akú mienku môžeš mať novicovi, ktorý si navyčítuje skrze to že ohovára a tupí predstavených, ktorý sa cíti urazeným preto, že k nemu nemali patričného ohľadu; ktorý tvrdohlavo a neústupne sotrváva na svojej mienke; ktorý pri hre chce vždy vyniknúť; ktorý vo škole prezradzuje marnivosť, pretože vynikol nad ostatnými a podobne pri rozhovoroch cez rekreácie? Čo by si povedal o tom, ktorý by chcel mať prednosť pre svoj kraj, národnosť a jazyk, alebo veľmi nerád by hovoril riadnou rečou domu, ale tvrdohlavo by hovorieval svojou rečou? Chápš, že takýto novic by ešte nepoznal abecedu pokory a preto by nikdy z neho nebol pravý a dobrý rehoľník. Tráva pokora nás učí nedôverc k sebe ale tiež

k dôvere v Boha a v jeho dobrotu. Nesmieš klesnúť na mysl, keby si upadol do nejakej chyby. Nch je malomyselnosť ďaleko od teba, alebo strach pred nezdarom. Keď sa ti niečo nepodarí, pokor sa pred Bohom, ale potom povedz so svätým Alojzom: "Terra dedit fructum suum," alebo dodaj so sv. Pavlom: "Nos non sumus sufficientes cogitare aliquid a nobi, quasi ex nobis!" Nie že by sme boli dostatoční myslieť niečo od seba, akoby zo seba. /II. Kor. 3, 5/. a znovu sa vzmuž a povedz znovu so sv. Pavlom: "Všetko môžem v tom, ktorý ma posilňuje." A buď uistený, že s pomocou Božou a pomocou svojho dobrého magistra umenšíš konečne svoje chyby, budeš môcť pokračovať v ctnostiach a pomaly sa priblížiš k dokonalosti, ku ktorej si povolaný. Pokora musí byť v rokoch reholnej formácie

predmetom častého rozjímania, a preto ten, kto v rokoch skúšok sa javí pyšným, domýšľavým, nebude nikdy dobrým reholníkom a tým menej dobrým saleziánom. Už dľa sv. Don Bosca, ktorý založil svoju Kongregáciu na čtnosti pokory, práve k poníženiu, ducha obety a sebazaprenia, tak, že nenápadne možno ju nazvať jej charakteristickou známkou. Predstav si, že sám Don Bosco keď hovorí oné slávne slová: "Humilitas, evidentissimum signum este electionis, superbia evidentissimum signum est reprobationis!" "Poníženosť je najzrejmším dôkazom vyvolenia, pycha najzrejmším dôkazom zavrženia", a že ti ešte dodáva, čo som často počul z jeho úst: "Kto nie je pokorným, nikdy nebude čistým!" Keďže v noviciáte nemáš príležitosti osvedčovať túto ctnosť vo veľkých ťažkostiach, hľadaj si dôkladne osvojiť jej du-

cha a podrob sa s radosťou malým pokoreniam, ktoré sa deenne vyskytujú. Takýmto spôsobom ťa Boh požehná. Takto sa stane z teba dobrý salezián, a na základe pokory vystavíš veľkú budovu svätosti.

- 0 -

K osvojeniu tejto ctnosti dopomôže ti veľmi časté recitovanie nasledujúcich litánií pokory, vynatých hlavne z "Petite livres des novices".

Litánie pokory.

Večný Otče.....	smiluj	sa	nado	mnou
Božský Synu.....	"		"	
Duchu Svätý	"		"	
Najsvätejšia P. Maria,	oroduj	za	mňa	
Sv. Jozefe a všetci				
svätí neba	orodujte	za	mňa	

Ježišu tichý a pokorný srdcom,
vyslyš ma!

Od túžby byť vážený.....
Od túžby byť ctený
Od túžby byť chválený ..
Od túžby byť o radu pý-
taný,

Od túžby byť obľúbený ..
Od túžby byť schvalovaný
Od túžby, aby všetci mali
na mňa ohľad....

Pred strachom po poní-
žení.

Pred strachom pred opo-
vržením.

Od strachu pred pomluvou
Od strachu pred zabud-
nutím

Od strachu pred posmie-
vaním..

Od strachu pred snášaním
krivd...

Od strachu pred krivým
posudzovaním..

V y s l o b o d ě m a
J e ž i š u !

Aby iní viac než ja
 boli milovaní ...
 Aby iní viac než ja
 boli vážení
 Aby iní rástli v dob-
 rej povesti a mne
 jej ubývalo
 Aby iným sa dostalo
 dobrého zamestna-
 nia, ale ja aby som
 bol odstrkovaný ..
 Aby iní boli chválení,
 ale ja zabúdaný...
 Aby iným bola dávaná
 vo všetkom pred-
 nost'...
 Aby iní boli odo mňa
 slávnejší, ja nech
 som tolko, kolko
 môžem..

D o p r a s j m i t o
 c h c e ť, o J e ž i š u !

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy
 sveta, odpusť mi, Ježišu!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy
sveta, vyslyš ma, Ježišu!

Bará-ánu Boží, ktorý snímaš hrie-
chy sveta, smiluj sa na do
mnou, Ježišu!

- 0 - o - 0 -
- o - o -
- o -
-

H l a v a X X X .

O hnevlivej povahe a miernosti.

I. Čo je hnev a jeho účinky

Hnev je smyselný odpor k oso-
be alebo veci, ktorá nám spôsobí-
la nepríjemnosť. Tento odpor je
vstave uškodiť nemilej osobe, ale-

bo veci, alebo pomstiť sa. Je to jeden z hlavných hriechov, ktoré sú najčastejšie a ktoré spôsobia veľké škody. Keď je hnevlivý človek menej nábožný a bohabojný, nestará sa o to aby ovládal túto svoju náruživosť a vzedy hnev a zlost, keď človek je roztrpčený, zaslepuje myseľ, zatvrdzuje srdce, a tak skazí vôľu, že celkom ovládne dušu a privedie ju do mnohých ťažkých hriechov. Nekrotený hnev je príčinou mnohých krívd, kliatby a hrozieb proti blížnému, nenávisť, pomsty a dlhoročného nepriateľstva; je príčinou sporov, bitiek, zranenia ba i vraždy. Duch Sv. to potvrdzuje slovami: "Vir iracundus provocat rixas"/Prísl. VII, -18/ Hnevlivý muž vzbudzuje sváry". Býva príčinou hrozného hrešenia a priamo uráža Boha, preblahoslavenú P. Mariu, sväté veci a tak je príčinou záhuby duše. V Ecclesiastiku

že hnev je znakom hlúposti: "Ira
in sinu stulti requiescit. /7,10/
"Lebo hnev spočíva v lône blázna".
Keď je hnevlivý človek nábožný,
zriedka sa stane, že sa dá strhnúť
k zmieneným výbuchom; ale predsa,
keď sa nestará o dokonalé umrt-
venie tejto náruživosti, snadno ho
strhne k mnohým všedným hriechom,
pokleskom a tak bude hatený v
kresťanskej dokonalosti. Koľko je
nábožných ľudí, ba dokonca i re-
holníkov, ktorí neumrtvili svoju
náruživú povahu. Dajú sa často
strhnúť k prejavom netrpezlivos-
ti či už navonok alebo vnútorne,
ale vždy sú to prejavy neprístoj-
né a skoro hriešné. Vždy pri ne-
patrnej príležitosti, pre nepatrnú
krivdu sú hneď pobúrení a nespo-
kojní. Do svojho srdca vpúšťajú
odpor a roztrpčenosť. Odpovedajú
ohnive, pyšne a surovo. Takto sa
denne dopúšťajú mnohých všedných

hriechov, dobrovoľných a vedomých.

O miernosti. /2/

Celou silou sa musí ničiť hnev a netrpezlivosť. Premôže sa mier-
nosťou. Je to mravná ctnosť, kto-
rou človek potlačuje nesriadené
hnutie hnevu, vypudzuje z duše
každé vzrušenie, odpor proti blíž-
nemu a v dušu udržuje plnosť po-
koja a lásky. Volá sa tiež slad-
kostí a trpezlivosťou.

Jej potreba.

Ctnosť miernosti je nezbytné
potrebná k dosiahnutiu dokonalos-
ti. Preto ti vrele odporúčam, aby
si si ju osvojil, lebo zvlášť u
nás je mnoho príležitostí ku
hnevu. Sv. František Saleský hovo-
rí: "Na našej pozemskej púti je ne-
možné, aby sme sa nesrazili a
navzájom si neprekážali. Preto
je treba mať veľkú zásobu trpez-

livosti a sladkosti, s ktorou by sme odporovali náhlým návalom hnevu. Pán Ježiš dáva miernosti význačné miesto, hovoriac: "Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram!" "Blahoslavení tichí, lebo oni budú vládnuť zemou!" Ctnosti, ktorej sa máme od jeho srdca naučiť, je ctnosť miernosti: "Discite a me, quia mitis sum!" "Učte sa odo mňa, lebo som tichý..." Je to ctnosť, o ktorú sv. Cirkev v liturgii najviac prosí pannu Mariu: "Mites fac et castos!" Zvlášť my máme za patróna sv. Františka Saleského, svätca miernosti - sladkosti a našom otcom - zakladateľom je sv. Ján Bosco, ktorý sa nikdy nerozhneval, ktorý si získal srdcia všetkých svojich synov, lebo obľoval s nimi neobvyčajnou miernosťou. Jestli je na svete závideniahodné blaho, istotne pochádza z mieru a pokoja, ktorý

okusí ľudovck, vo spoločnosti osôb,
ktoré žijú spojené bratskou lás-
kou. Tí, ktorí užívajú rozkoše
svorného života môžu povedať s
prorokom: "Ecce quam bonum, quam iu-
cundum, habitare fratres in unum."
Hľa, jak dobré, jak príjemné, je
prebývať bratom pospolu! Zažili to
i prví krestania obrátení sv. Pet-
rom a sv. Lukáš sa o nich zmienuje:
"Multitudinis credentium erat cor
unum et anima una!" "A množstvo
veriacich malo jedno srdce a jed-
nu myseľ!" /Skutky, 4, 32/. Spojení
touto láskou mali súč sne aj iní
pravé blaho a závideniahodné
šťastie. I my rehoľníci máme ú-
časť na takom blaženom osude, súč
spojení bratskou láskou v jedno
telo a to je nám zdrojom pozemskej
blaženosti.

Zlo hnevu v spoločnosti.

Jedna vec je schopná skaliť
kryštálovú čisto tu pramena šťastia.

Je to práve pyšná a hnevľivá povaha. Práve ona, zaslepená rozhorčením rozväzuje krásné putá bratskej jednoty a to vždy, kedykoľvek pod nátlakom tejto narušivosti sa oddáva v nevôľu, výčitky a hneď sa rozpaluje na jedného, hneď na druhého zo spolubratov. Zlost tejto neresti je taká, že nie je inej, ktorá by viac prekážala láskyplným plánom Pána Ježiša, keď nás spojoval v Kongregáciu. Je tak hanebná, že býva najnebezpečnejšia rehoľnej švornosti. Zámery Pána Ježiša pri zakladaní cirkvi boli plné lásky a dobroty, Zdá sa, že všetok jeho zreteľ bol obrátený na bratskú lásku, ktorú chcel utvrdiť vo svojich nasledovníkoch prísny rozkazom, ktorý pomenoval svojim a novým: "Hoc est praeceptum meum ut diligatis invicem!"

"Nové prikázanie vám dávám, aby ste sa vo spoločnosti milovali! Tak mu ležal na srdci tento príkaz, že zaviazal všetkých ľudí, aby sa navzájom milovali takou láskou, akou ich on miloval: diligatis invicem sicut dilexi vos. Jako som vás ja miloval, aby ste sa i vy spolu milovali. Ale neuspokojil sa iba tým, ale ustálil aj tresty pre toho, ktorý by prerušil toto prevzácne puto a vyhrožoval sa tomu, kto sa hnevá: "Qui irascitur fratri suo, reus est iudicio, reus erit gehennae ignis" /Mat, V, 22/ "Kto sa hnevá na svojho brata, vinen bude súdu, vinen bude pekelného ohňa! Z tohoto dôvodu nesieme sa hnevať ani jedonkrát na svojho brata, aby sme tým neporušili láskavé zámery P. Ježiša. Co by si spôsobil, keby si sa neusiloval svoju hnevlivú povahu krotiť, keby si sa pre maličkosť roztrpčil na spolubratoch alebo

chovancov? Keby si netrpezlivosťou a hrubými výrazmi roztrpčil iných? Keby si blížného z hnevu pokoroval urážlivými výčitkami? Keby si prechovával odpor? Zmerať rozsah zlého príkladu, ktorý by si dal, zlo, ktoré by si spôsobil medzi spolubratmi a chovancami, medzi ktorými budeš žiť! Ach, keď nepremôžeš hnev, nebudeš pokladaný od P. Ježiša za jeho učenníka! Touto nerestou, by si mohol ohroziť existenciu ústavu alebo celej misie s nenapraviteľnou vlastnou škodou duše a Spoločenosti. Pán Ježiš chcel, aby bola odznakom jeho učenníkov láska a bratská jednota: "In hoc cognoscent omnes, quod discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem. /Ján, 13, 36/ Po tom budú poznávať všetci, že ste mojimi učeníkmi, keď budete mať lásku jedni k druhým!" Ako by sa mohol chlúbiť reholník rovnošatou Jeho učenníkov,

keby prechovával roztrpčenosť odporujúcu bratskej láske? Ba bude nosiť odznak satana, Pôvodcu nesyvornosti, nenávisť a opovrhnutia. Pozri, ako sa neuctivý, netrpelzivý a hnevливý rehoľník zneuctieva, ako si vyzlieka znak učenníkov Kristových a ako berie na seba odznak stupenca diablovho. Stačí jeden spolubrat, ktorý zavčas neskrotí hnevливú povahu aby uvrhol celý dom do zmätku. Už i mudrc hovorí: "Spiritus ad irascendum facilem, quis poterit sustinere? Ale ducha k hnevü náchylného kto bude môcť snieť?" a dodáva: "Vir iracundus provocat rixas, et qui ad indignandum facilis est, erit ad peccandum proclivior". Hnevливý človek vzbudzuje svady a kto je snadný k hnevü, bude k hrešeniu náchyľnejší." Zasneš, môj milý priateľu, vidiať akými silnými výrazmi sv. Písmo označuje hnevливosť, a budeš sa

možno čudovať, že tak rázne ti hovorím o škodách, ktoré z nej vyplývajú. Hovorím to preto, lebo som videl plakat predstavených, zničenej ústavy a rehoľníkov, pred súdom, lebo sa dali strhnúť k násilnostiam proti niektorému chovancovi a to preto, že sa nedostatočne premáhali. Obávam sa, že som ešte dost nepovedal a preto: "Pre viscera Christi," ťa prosím, aby si sa obliekol do miernosti, ktorá vyvierá z Božského Srdca a prosím ťa, aby si sa nerobil salezianom len dľa a mena a tiež synom Don Bosca.

Osvedčuj miernosť.

Nebuď zaslepený: umrtvovanie, práce, drsný život, kajacie skutky a modlitba to sú dobré a výborné veci, ale je potrebné, aby ťa prevádzala miernosť, lebo ináč

málo alebo nič neurobiš. Pozor, aby si nikdy nikoho nerazil na žiadosť spôsob. Keď si bol urazený, neprechovávaj rozhorčenosť. Neby si však predsa z ľudskej krehkosti alebo z diabolského vnukania nebol takým ostražitým, a časom by ťa strhla hnevливость, bez rýchle udusiť ohn vodou pokorenia! Jediné ona môže dľa sv. Bernarda udusiť požiar, ktorý by mohol vypuknúť z malých iskier rozhorčenia, ktorá uráža lásku. V životopise nášho slávneho sv. Františka Saleského sa dočítame že bol prekvapený slávnym rytierom práve, keď si obšívaj svoj odev. Keď mu vytýkal, že sa uponižuje nedostojnou prácou, svätec hneď odpovedal: "Fañe, či som neroztrhal ja tento odev? Teda musím si ho aj sám opraviť." Podivuhodná myšlienka a chcem, aby si ja uplatňoval na sebe pri kaž-

dom poklesku, ale zvlášť keby si sa previnil proti svornosti, láske a pokoju! Hneď sa uponíž a pros za odpustenie za svoju nerozvážnosť! Keď cítiš k tomu odpor, povedz si: "Ja som porušil svornosť, lásku, a mojou svätou povinnosťou je na praviti škodu! Nemudruj dlho, kto sá má prv uponížiť! Keď si urazil Pána, Boha hriechom, kto má prvý prosiť o smierenie a pokoj? Ty, ktorý si urazil alebo Boh, ktorý bol urazený? Kto sa prvý pokorí, ten si získa veľké zásluhy. Aby si ich neutratil, keď spoznáš, že si s niekým v neshode, predstav si Ježiša ako ti šepká, aby si splnil príkaz evanjelia: "Vade prius reconciliari fratri tuo." /Mat. 5, 24/ "Idi sa prv smieriť so svojim bratom! Bez odkladu ho posluchni a predstav sa mu s prosbou za odpustenie a prepáčenie, keď si Ho urazil! Keď si bol urazený, povedz, čo riekol mierumilovný Abrahám: "Ne quaeso sit

iurgium inter me et te...fratres enim sumus! Povedal som, že musíš dosiahnuť smierenie a to bez odkladu, aby si neodporoval slovám apoštola, ktorá nás vyzýva, aby sme bde-
li, aby slnko nezapadlo nad našim hnevom: "Sol non occidat super iracundiam vestram!" "Slnko nech nezapadne nad vašim hnevom!" Ináč budeš rozhorčený a to pokazí tvoje srdce dľa sv. Augustína: "Ira corrumpit cor, si in alium diem duraverit!" /Ep. 210, ad Felic, n, 2/. Hnev narušá srdce, ak bude trvať do druhého dňa! Tento svätý tým chce povedať: "Keď sa hnev po roztržke nespierite, hnev sa stane naruživou, odporom, závistou, ktorá by trvala kto vie ako dlho k nesmiernej škode svedomia a k hroznému pohoršeniu komunity. Keď sa o ňom dozvedia vonku, spôsobí veľa zla. Naučenie Božského Majstra je plné lásky, keď nás napomína, aby sme ne-

pristupovali k oltáru kým sa ne-
smierime s bratom: "Vade prius
reconciliari fratri tuo!" Ako by
si pristúpil k stolu Pána, kým si
aspon nesľúbil že sa uponížiš a
udobriš s svojim bratom? Aká
dojímavá je liturgia starej cir-
kvi, ktorá všetkých kresťanov
priviedla k tomu, aby sa objali a
dali si bozk pokoja prv, než pri-
stúpia ku stolu Pána. Využi toto
vznešené naučenie a učin si pevné
predsavzatie na celý život! Takto
pritiahneš na seba Božie požeh-
nanie.

Prostriedky pre zachovanie jedno-
ty.

Niež tá Boh zachráni od zhub-
nej náruživosti hnevu, zhabného
to zdroja mnohých chýb! Usiluj sa,
aby si ju dokonale ovládal, na jej
miesto dosad' ducha miernosti, kto-
rý ťa učiní rozvážnym, aby si ni-

komu nespôsobil nepríjemnosť a súčasne tá učiniť neciteľným k utrážkam. Kedykoľvek naráziš na trpkosti cvič sa v tejto vzenšenej ctnosti. Snášaj všetko v pokoji, z lásky k Ukrižovanému, ktorý nám dal také skvelé príklady. Rozjímaj často o chovaní Fána Ježiša. On je pravý vzor miernosti, trpezlivosti a zázrak snášanlivosti. Pomysli, čo musel prestáť za tri roky svojho verejného života. Tupený, nepochopený, nazývaný zradcom, pokrytcom, bohoruhačom a prešsa tak vždy milo obcovať so svojimi odporcami a robiť dobro všetkým za tie utrážky, ktorými ho zahrnovali. Na súde bol týžnený, tupený a posmievaný. A ešte na kríži musel vypočuť spústu ruhania, ktoré na neho chrľily bohaprázdne ústa nepriateľov. Bolo by to otriaslo i studené a neciteľné balvany! Prešsa všetko snáhal s nepremožitelnou trpezlivosťou a aomluval pod zámenko nevedomosti zlobu túbite-

lov a prilúval sa za nich u svoj-
ho Otca ako prostredník a aby im
vyprosil milost a odpustenie. On
nech je tvôjim vzorom. Čerpaj z
neho príklady miernosti a trpez-
livosti! Buď poddajným, ústupným
a rád zabudni na mevôlu, ktorá by
sa ťa za zvláštných okolnosti
zmocnila, ktoré ti snáď z neroz-
vážnosti, alebo niekedy z diabol-
ského posudzovania, ale väčšinou
z ľudskej krehkosti spôsobil
niektorý spolubrat. Snášaj, trp
a odpúšťaj: Omnis amaritudo et ira
et indignatio tollatur a vobis. -
Estote autem invicem benigni, mi-
sericordes, donantes invicem, si-
cut et Deus donavit vobis"/Efez.
4,31-32/"Všetka trpkosť, hnevli-
vosť a zášť a krik nech sa vzdia-
li od nás. Ale buďte vo spoloč-
dobrotiví, milosrdní, odpúšťajúc si
jedon druhému, ako i Boh pre Kris-
ta odpustil vám". Budeš blahosla-

vený, keď sa budeš cvičiť v snášanlivosti lebo nadobudneš predrahejšej ctnosti - miernosti, Pros však Otca milosrdenstva, aby ťa učinil hodným nadobudnúť ako nesmierny poklad zásluh pre druhý život.

Ľysli na budúcnosť.

Pamätaj na budúcnosť! Tak budeš obcovať s nepokojnými, neposlušnými ba i zlomyseľnými chlapcami, ktorí by ťa chceli schválne nahnevať. Čo by sa s tebou stalo, keď si neosvojíš trpezlivý, mierny jemný charakter? Jako pritiahneš týchto chlapcov k dobru, keby si bol hnevlivý? A keby si bol misionárom? Keby si mal význačné postavenie? Ako by si mohol dobre činiť, keby si nemal moci nad sebou, keby si nepremohol svoju povahu?

Láskavosť.

S miernosťou musíš nadobudnúť i jemnosť, ktorá je takmer jej výkyvom. A okrem hnevu musíš vyhýbať i drsnému vonkajšku, prirodzenej tvrdosti, ktorá budí odpor a nezíska lásky tekému rehoľníkovi. Hľad, aby si nebol zamračenej tvá-ri, aby si sa nechoval drsne, skorej ako žalárnik než salezián. Och, jak škodí také počínanie, lebo ducha udrzuje v strnulosti a myseľ naplňuje malomyseľnosťou, srdce unavou a smútkom! Aký obťažný je ostatným, ktorí ťažko strpia neokresaného, nespoločenského druha. Je potrebná, aby si bol spoločenský aby si nadobudol spôsobnú a zručnú povahu. Svetskí ľudia žijúci spolu v jednom dome musia zdvoigile obcováť, ale o čo viac musia byť spoločenský rehoľníci, združení v mene Ježiša Krista aby žili v bratskej shode pod jednou strechou?

Keď je rehoľník i svätý, ale keď
nie je úslužný proti svojim dru-
hom, nepáči sa sám spolubratom,
jestli sa neprispôsobí zákonom,
zvykom ba i nálade rehoľnej ko-
munity. Je svätý, ale nedokonalejšie
svätosti. Mój milý synu, svätým byť
neznamená byť hrubým, ale láskavým.
bratským ku všetkým, prívetivým,
milujúcim a úslužným. To sú von-
kajšie znaky lásky, ktoré sídli v
hlboke srdca.

Zdvorilosť k cudzincom.

Jestli má byť rehoľník zdvo-
rilým ku všetkým, musí byť takým
zvlášť k cudzincom. Tu sa musí
osvedčovať ctnosť pohostinstva a
nebát sa pohodlia preto, že budeme
k nim úslužní. Chovanie Abraháma
pri stretnutí sa s tromi anjelmi
ktorí prišli k jeho domu ako ne-
známi cudzinci nech je nám prí-
kladom, ako máme obcovať s hosta-

mi, ktorí k nám prídu. Jakonáhle ich sv. patriarcha uzrel, vstal z miesta, kde dosiaľ pohodlne ležal. Bežal ich privítať. Zavolať ich zdvorile, aby sa podľhej ceste, ktorú vykonali v najteplejších hodinách náležite občerstvili. Potom utekal k stádu a zabil najtučnejšie tela. Rozkázal pripraviť výbojný chlieb a sám ich obsluhoval a radoval sa, keď im mohol prejaviť svoju vďačnosť. Vidiš, jak zachádzal tento dobrý patriarcha s neznámymi mladíkmi, ktorých nikdy nevidel a ktorých mená nepoznal? Nevzdialil sa a neskrýl sa, ale predišiel ich žiadosť. Ponúkol sa im, že im poslúži v potrebách a bol k nim zdvorilý, láskavý, a úslužný. Takto nám dal jediný príklad láskavosti a zdvorilosti, s akou sa má obcovat s hosťami. Táto láskavosť a zdvorilosť, ktorú nám Don Bosco

prakticky vŕstepoval do srdca, nech je u saleziánov vo veľkej vážnosti, Uč sa jej odteraz a praktizuj ju čo najlepšie.

Ku spolubratom.

- Táto zdvorilosť sa nesmie vzťahovať iba na cudzích hostov, ale aj na našich spolubratov toho domu, tej provincie alebo národa. Nezahrnujme do nej len tých, ktorí nám činili dobre, ale musí sa vzťahovať i na cudzincov, či sú odporní alebo obťažní. Aby sa toto zdvorilé občianske chovanie stalo záslužnou ctnosťou, musí byť dobre sriadené a buďe dobre sriadené, keď buďe zahrnovat všetkých bez rozdielu so zvláštným ohľadom na predstavených a svojich druhov. Zdvorilosť je dcérou pokory, je plná láskavosti voči každému. Miló na každého pozerá, voči všetkým je veselá a plná ohľadu. Jaké je to potešenie, keď slávnosť-

ne vítajú v jednom dome cudzieho
spolubrata. Každý sa usiluje, aby
mu poslužil, aby mu nič nechýbalo.
A naopak: aké je to smutné vi-
deť, že sa nedbá o týchto hostov,
že každý hľadá len svoje pohod-
lie a bojí sa ho narušiť, aby iným
poslužil! Ešte horšou surovosťou
by bolo, keby sa tak obcovalo so
spolubratmi, ktorí prišli zďaleka
alebo sú inej národnosti. S tymi-
to sa musí zachádzať ešte lepšie.
Musíš sa namáhať, aby si videl
že sú celkom spokojní s našou
pohostinnosťou. Vezď ešte toto:
povaha drsná a nespoločenská je
z tých väd, ktoré treba dôkladne
vykoreniť v mladosti, lebo nes-
koršie ju už nevykoreníš, ba bude
sa ešte viac vzťahovať. Preto buď
vždy veľmi prívetivý ku svojim
spolubratom! Zamračenú povahu
považuj za prekliatu nerest!

Miesto tohoto si osvoj veselú povahu, ktorá by všetkým dodávala dobrú myseľ! Na povzbudenie, aby si bol prívetivý ku všetkým si spomen, že všetci sú bratia v Kristu. Treba to dokazovať skutkom, vzájomnou pomocou a to bez odporu, neobzerat sa na nepohodlnosť ani na pichlavé slová. V tom vlastne spočíva všetka zásluha tejto ctnosti nezbytná k rehoľnému životu.

Zdvorilosť a rozvaha.

Zdvorilosť musí byť ovládaná istým múdрым chovaním, aby vo svojich prejavoch bola vhodná a nie nevhodná, prirodzená, nestrojená, mierna a nie neskromná, čestná a svätá a nie neviazaná. Keby si núkal svoje služby v nevhodnom čase, alebo keby bolo zrejmé, že tvoja úslužnosť nie je srdečná, potom miesto ochotného prijatia by bola

s opovrhnutím odmrštená. Keby si chcel vyniknúť za každých okolností, ktoré sa nevztahujú na tvoje postavenie, budeš považovaný za obťažného horlivca, keby tvoja príjemnosť pochádzala z nadania alebo smyselnej náklonnosti, budeš považovaný za strannického a snáď aj za pohoršlivého. Riad sa tak, aby u teba cvičenie v tejto ctnosti postupovalo dľa učenia sv. Tomáša: "Dobre sriadené, ako sa patrí. sriadené nielen dľa všeobecnosti osôb, ale i spôsobu a praktického uplatňovania. Keď sa budeš takto cvičiť môžeš byť istý, že si získaš veľa zásluh pred Bohom a u ľudí vďačnosť, dobré meno tak, že sa osvedčí známe porekadlo: "Láska budí lásku!"

- o - 0 - o -

H l a v a X X X I .

O lenivej povahe a o pilnosti.

V čom spočíva lenivosť.

Lenivosť záleží v odpore k námahe alebo lepšie rečeno v privolení k odporu a k nenávisti ku všetkému, čo so sebou prináša námahu a ťažkosti. Lenivosť ako nerest spočíva v oddanosti k nechuti, odporu a nenávisti k dobrým a etnostným skutkom a zvlášť k pobožnostiam a k plneniu povinností, a zvlášť pri ich plnení prechovávať nevôľu - nechúť neliubosť, že ich plnenie je spojené s námahou. Je jasné, že táto chyby nespočíva v povahe ale v nedbalosti a v netečnosti k vyvinutiu onoho úsilia, k využitiu sebezáporu,

aký je potrebný k porazeniu chybnéj povahy. Jestli robíš čo môžeš, potom bude tvoje lenivá povaha miesto príčiny ku hriechu ešte príležitosťou k nadobudnutiu väčšieho stupňa ctností a zásluh. Keď sa dáš premôcť, keď budeš nečinný nečinný, potom ti lenivosť donesie tak veľké škody, že ti zabráni dosiahnuť dokonalosť ba i večnú spásu.

Spokojný a pracovitý rehoľník.

Hoci rehoľný stav sám v sebe je stavom pokoja, predsa nie je a nesmie byť stavom nečinnosti, pokojom lenivosti, lebo práve naša Spoločnosť vyvíja najlepšiu činnosť. Pokoj musí byť skôr vnútri a von musí spočívať tvoje šťastie. Ale musí byť taký, aby uvoľnil v pohyb všetky tvoje duchovné schopnosti. Rehoľný stav

nám nedovoľuje nasledovať nečinnosť darebných, a lenivých svetákov, ktorí strávia v bezstarostnosti svoje dni, lebo sú zapotrební pozemskými statkami. Nie, môj milý synu, ty si nevstúpil do spoločnosti, aby si tam darebačil, pohodlne a príjemne žil, ale dľa naučenia Ducha sv: "Multum malitiam docuit otiositas." /Eccl. 33, 29/ Lebo mnohému zlému učí zahalčivosť! Leč je škodlivá hociktorému človekovi, tým viac bude škodliví, pre veľké nebezpečenstvo, do ktorých by ho uvrhla.

Ovocie lenivosti.

Radíme vás pracovať, aby sme sa zachránili od pokušenia a premohli diabla. Leč nás neprestáva pokušat v zamestnaní, čo potom, keď nás zastihne zaháľajúci? Dľa slov Kassiana bolo presvedčením

starých mníchov v Egypte, že pracujúci roľníci býva pokúšaný jedným diablom, zahľadájúci veľkým množstvom. Zvlášť my musíme pochopiť, ktorí pracujeme medzi mládežou, akou osudnou by mohla byť pre nás nezamestnanosť. Môže uškodiť nielen nám, ale celému dieľu a prospechu chovancov. V našich ústavoch by sa stalo to čo sa hovorí v Evanjeliu: v podobenstve o hospodárovi, ktorý zasial na svojom poli najlepšie zrno, ale videl vyrastať mnoho kukola. Bol nespokojný a nevedel si to vysvetliť, ako mohla na dobrom poli medzi vybraným zrnom vyrásť taká spústaburiny. Bolo mu povedané, že keď rozsievate spali, diabol vyšiel na zasiate pole a nasial kukola. Keď obrátiš toto podobenstvo na svo-

ju dušu a na dom, v ktorom pobíša, pochopíš, že treba byť na stráži. Keď budeš spať, príde diabol a zase-je zlé myšlienky. Budeš zanedbávať svoje povinnosti a celý ústav bude zle pokračovať. Bude to tak, ako hovorí sv. Epifanius: "Keď nachádzaš toľko pleviel medzi vybraným a čistým zrnom, jestli sa rodia zlé myšlienky v duši toho, ktorý mal dušu čistú a krásnu, jestli vychádza z úst toho, ktorý býval v reči obozretný, neslušná reč, jestli je toľko nerestí v srdci, keďysi tak čistom, je to preto, že sa dostatočne nebdie ale sa spa. Jakonahle si človek zdriemne, už sa mu do srdca vkráda diabolský pokusiteľ a neseje tam prekliate zrno s mnohými nerestami!" Sv. Jeroným hovorí: "Zamestnanosť chráni nás od hriechu". Ten istý svätec nás povzbudzuje, aby sme sa vždy s niečím zaoberali, aby nás diabol nenačiel zaháľajúcich, a

nemal možnosti vládť sa do nášho
srdca s pokušením: "Te semper dia-
bolus inveniat occupatum!" Nech
ta vždy diabol najde zamestnaného.
Nám nikdy nechýba povinné zamest-
nanie. Kto by ale chcel i okamih
času využiť, môže sa zaoberať tro-
ma vecami. Sú odporúčané sv. Je-
ronymom /L. 125, ad Rus../: aby mi-
loval duchovné čítanie, stálu
modlitbu a štúdium sv. Písma: "Num-
quam de manu et oculis tuis rece-
dat liber... oratio sine intermis-
sione... ama scientiam Scripturam,
et carnis vitia non amabis!"

Jako sa trati čas.

Či by si sa neobžaloval, keby si
premrhal čas určený k práci, v ko-
médiiach, v mnohomlúvnosti a ľahkej
nečinnosti? Či by si sa necítil
vinným, keby si sa miesto sobra-

nosti a práce sa zaoberal čítaním novin, vyhľadávaním noviniek? Keby si hľadal príčinu, aby si mohol vyjsť z mesta na zhubné návštevy? Keby si doma prechádzal z jednej izby do druhej a tak by si iných vyrušoval? Je to chyba trestuhodná i u človeka svetského, ale u reholníka a zvlášť saleziána je to tým väčším hriechom.

Ctnosť pilnosti.

Protivnou ctnosťou nečinnosti je pilnosť. Je to mravná ctnosť, ktorá človeka ženie, aby horlivosťou a pretnosťou vykonával práce, súvisiace s jeho stavom, a to z lásky a pre zalúbenie sa Bohu. Je to jedna z najdôležitejších ctností a priamy prostriedok k dosiahnutiu dokonalosti. Môžno povedať, že

táto ctnosť činí dušu dokonalou.
Z akého dôvodu? Počúvaj! Celá do-
konalosť záleží v dokonalom plne-
ní Božej vôle. Čo si však Boh
žiada od každej duše? Žiada si
aby duša dobro činila s horlivos-
ťou, presnosťou a dokonalou prácou,
a nakoľko možno dobre odbavil-a
všetky povinnosti svojho stavu.
A práve v tom spočíva kresťanská
dokonalosť! Tieto bežné povinnos-
ti a práce u žene u každého roz-
deliť na tri skupiny: 1. Konanie
povinných pobožností, 2. cvičenie
kresťanských ctností, 3. plnenie
povinností svojho stavu. Preto
ak sa človek cvičí v ctnosti a rád
horlive a presne koná svoje po-
vinnosti, pobožní cvičenia, osved-
čuje kresťanské ctnosti. Takto s
veľkou záľuhou plní vôľu Božiu a
usiluje sa dosiahnuť dokonalosť.

Ochotne a presne.

Keď chceš, aby si všetky veci dobre konal, musí mať tvoja pilnosť dve veci: ochotu a presnosť. Pracovať starostlivo a pilne znamená konať ich s pohotovosťou a čo najväčšou presnosťou. Pracovať presne znamená konať všetko na čas a hodinu, keď sa má vec vybaviť a vôbec bez vážnej príčiny nič neodkladať na inú dobu, na iný čas. Keď sa vzpiera lenivá netečná povaha, keď odporuje zbabelivá a vlašná vôľa konať ochotne a presne, vtedy musíš odvážne a vtrvale premáhať lenivu prirodzenosť, torbavu vôľu a tým premáhať lenivosť. Presne pracovať znamená: vykonávať veci diaľ ich povahy a cieľu, ktorému majú slúžiť a všetko konať bez chyby preto, aby sa oná práca, dielo mohlo nazvať presným

a dokonalým. Nesmie mať značnejšie chyby ale má všetko, čo vyžaduje jeho povaha a účel, pre ktorý slúži.

1. Pracovať len to jediné.

Nestačí to vedieť len prakticky, ale je potrebné, aby som ti navrhol niekoľko prostriedkov, aby si ochotne a dokonale vykonával všetky práce svojho stavu a povolania. Sú to hlavne tri prostriedky. Prvý, aby sme konali každú vec tak, ako by sme iné nemali. Cez tento čas ako pracuje, čo všetko podnikne diabol, aby ťa pokúšal, aby si ju zle vykonal? Využíja vrtkavosť našej mysle, predstavuje duši túžbu, obavy, ťažkosti iných vecí, ktoré máš, potom konať a ty rozrušený takými obavami, nevenuješ patričnú

pozornosť a pilnosť, aby si ju dobre vykonal a preto ju konáš zle, Zapuď myšlienku na to, čo príde a vôbec na to nemysli. Keď sa týka budúcnosti, nie je dobre na ňu myslieť. Poznal som študentov, ktorí počas výkladu a pracovali úlohu na nasledujúcu hodinu a v tejto zase na nasledujúcu. Takto vlastne nekonali nič dobrého. Dopúšťali sa neposlušnosti a vydávali sa v nebezpečie pokarhania a hanby. Don Bosco bol prave v tom podivuhodný, že všetko vykonal spokojne, hoci mal mnoho práce.

2. Všetko konať ako posledné v živote.

Druhým prostriedkom k pilnému konaniu povinností je potrebné konať každú vec tak, ako by bola posledná v živote. To znamená, že

pri práci by si sa mal sám seba
spýtať: "Leby si mal hneď teraz
zomreť, konal by si to? Konal by
som to takto?" To je veľmi účin-
livý prostriedok k dobrému kona-
niu povinností. Aby si sa dôklad-
ne prebral premýšľaj a spytuj sa
denne tak, ako by ten den bol po-
sledným v živote: "Jedným z osí-
diel, ktorým chce diabol sviest
mládež," píše náš otec Don Bosco
v "Giovane provveduto", "v myslí si
predstavuje, ako je možné prežiť
tolko rokov ktoré ešte dúfa na
ťažkej ceste, ctností bez rozkoší?
Ja ti ale hovorím: "Nemysli na
mnohé roky, ani na dni, ale na
prítomný den svojho života! Konaj
v nom svoje povinnosti čo najlep-
šie!" Keď budeš takto chápať
všetky práce, na vykonáš sa dobre
ich previesť skôr, ako keby si
mal všetky naraz na myslí.

3. Vyhybať rýchlosti a úzkosti.

Usiluj sa vyhnúť jednému uškaliu, ak chceš dobre vykonať svoje práce, a to: spechu a úzkosti. To je tretí prostriedok, ktorý ti rádím. Veľmi ti to bude ošožiť. Sv František Saleský hovorí: "Žiadna vec rýchle vykonaná, nebola dobre vykonaná!" Keď sa usiluješ vykonať veci s príslušným chvatom, nebudeš im môcť venovať pozornosť konať ich s presnosťou tak, že tie veci budú veľmi neokonalé a zle vykonané. Tento nesriadený zápal znepokojuje a rozrúšuje dušu. Popudzuje ju k hnevu, zbavuje ju pokoja, oddanosti a spojenia s Bohom. Treba teda pracovať s pokojom, nerušene, milo, príjemne, a s láskou. Predsa, keby si tá pri dobrom vykonávaní povinností niečo nezdarilo, nemal by si sa vôbec znepoko-

jovať, ale kmeď sa podozdať do vôle Božej blahorečiť ju, že to tak dopadlo. Ba mal by si z lásky k Bohu ochotne prijať vlastné zahŕňenie a uponíženie.

Lenivosť v pobožnostiach,

Lenivosť sa neprejavuje len v neďbalom konaní pravidelných prác ale zvlášť zachvacuje pobožnosť a tak nesmierne škodí rehoľným dušiam. Práve pobožnosti sú tie veci, ktoré nás predpisujú konštitúcie. Jednou z hlavných úmyslov, ktoré nás viedli do rehoľného stavu, je práve túžba slúžiť Bohu s blížnosťou, aby si sa mohol viac oddať modlitbe a pobožnostiam. Je zjavné, že ten, kto by žil v rehoľnej lenivosti a v pobožnostiach by bol mrzutý, nie je dobrým rehoľníkom. Neobyčajnú silovnosť má vynalo-

žiť novíc v roku noviciátu, aby bol veľmi horlivým v pobožnostiach, by si ich tak zamiloval a tak si na ne navykol a dokonale si ich osvojil, aby ich ovocie trvalo po celý život. Keďže si prv nebol navyklý tráviť dlhý čas na rozjímaní, na modlitbách a na iných pobožnostiach, ktoré sú v Kongregácii, to by ešte nebolo znakom zla, keby úsilie alebo myšlienka na cieľ, udusila priechodnú mrzutosť. Ale vážnym zlom by bolo, keby si v nej sotrvával bez pomyslenia na prebudenie z natečného a mrzutého ducha v tom, čo sa týka Božích vecí. To by bolo vážnym znakom lenivovej povahy, ktororej účinky sú k nesmiernej škode rehoľníka. Privedú ho do zúfalstva nad tým, že na Božej ceste neučinil ani kroka ba, dokonca by ho priveidly v Kongregácii ku zlému koncu. Nevstúpil si preto do Kongregácie, aby si

Mu Bohu jednoducho slúžil, ale aby si mu dobre slúžil. Jako mu môže dobre slúžiť človek, ktorý ľu-
slúži s nechutou bez ducha po-
božnosti a bez horlivosti? Či po-
važuješ za dobrého sluhu toho,
ktorý vykonáva domáce práce z nú-
tenosti a bez chuti? Leby sa mo-
hol oslobodiť z práce, ktoré koná
pre svojho pána, ako by to rád u-
činil? Povedal by si, že je verný,
že miluje svojho pána, že sa usi-
luje dobre slúžiť? Zaiste nie!
Teda podobne činí v službe Božej
rehoľník nie príliš nábožný. Ide
do chrámu, ale nemá chuť. Ide pre-
to, lebo to povinnosť vyžaduje. Je
s inými na rozjímaní, ale miesto
toho aby využil čas na nebeské ve-
ci, na večné pravdy, rozptyluje sa
v myšlienkach, ako by si rozjíma-
neci zpríjemnil, lebo mu je veľmi
ťažké. Čo sa vtedy stane? Keď

Boh vidí niektorého rehoľníka, že nenasleduje priamo svoj cieľ, keď ho vidí že nie je nábožný a horlivý, ale že je lenivý a vlažný bez náboženského ducha, odkopne ho od seba. Keď raz videl sv. Ignác z Loyoly jedného takého svojho rehoľníka, riekol: "Načo si prišiel do rehole?" A ten mu odpovedal: "Aby som slúžil Bohu". Svätec podotkol: "To nie je možné! Keby si bol prišiel slúžiť Bohu, neslúžil by si mu tak nedbale. Ktorý hospodár by ťa vzal do služby, keby videl, že si taký lenivý? A ty chceš, aby ťa Boh mal v službe? Či nevieš, že Boh je: rex regum et dominus dominantium, ktorému sa koria Serafíni, horiaci láskou, ktorého chvália anjeli a svätí s nadšením, ako si to jeho velebnosť zasluhuje? Zneuctený býva od tých sluhof, ktorí bez lásky lenivou služ-

bou, slovami a skutkami hlásajú, že Pá-n Boh nezasluhuje, aby sa mu slúžilo v duchu nábožnosti a horlivosti!" Z tohoto vytiahni, môj milý synu, aký koniec sa dá očakávať od toho novica, rehoľníka, ktorý nemiluje Boha, ktorý mu slúži bze ducha zbožnosti a tak lenivo.

V čom spočíva zbožnosť.

Usiluj sa pochopiť, v čom vlastne spočíva pravá zbožnosť. Anjelský doktor sv. Tomáš učí, že nie je to nič iného, ako istý sklon vôle, k ochotnému konaniu toho čo sa týka Božej služby. "Devotio nihil aliud esse videtur, quam voluntas quaedam prompte tradendi se ad ea, quae pertinent ad Dei famulatum". Jestli chceš mať podľa tohoto vymedzenia sv. Tomáša pravú a pevnú nábožnosť, musíš navykať, aby si bol vždy vôľou odhodlaný a pripravený ku konaniu všetkých cvičení, ktoré sa

týkajú Božej služby. Okrem toho
dla náuky toho sv. učiteľa je Boh
bezprostredným predmetom pobož-
nosti. V jeho velebnosti má sme-
rovať a v ňom majú končiť všetky
naše práce. Preto sa treba usilo-
vať, aby sme jeho velebnosti vzdá-
vali nábožnosťou chválu a úctu.
Aby si nadobudol tejto odhodla-
nosti a horlivosti vôľu, máš sa
hneď od počiatku oddať uvažám o
nekonečnej dokonalosti Božej
zvlášť o jeho добрote a štedros-
ti z čoho vzplnie k nemu láska.
A táto je potom pravým zdrojom
nábožnosti. Iná úvaha sa týka
slabosti, biedy a ľudského nedos-
tatu, z čoho vyplýva nutnosť Bo-
žej pomoci. Tvoja zbožnosť musí
byť obživovaná týmito dvojným
zdrojom uvažovania.

Prakticky.

Najprv musíš mať veľkú túžbu

uctievať Boha, jemu ďakovať a uprimne túžiť, aby každý okamih bol využitý k jeho službe. Táto túžba vzbudí v tvojom srdci pravú pobožnosť k nemu. Jej pomocou zakušíš pri každodenných nábožných cvičeniach duchovnú radosť, ktorá je pravým plodom nábožnosti. Usiluj sa, aby si sa vycvičil vo všetkých funkciách pri bohoslužbách, aby si sa ich ochotne zúčastňoval. Medzi nábožným a nenábožným reholníkom je tento rozdiel: tento chváli Pána Boha, ale bez ducha nábožnosti, iba zo zvyku a materiálne, zatiaľ onen ho ctí z celej svojej duše.

Nasleduj horlivejších.

Aby si radikálne vyhubil lenivosť a vzbudil v sebe pravého ducha nábožnosti, chcem ti prezradiť prostriedok, ktorý použil sám sv. Bernard pre seba. Na začiatku

svojho obrátenia cítil, že má chladné a mdlé svoje srdce. Mal ho mrzuté ohľadom Božích vecí. Preto usilovne hľadal, ako by zmäkčil onú tvrdosť, čím by zahnal onan chlad, čím by napravil studenú mätlivosť, čím by zničil tvrdošijnú nechúť, pre ktorú hrozne trpel. konečne nenašiel účinnejšieho prostriedku, ktorý by bol povzbudil jeho ducha zbožnosti, iba aby si všímal horlivých a svedomitých rehoľníkov. Zato niekedy cítil, že sa jeho srdce vracia ku prvej chladnosti. Vtedy mu stačilo spomenúť si s nadšením na niektorého z nich, a z tohoto čerpal takú silu k službe Božej, že sa jeho duch rozplýval v sladkom plači. Čin i ty podobne! Snáď ti chýbajú príklady horlivosti, ba hrdinské vzory ctností medzi tvojimi druhmi? Prečo si nepostavíš za vzor aspon Don Bosca, Don Andreja Beltramiho?

Čítaj životopis tohoto predraheho spolubrata! Vezmi si ho za vzor! Môžem tu uprimne povedať, že mnohí, ktorí si ho zvolili za vzor učinili nesmierny pokrok. Sv. Bernard mal vrúcnu túžbu po zbožnosti, a preto hľadal prostriedky, ktoré by ho zbavily duch-a strnulosti. Bez tejto vrúcnej a živej túžby by nebol nič učinil. I ja hovorím podobne k tebe: keď sa nebudeš usilovať, aby si nadobudol onú vrúcnu túžbu, keď sa nedáš usilovne do práce, nič ti to nepomôže, jestli budeš pozorovať horlivosť a svedomitosť verných spolubratov. Hlavné je to, aby si mal túžbu nasledovať ich príklad. Bez nej by ti to nič neosožilo, keby si mal spústu príkladov pred očami, ba toho by to povrhovanie Božou milosťou. Poslúžilo by ti to keby som použil frázu apoštola: "Ku hromadeniu sena, dreva a ohna

pre druhý život ,lebo nikto nedos-
táva nadarmo zvláštne milosti Bo-
žie,ako je na pr.: byť členom vy-
volenej rodiny Božej a bývať s
ľuďmi,ktorí su preplnení horlivos-
ťou! Vzbuď vo svojom srdci svätú
túžbu,aby si Bohu slúžil s tou
istou láskou a horlivosťou ducha,s
ktorou mu slúžiaceho praví a verní
sluhovia,aby si si získal v ich
spoločnosti veľký poklad zásluh
a nebeské požehnanie,ktoré iste
dosiahneš ako tvoji spolubratia.
Musíš sa ale opravdiťe oddať do
Božej služby,v čom spočíva pravá
horlivosť a pevná nábožnosť.

o - o - o

H l a v a X X X I I .

O mnohomluvnej povahe a uprimnosti.

V čom pozostáva mnohomlúvnosť jej zlo.

Mnohomlúvnosť je zlozvyk, ktorý sa javí v tom, že veľa rozprávame, že by človek rád rozprával o všetkom, vždy a s každým. Sv. Jakub apoštol hovoriac o jazyku menuje ho súhrnom neprávostí: "Lingua modicum quidem membrum est...universitas iniquitatis." Jak.3,6/ To znamená, že táto malá čiastka tela je temer zdrojom všetkých hriechov, ktorých sa ľudia dopúšťajú. Preto sa musí skrotiť. Človek, ktorý neurčí hranice svojmu jazyku, ktorý vždy ľahkomyselne a bez rozvahy roz-

práva, ten pokaždé hreší proti láske, poslušnosti a nikdy nebude dobrým reholníkom. Duch sv. nás predovšetkým poučuje, že človek tlčhuba bude bez moci na tejto zemi: "Vir linguosus non dirigetur in terra." /Žalm 139, 12/ muž utrhačný nebude na zemi stáť. Zdá sa, že tým nás chce upozorniť, že človek tlčhuba je obyčajne bez rozvahy a opatrnosti. Býva považovaný za človeka nevtipného a nikto sa o jeho radu nezaujíma. Duch sv. dodáva ďalej: "Verba prudentium statim ponderabuntur" /Ecl. 21, 28/ "Slová múdrych na vážke vážene bývajú" Keď sa domnieva, že by jeho reč mohla uraziť lásku, radšej umŕtí slová na svojich rtoch, a keď mlčí je presvedčený, že nepochybil. V Ekleziastiku je z Božieho vnuknutia napísané: "In corde sapientium os illorum, in ore fatuorum cor illorum." /Ecl. 21, 29/ "Blázni majú svoje

srdce vústach, ale mudri majú
svoje ústa v srdci!" Preto len
hlúpy človek rozpráva bez rozva-
hy to, čo mu slina na jazyk pri-
nesie a istotne povie nejaké
hlúposti a spôsobí len zlo." In
multiloquio non deerit peccatum."
/Prov. 10, 19/ Mnohé mlúvenie nebý-
va bez hriechu!"

Vynášať slutky a tajnosti blížneho.

Jedno zlo je to veľmi vážné,
ktoré býva príčinou proti láske
je: mladík-tlčhuba, ktorý ľahko -
myselne rozpráva o skutkoch
blížneho a to buď zlomyseľne, buď
posudzovačne, alebo povie i to, čo
bolo dôverne povedané. Nikto ne-
vie, aké obrovské škody môže spô-
sobiť mnohomluvnosť! Jaké haneb-
né je špehovanie, posudzovanie
skutkov blížneho! Okrem toho je

to nedôstojné chovanie a prôtvia-
ce sa charakteru poctivej a vzde-
lanej osoby. Je to vec nesrovná-
vajúcasa s charakterom . reholnej
osoby. Či to nie je neblahým zdro-
jom nepríjemností a hádok, ktoré u-
bíjajú lásku v reholnej komunite
a práve preto nie je to i zdrojom
hriechov? Neby sme pátrali po prí-
činách, odkiaľ pochádzajú najzhube-
nejšie a najväčšie nepokoje v re-
holných družinách, zistili by sme,
že pochádzajú často z prekliateho
a hanebného zlozvyku hovoriť zle o
blížnom, vyjadrovať veci dôverne
povedané. Toto sa často stáva i
v najprísnejších reholách. Ubohý
reholník, ktorý vidí, že sa všetko
prezradilo čo chce odôvodnene za-
tajiť. Ach, koľkokrát zastane! V
knihe sudcov čítáme: Samson dal
hádku obyvateľom Tanmaty pod pod-
mienkou, že každého bohato odmení,
kto ju uhádne behom jedného týždňa.

Ináč mu musí dať rovnocenný dar každý ak ostane cez tú dobu hádanka herozluštená. Nadišiel už siedmy deň a Tamnitania ešte neuhádli. Nahovorili Samsonovu ženu, aby sa zalíškala manželovi a prosbami rozlúštila jeho hádanku. Podarilo sa jej to a keď spoznala tajomstvo, oznámila ho spoluobčanom. Ale čo sa nestalo! Samson vycítil, že bol zradený, rozhneval sa a zatúžil po pomste. Inohí obyvatelia mesta boli pozabíjaní. Ich pole a zrejúc o-bilic spálené. Spálil dom, v ktorom zhorela i tá, ktorá vyzradila tajomstvo. Hľa, následky neopatrného jazyka, nakloneného rozprávať o veciach, ktoré mali byť zachované v mlčaní. Keďže neokresaný jazyk spôsobuje toľko zla, nauč sa, môj milý synu, ovládať ho a rozprávať len s opatrnosťou a láskou!

Ohovárať.

Príhodí sa ti, že budeš počuť rozprávať nepriaznive o neprítomnom. Buď veľmi opatrný a nehovor mu to, čo si o nom počul, keby bol i tvojim najväčším priateľom. Riad sa dla rady, ktorú ti dáva Duch sv.: "Audisti verbum adversus proximum tuum? Commoriatur in te!" /Ekli, XIX, 10/ Počul si slovo proti svojmu blížnému? Nehh zomrie v tebe!" Zastan chovanie blížneho pred pomluvačom, keď vieš, že je nevinný. Ospravedln ho i vtedy, keď vieš že pochybil a to vždy dla zákona lásky. Nech vždy ostane u teba, čo si onom počul. Nie je to slušné rozprávať, čo iný o nom povedal, hoci ho menom nemeňuješ. Múdroc ťa napomína, že ani temné slová nevyznejú naprázno: "Parcite linguae, quia sermo obscurus in vacuum non ibit" /Múdr. 1, 11/ "Chráňte jazyk, lebo ani taj-

ná reč neodíde naprázdno" Zmienka o tom, čo si počul vzbudí v človekovi tužbu aby sa dozvedel, kto to povedal. Vzbudzuje podozrenie a nedôveru lebo: "sermo obscurus in vacuum non ibit" Vyžaduje to veľkú ctnosť, aby sa tá ne dotklo, keď počuješ, že je tvoje meno zneuctené. Veď každý má hlboko v srdci zakorenenu lásku k sebe. Pomluva by bola ešte väčším zlom, aby sa prejavila u rehoľníka za účelom vzbudiť pohoršenie, roztržky a svady. To by bolo veľkým hriechom proti láske a túto vec nenávidí Boh i ľudia dľa slov mudrca: "Sex sunt, quae odit Dominus et septimum detestatur anima eius, to jest: qui seminat inter fratres discordias" /Prísl. VI, 16, 19/ "šest vecí je, ktoré nenávidí Pán a siedmu má v ošklivosti duša jeho. . . ktorý rozsieva sváry medzi bratmi. Utrhač dopúšťa sa ťažkého

hriechu donášaním tak, že si hýzdí
nesmierne svoju dušu, dia slov
mudrea: "Sussuro coinguinat animam
suam!" Usiluj sa vzbudiť v sebe
neobyčajný odpor k tejto chybe!
Usiluj sa, aby si sa v tom polapil
keby si to na sebe spozoroval!

Reptanie.

Inou chybou odporného vzhľadu
je reptanie toho, kto sa nevie o-
panovať. Keď je táto nerest odpor-
ná svetskému človekovi, ach, akou
bude teby na rtech rehoľníka! Jeho
rt, ktoré sa majú otvárať iba na
to, aby hovorily slová lásky, aby
rozprávaly poučné príklady, otvá-
raju sa na reptanie? Táto chyba
spočíva v ohováraní a hanobení
dobrého mena spolubrata vymýšľa-
júc nan nejaké chyby, zväčšovaním
nejakej jeho chyby, alebo vyja-
vovaním chyby, ktorá je skrytá,
hanením jeho práce a zlým vykla-

daním ich úmyslov. Mnohokrát sa toho dopustí človek, nemajúci slútovanie ani so živými ani s mrtvými. Ani s orvnými ani s predstavenými. Aké je to ohavné počínanie! Keby si môj milý synáčku bol prítomný pri rozhovore, v ktorom sa blížny, ohovára, uznaj, že tvojou povinnosťou je vykonať rozkaz, ktorý ti s príkazom lásky dáva Duch sv.: "Saepi aures spinis linguam nequam noli audire". Obklúč uši svoje trnami, reč krivú nepočúvaj!" /Eckli. 28, 28/! Zatvor uši pred takými hriechnymi rečami, alebo prejav vážnosť a mlč, alebo obrátne zmen téma rozhovoru. ! Zatiaľ sa cvič, aby si nepovedal ani slova proti blížnemu z prehnanosti, kritiky, ktorá by zaváňala pomluvou a bola by urážkou lásky, a na škodu svedomia. Niektoré reči, ktoré sa rozprávajú za chrbtom

blížneho, ako isté rozpomienky z minulosti. Výčitky, urážky, úsečné odpovede, ironia a mlčania, majú v sebe mnoho reptania, ktoré urážajú lásku a hriechom zatažujú svedomie. Tvojim pravidlom v reči nech je: nehovoriť nikdy v neprítomnosti to, čo by si neriekol v prítomnosti. Stráň sa vberať si za terč posmeškov a haníť slabosti blížneho, lebo by si si prišiel, aby mal s tebou každý útrpnosť, keby to bolo tvoje.

Reči = sprosté slová.

Ešte iným spôsobom sa môžeš prehrešiť jazykom. Pretož, keby si bol príliš neviazaný v reči, to jest že si dovoľíš povedať slová, neshodujúce sa s jemnosťou sv. čistoty, keď užívaš sprosté slová, ktoré nepriamo môžu

vzbudiť nečisté myšlienky. Všetky také slová sa neshodujú s rehoľným stavom. Jazyk rehoľníka je určený k tomu, aby hovoril iba slová spásy, a naučenia. Celkom ľahko sa môžeš veseliť a radovať v Pánu, ale každé slovo musí buď priamo alebo nepriamo smerovať k Bohu. Teda isté výrazy, hoci by neboly zlé, predsa sa nehodia na perny ani jednoduchého muža z ľudu. Uvažuj o slovách sv. Pavla: "Turpitude aut turpiloquium at scurilitas, nec neminetur in vobis sicut decet sanctos." / 1. Kor 5, 3 / "Smilstvo však a veľiká nečistota alebo lakomstvo nech sa ani nespomína medzi vami, ako sa sluší na svätých.

Rozprávaj málo!

Aby si zamedzil mnoho zla, mu-

siš krotiť mnohomluvnosť. Ach, jak
ťažko je mnoho rozprávať bez to-
hože by sme Pána Boha a blížneho
neurazili! Sv. Jakub apoštol ho-
vorí: "Si quis putat se religiosum
esse, non refrenans linguam suam,
huius vana est religio"/Jak.1.26/
"Jestli sa komu, udá že je nábož-
ný a nedrží na uzde svoj jazyk,
ale sváďza svoje srdce, toho ná-
boženstvo je marné. Zaiste opráv-
nené, lebo musíme byť rozvážnými,
sobranými a umrtvenými, keď sa
chceme stať dobrými rehoľníkmi.
Bez tohoto sa nemôžeme vážne ve-
novať dokonalosti. Jakým môže
byť taký tlčhuba, ktorá stále len
blaboce od rána do večera, pletie
sa každému do reči, shána sa po
každej novinke dn, chcúc o
všetkom vedieť, o všetkom rozprá-
vať? Správne hovorí sv. Bernard,
že mnohomluvný rehoľník a zvlášť
keď je mladý sa nezhoduje s do-
konalosťou. Kto stále má ústa

preplnené smiešnymi rozprávkami, vtipnými výrazmi, - - - - - ten sa nikdy neposväť, ba nič dobrého nedokáže vo veciach duchovných a v ctnostiach nepokročí. Usiluj sa vážne navyknúť mlčať, aby si si vytvoril vážnejší charakter, ktorý by ti dopomohol preniknúť až na dno svojich chyba najšť spôsob, ako sa máš z nich vyliečiť. Pamätaj, že nám treba konať všetko v pravý čas, lebo také naučenie nám dáva Duch sv.: "Tempus, tacendi, tempus loquendi!" Aby si mal uspech pri tomto umrtvovaní jazyka, aby si vedel rozprávať v pravý čas a správnou mierou, maj vždy na mysli onú hroznú myšlienku, ktorú Ježiš predkladá v súde každého neužitočného slova: "Omne verbum otiosum quod locuti fuerin homines reddent rationem de eo in die iudicii!" /Mat. 12, 36/" le povedám vám, že každé daromné slovo ktoré ľudia premluvia počet budú zan klást na

súdny deň! Sv. Greog Veľký hovorí:
"De omni verbo, quod caret neces-
sitate aut utilitate"/Hom, 6/Také
myšlienky nám zachoval i náš milo-
vaný Otec Don Bosco a musíme si
ich hlboko vtlačiť do srdca. Treba
hovorit len vtedy, keď je to pot-
rebné a keď naša reč prináša mno-
hý úžitok, alebo keď tým osvedčí-
me svoju lásku.

Uprimnosť.

Čo sa týka reči, musím ťa upo-
zorniť ešte na jednu vec. Hľaď, aby
si bol vo všetkom uprimný a vy-
hýbaj sa povedať klamné slovo. U-
primnosť je prvou prednosťou
čestného človeka. Táto ctnosť odpo-
rúča reholníka a naopak neuprim-
nosť ho snižuje, ktorá sa priamo
protiví cti, čistote a otvorenosti
srdca. Oná zdobí čestného člove-
ka, ale neuprimnosť iba vzbudzuje

neúctu a nedôveru. Nemienim tu rozprávať o schytralom počínaní, ktoré sa vtiera do srdc tých, ktorí sú menej obozretní, aby vytiahlo tajnosti srdca a potom ich hrozne zneužilo. Toto by nebolo počínanie kresťana, tým menej rehoľníka. To je počínanie hodné Kaina, ktorý zamýšľal zabiť brata Ábela a vyzval ho na prechádzku. Zmienujem sa len o dvojakosti, ktorá sa protíví onej čistote a prostej uprimnosti a otvorenosti, ktorá tvorí nežné puto medzi výrazmi jazyka a citmi. Dvojakosť a pokrytectvo odporuje príliš ideálu rehoľníka, príliš podpoľuje pokrytecké a tajomné chovanie. Keďžitým čo by sa mala v ňom skvet prostota holubice, to jest oná čistota srdca ktorú odporúča Ježiš Kristus svojim učenníkom slovami: "Estote simplices, sicut columbae". Táto

priczračnosť musí žiariť z tvojich slov a skutkov, aby si si získal dobré meno, aby si sa vyhnul obviňovaniu z pretváranky a tak i z hanby, ktorá z toho vyplýva. Nenajdeš človeka, ktorý by schvaloval pretváрку, čo by si povedal takému človekovi, ktorý ťa do očí chváli a v neprítomnosti hanô? Nech ťa Boh chráni od tejto neresti! Lebo keď sa z nej nevylicčíš z mladosti, dĺžkou rokov zapustí korene príliš hlboko. Pamätaj na slová Ducha sv: "Os bilique detestor", a privykaj na uprinnosť srdca areči i v najnepatrnejších veciach. V reči buď uprimný, ako to prikazuje Pán Ježiš v evanjeliu: "Sit sermo vester: est, est, - non, non!" /Mat. 5, 37/ Nech je vaša reč: ano, ano, - nie nie! Dľa slov sv. Albérta Veľkého to znamená, že slová majú zodpovedať smýšľaniu srdca.

V reči buď rozvážny.

Nemysli si zase, že môžeš všetko povedať, čo cítiš v srdci. Uprimnosť musí byť riadená rozvahou, lebo ináč to, čo v jednom prípade je ctnosťou, inokedy bude nectnosťou. Zatiaľ čo náš sám Spasiteľ vyzýva k holubičej prostote, radí námaby sme mali opatrnosť hada., ktorý rýchlo nachádza svoju skrýš akonáhle spozoroval, že je prenasledovaný. "Est te simplices sicut columbae et prudentes sicut serpentes." Budte jednoduchí ako holubice a opatrní ako hadi! Veľkým omylom je počínanie tých, ktorí sa honosia láskou k pravde, ktorí tak vyjavia, ako ju sami chápu. Keby ich chlúba bola oprávnená, vyplývalo by z toho, že z tejto honosivej uprimnosti je dovolená aj pomluva. Kto by v tom

neviedol hrozný omyl? Uprimnosť musí mať svoje medze, aby z ctnosti nevykvitla nerest. Povedať všetko čo cítiš na srdci, to by bolo mnohokrát neopatrnosťou, opovrhovaním, opovážlivosťou, ba dokonca jemnou smyselnosťou. Keď ťa vyzývam k uprimnosti, zdôraznujem, ti, aby si neprekročil hranice tejto ctnosti, pokiaľ to predpisuje opatrnosť. Veľmi by ma to mrzelo, keby si pri svojej prílišnej uprimnosti bol neopatrným, lebo by to bolo na tvoju veľkú škodu a vzbudilo by to o tebe podozrivú mienku.

Pozoruj, s kým sa rozprávaš!

Nemúdrosťou je povedať čokoľvek a mudrosťou tiež nie je povedať všetko komukoľvek: "Non omni homini cor tuum manifestes." /Ecc. li. 8,22/ Nezjavíš každému človekovi svoje srdce. Toto upozornenie ti

dáva Duch sv. a preto nesmieš dô-
verovať hneď prvému, koho stret-
neš. Keď táto opatrnosť je nutná
pre rehoľníkov, tým viac je pot-
rebná v obcovaní so svetskými
ľuďmi. Tým sa nemá všetko poroz-
právvať, čo sa týka rehoľného ži-
vota. Mnohí sa zvedave pýtajú po
spôsobe života, strave a po iných
veciach. Radi by vedeli o zvykoch,
pravidlách a učeli domu. Ba eš-
te viac: chcely by vedieť o cho-
vaní a slabostiach niektorého re-
hoľníka. Buď obozretný a drž sa
opatrne, ktorá je v takých prípa-
doch nezbytná. Odpovedz priamo.
že sa staráš len o seba a o svo-
je povinnosti, že nevieš nič o
chovaní iných. Čím viac nalieha-
jú, tým buď opatrnejší! Tu sa ti
podlizuje mačka, preto nepovedz
ani jediné slovo, ktoré by uko-
jilo ich zvedavosť! Povedz to,
čo povedal slepý od narodenia:

"Numquid et vos vultis discipule eius fieri?" Ján. 9, 27/"Či snáď i vy chcete byť jeho učeníkmi?" - teda reholníkmi? Keby ti i kladne odpovedali, nevyjav im nič iného, ale dodaj: "Výborne. len prídte, zavediem vás k pánu direktorovi alebo magistrovi, ten vám dá presné informácie a poradí, čo máte činiť. Takýmto šibalstvom sa rýchle vyhneš zo všetkých otázok, ktorými tá svetskí ľudia zahrnujú.

Buď uprimný k predstaveným!

A naopak je potrebné, aby si uprimnosť bez hraníc uplatňoval voči predstaveným. Oni musia vedieť o každom tvojom pohybe, aby ťa mohli riadiť. Takú uprimnosť prejavíš vtedy, keď ich požiadaš o pomoc v nejakej potrebe. Niektoré okľuky - okolkovanie -

omluvy - a pod. veľmi špatno vy-
zierajú u jedného rehoľníka. Keď
si zdravý, prečo sa robíš nemoc-
ným? Keď potrebuješ niečo, prečo
vyhľadávaš vymyslené dôvody, aby
si bol oslobodený od niektorého
zamestnania? Keď ťa bolí trochu
hlava, prečo ťo každé mu hovoríš
a chceš, aby ťa oslobodili od
spoločných úkonov? Za takéto dô-
vody zaslúžiš, aby sa ti nedôve-
rovali ani v skutočnom trápení.
Keď sa rozprávaš predstavenými
príď so srdcom na dlani.

O lži.

Dvojakosť a lož veľmi súvisia
a je veľmi ťažko, že by neuprimný
človek nebol lhárom. Dobre vieš,
že lož má za otca diabla. Stalo
sa to vtedy, keď zlý duch s klam-
stvom predstúpil pred Evu v po-
zemskom raji pod zámienkou, aby sa

dozvedel, prečo nejedia ovocie,
ktoré práve so zalúbením pozorova-
vala. Medzitým ju zamýšľal okla-
mat a známym klamstvom sa mu to i
podarilo: "Nezomrete, ale budete
ako bohovia!" - "Nequaquam morieni-
ni, et critis sicut dei!" Keď sa lož
nesrovnáva s rečou človeka svet-
ského tým odpornejšou bude na
rtoch rehoľníka. Jakú hanbu si
získa človek, ktorý je považovaný
za lhára? Nie, nikdy neklam, aj ke-
by si pochybil, i keby ti hrozil
nejaký trest. Nevyhováraj sa, ale
priznaj sa hneď a uprimne ku svo-
jej chybe! Slub, že sa polepíš
a pokorne pros za odpustenie!
Klamstvo keby bolo i malé, vždy
poškvrňuje dušu, česť rehoľníka a
zasluži vždy hanu. Aby si nebol
takto znuctený, a zvlášť aby si
neurazil Fána Boha, osvoj si uprim-
nosť a nebudeš mať dôvodu, prečo
by si sa mal zahanbiť. Keby bol
tvoj poklesok i nepatrný, nikdy

ne smieš zatajovať, keď chceš, aby
ta Boh požehnával.

- o - o - o -

H l a v a X X X I I I .

Duch našej spoločnosti.

Jeho dôležitosť.

Jedna z najdôležitejších vecí
pre rehoľníka je to, aby mal ducha
svojho rádu, kongregácie. Je to
veľmi užitočné, aby si každý
novic počas noviciátu osvojil to-
ho ducha, lebo inokedy ho zaiste
nenadobudne, keď ho nebude mať už
v noviciáte. Usiluj sa dobre po-
znat ducha našej zbožnej spoloč-
nosti, aby ti vnikol do krvi, aby

sa stal druhou tvojou prirodzenosťou a zvlášť v tomto roku. O to som sa usiloval aj vo: "Vade mecum!" Usilujem sa, aby som neučinil z teba iba rehoľníka, ale dobrého salesiána. Zkrátka: usilujem sa vyučiť ťa v rehoľných ctnostiach ako ich konal Don Bosco a dla jeho vôle mali konať jeho chovanci. Ako má každý ústav svoj účel tak má i uvláštný spôsob, akým ho dosiahnuť. Má, keď tak oviem, zvláštny ráz - náter - nádych, ktorým sa líši od iných. Keby si si nenadobudnul tohoto ducha, bol by si ako človek nádherne obľúčený, ale do cudzích šiat. Preto pozor, keď čítaš knihy, ktoré hovoria o rehoľných ctnostiach, ne napodobuj hneď všetko ale prispôsobuj to duchu Spoločenosti, ku ktorej patríš! A tomu, čo som povedal dodávam ešte to, čo sa toho

zvláštným spôsobom týka - Fousi-
lujem sa, aby som ti vyložil ducha,
ktorého Don Bosco chcel vliat do
tých, ktorí chceli za nim kráčať.

Horlivosť o duše.

Právom mohol sv. Pavel povedať o
sebe; "omnibus omnia factus sum
ut omnes facerem salvos. /Kor. 9,
23/. "Pre všetkých stal som sa
všetkým, aby som všetkých spasil."
Cirkev tieto slová v oráciách k
sv. Františkovi Saleskému vzťahuje
na nášho patróna. Veru, ani by sme
nenašli lepšej známky, ktorá by
viac vynikala u Don Bosca. Nena-
šli by sme iného ducha, ktorý by
viac vyžiaroval z našich pravidiel
z neustále povzbudzujúcich slov
nášho sv. Otca a zakladateľa, ako
práve túto čínorodú lásku. Táto
horlivosť, aby sme sa stali všetko

všetkým a pritiahli tak všetkých k Ježišovi, tá môže byť označená za základ ducha, ktorý má oživo-vať našu spoločnosť, jestli chce zostať vernou, nasledujúc príklady a naučenie Don Bosca.

2. Láskovosť.

Nestačí byť nadchnutým touhou horlivosťou, avšak je nevyhnutne potrebné bez ujmy a so zápalom uplatňovať ju spôsobom láskavým a jemným tak, aby sa v nás odrážal obraz Pána Ježiša, sv. Františka Saleského a Don Bosca. Keď hovorí apoštol o príchode Spasiteľa na túto zem, vraví, že sa ukázala na zemi dobrota: "Apparuit benignitas" /Ad Tit. 3, 4/ Sám Pán Ježiš nás učí, aby sme boli dobrotivými a miernymi, veď i na jeho Božskej postave nevyniká nič viac, ako práve táto dobrotivosť a miernosť: úzkostlivé hľadanie zblúdilej ovce, vyčkáva-

nie márnотratného syna, s otvoreným náručím, príkaz odpustiť nielen sedemkrát, ale sedemdesiat sedemkrát, a to, že nechce smrť hriešnika, ale aby sa obrátil a žil. To všetko hovorí o dobrotivosti. A poštóm, ktorí z horlivosti chceli so-
slat ohn z neba, riekol: "Nescitis, cuius spiritus estis," a medzi blahoslavenstvo kladie: "Beati mansueti," tak že cirkev svätá sa vyjadruje o nom, že moc svoju prejavil prelovsťkým práve milosrdenstvom a odpúšťaním: "Qui potentiam tuam parcendo maxime et misciendo manifestas!" v. František Saleský a Don Bosco napodobnili čo najdokonalejšie práve túto dobrotivosť a ducha milosrdenstva. My potom musíme previesť v mod-zog a krv tohože ducha, jestli chceme byť pravými salesziánmi, pravými žiakmi Don Bosca. Veľ len, že nebudeš môcť nikdy povedať, že máš

ducha Spoločenosti, jestliže si to-
ho ducha ústupnosti a dobroty
pri výchove mládeže neosvojíš, ak
nepripraviš ducha svojho už teraz
dokonalému prevádzaniu preven-
tívneho systému. Saleziánsky duch
nie je drsný a prísny, ale láskavý
a shovivavý. Vážnosť bez volnosti,
láskavosť bez láskania, zdvorilosť
bez prehánania, vážnosť v čas a
n svojom mieste. Také je naše
chovanie. Don Bosco netrpel, aby
sa s chovancami zachádzalo hrubo,
aby boli bití, hrubo a zahanbujúcimi
výrazmi pokorovaní. Nespiesol ani
hubovanie, alebo nevrlosť a netrpel
ani prílišnú prísnosť. Učil nás
ochotne odpúšťať a predchádzať,
nikdy však skľučovať. To je duch
opravdu saleziánsky, ktorým sa lí-
šime od iných rehoľníkov a taká
je naša sv. tradícia. Stanovy ho-
voria o chudobnej a opustenej
mládeži. Don Bosco svojich chlapcov
nazýval uličníkmi a preto si ne-

žiadať, aby tvoji sverenci boli už ...svätí. Či si ním bol ty v ich veku? A teraz? Buď shovievavým, pros a napomínaj tak, ako by si chcel byť napomenutý. K tomu treba nášho sebezaprenia, odoporenia vlastného pohľadia a i nášho mienenia, našich názorov a vo všetkom sa prispôbiť ostatným. Toto je obeť, ktorá je zcela skrytá a v prospech iných. Ničís seba samého: je k tomu treba hlbokej pokory. Miluj preto ducha pokory, sebazáporu, lebo toto je podstatou nášho ducha!

Treba sa prispôbiť.

Inou význačnou známkou ducha našej zbožnej Spoločnosti je to, že sa treba všetkému prispôbiť. so všetkým sa uspokojiť, pretože sa máme venovať zvlášť chudobnej a opustenej mládeži. Každý salezián sa musí preto zvlášť vynasnažovať,

aby premohol každú delikátnosť a
vzbieranie v pokrmoch, zvláštnosť v
odeve, aby sa uspokojil vždy s tým,
čo práve je, vecmi obyčajnými. Aby
sa nestrachoal, že sa zašpiní, aby
vždy túžil poslužiť, aby v praxi
miloval chudobu a v čas vedel sa
zaoberať bez potrebného. Aby tieto
zmienené veci neostaly neplodným
napomínaním, a nezdaly sa planým
tužením, učin si predsavzatie, že ke-
dykoľvek pôjdeš k sv. spovedi, budeš
pečlivo okrem iného skúmať, či si
behom týždňa nepoľhýbil proti tej-
to horlivosti, láskavosti, pokore,
chudobe a duchu obete; keby si na-
šiel poklesky, vyznaj sa z nich, oľu-
tuj a sľub, že sa polepšíš!

4. Pracovitosť a striedmosť.

V Povestnom sne, ktorý mal Don
Bosco roku 1876 bolo naznačené,
že PRÁCA A STRIEDMOST' dajú rozkvetu

našej zbožnej spoločnosti! Don Bosco príkladom i slovom vždy sa snažil vstúpiť nám práve tieto dve veci, ktoré musíme považovať za základnú a podstatnú časť nášho ducha, ktorého chcel vstúpiť svojej Kongregácii. Pripravuj sa teda dobre k intenzívnej, vytrvalej práci! Začni od tejto chvíle a nepremrhaj ani chvíľku času, ba úplne ho využij! Hľadaj rýchle vykonať svoje zamestnanie, ale bez chvatu! Vez, že jeden druh práce môže slúžiť za odpočinok k inej tak, že človek môže pracovať nepretržite bez toho, aby si pokazil zdravie. Striedmosť potom sa ti musí stať takým zvykom, že ti ani pokušenie nepríde, aby si ju porušil, bárs sa ocitneš v akýchkoľvek okolnostiach. Nielen že nesmieš prechovávať k súkromnému užívaniu nápojov alebo pokrmov, že nesmieš mimo určeného času a nad to, čo sa roz-

deľuje, sluší sa, aby si ešte vedel uložiť pri každom jedle nejake malé umrtvenie: malé, ale stále.

5. Čistota.

Don Bosco nenechal minúť vhodnej príležitosti bez toho, že by sa nevynasnažoval vstúpiť nám lásku k sv. čistote a považoval túto ctnosť za základ všetkých ostatných.

Prepáčil všetko svojim chlapcom, ale pre toho, ktorý dal nejaký špatný príklad nehanblivosti, nemal ohľadu. Toto má byť rozlišovacím znamienkom, ktorý by rozlišoval našu Spoločnosť a je to k zisteniu nášho ducha veľmi dôležitá vec. Ito necíti náklonnosti k tomu, aby sa obetoval zcela v prospech mládeže, ale naprosto anjelským spôsobom, vidiac v nich len duše, hľadajúc len ich duchovný prospech, kto by bol k nej priťahovaný náklonnosťou smyselnou, telesnou a nemohol by sa

zdržať lichotenia, hľadkania a iných spôsobov, ktoré svedčia iba o láske pozemskej. Ten by sa istotne nemohol domnievať, že má ducha Spoločnosti saleziánskej. V tomto chce nás mať Don Bosco mravne istých.

6. Nábožnosť.

Ďalšou na ňou významnou známkou musí byť nábožnosť. Nebude síce osvedčovaná množstvom pobožných cvičení, či už spoločne alebo s vonkajšou okázalosťou, ale skôr v srdci vždy k Bohu uprenom, akoukoľvek prácou, s ktorej nebude žiadnej čo by nesmerovala k väčšej sláve Božej. Takto si nedoprajeme ničoho, čo sa ľúbi nám, ale vždy hľadáme, čo sa ľúbi Bohu. Choď keďkoľvek len môžeš navštíviť Najsv. sviatosť ale sa nevzdialaj

od asistenciaby si šiel do kostola. Vynahraď to však strelnými modlitbami a myšlienkou na prítomnosť Božiu, I keď si s chovancami na dvore, i keď ich asistuješ, bez toho, že by si sa vzdialil môžeš vykonať duchovnú návštevu Najsv. sviatosti. Je to, ako by si vykonal návštevu k najblahošlavennejšej P. Marii, jestli pozdvihneš k nej sv-oju myseľ a predstavíš si, že srdce svoje a srdcia mladíkov tebe svcrených, vkladáš do srdca jej a to puhým, zbožným povzdechom. Chovaj celkom synovskú dôveru k tejto našej predobrej Matke a sver do jej rúk všetok úspech každého svojho podnikania! Usiluj sa, aby sa zbožnosť k P. Marii Pomocnici stala tvojou druhou prirodzenosťou a hľad' ju vštepiť mládeži, ktorá je ti sverná! Preto hľad' vyprávať poučné príklady, ktoré k tomu cieľu napomáhajú. To je jedon z najdôležitejších

prostriedkov, ktoré radil sám Don Bosco. Preto všetko je zcela dľa jeho ducha. On chcel, aby úcta k F. Marii sa stala jeho mládeži tak prirodzenou, že by z nich vyplývala celkom slobodne. Zvláštnym spôsobom zdôrazňoval Don Bosco časté pristupovanie k sviatosti pokánia, k sv. prijímaniu. Aby toho dosiahol, doprial veľké pohodlie, veľmi často k tomu povzbudzoval a zvlášť vy-ppával príbehy, ktoré by mohli napomáhať k tomuto cieľu. Lenže nikdy neprichádzal nevhod a nikdy nikoho nenútil. Zavčas pripúšťal k sv. prijímaniu a všetkými možnými prostriedkami šíril časté i denné sv. prijímanie, ale nedovolil, aby sa k sv. prijímaniu chodilo po laviciach tak, že by bolo zřejmé, keby niekto k nemu nepristúpil. Všetky tieto veci zaviedol s takou obozretnosťou ale tiež so zápalom a vytrvalosťou, že možno povedať, že sa staly i jeho chovancom nie-

len niečim docela prirodzeným, ale staly sa charakteristikou. Ešte podnes nesú pečať jeho ducha až tak ďaleko, že si nemôžem predstaviť saleziána, ktorý by nešíril častú sv. spoveď a časté sv. prijímanie a to i denné medzi chovancami a u osôb, ktoré možno považovať za pripravené.

7. Sobranosť pri hodinkách.

Za slová, tebe zvlášť písané, by si mal považovať 151 bod dvanástej kapitoly stanov: "Vonkajšia dôstojnosť, jasné pobožné a zreteľné vyslovovanie pri sv. obradoch, skromnosť v erči pohľadoch a chôdzi doma i mimo domu nech sú u našich spolubratov také, aby sa nimi líšili od všetkých ostatných." Preto sa už teraz v noviciáte navykaj tiež na spomenutú sobranosť pri pobožnostiach, ale hľadaj, aby si

v tom neprehábal a veľmi dbal na vážnosť pri obradoch i posvätnom speve! Nauč sa im dobre, opravdu dobre a vykonávaj úkony rozvážne tak, aby si si mohol osvojiť výraznú známku našej Spoločnosti.

8. Láska k sviatočným oratoriam.

Naša zbožná spoločnosť vznikla zo sviatočného vyučovania katechizmu, zo sviatočných oratorií. Toto nám vštepoval Don Bosco vždy tak dôrazne, že musíme i toto prehásiť za podstatný znak nášho ducha. Aby si mohol povedať, že máš ducha zakladateľovho, musíš nezbytné milovať a horliť pre toto sriadenie. Jestli sa chceš stať hodným synom Don Bosca, musíš sa s láskou venovať sviatočným oratoriám. Don Bosco hovorieval: "Dnes, ak sa jedná o duchovnú obnovu nejakého mesta, treba zapo-

čať otvorením svaiťočného orato-
ria, aby sme tak pritiahli mládež,
zblížili ju knazom, vyučili ju v
náboženstve a naučili ju často
pristupovať k sv. sviatostiam.
A dodával náš dobrý Otec: "Koľko
ľudí dnes nenávidí knaza, opo-
vrhuje náboženstvom, hrozí sa svia-
tosti a to len preto, že týchto
v cí nepoznajú, že nemajú hodných
príležitostí, aby ich správne po-
znali. Vôbec nenávidia knazov,
pretože sa tomu naučili z romá-
nov, novín a divadla; jestli sa im
však naskytne príležitosť a jes-
tli jedna ju s niektorým vzdialu-
jú sa celkom udivení a hovoria:
"To je svätý človek! Keby boli
všetci knazi takí a myslia si,
že je nemožnosťou najst iného
podobného. Keby jednali s mnohý-
mi spoznali by snád' všetkých rov-
nakých. Potrebujú sa sblížiť s
knazom. Nenávidia náboženstvo,
pretože ho nepoznajú a domnieva-

jú sa, že učí veciam nerozumným, ke-
by ho poznali, milovali by ho. Hro-
zia sa sviatosti, pretože nezakúsi-
-li slastí, ktoré pôsobia. Keby ich
zakúsili, nebáli by sa ich. Je
treba podporovať sviatočné ora-
torá, lebo tam sa stretne s knazom
a uvidia čo robí; tam sa naučia
katechizmu a zamilujú si nábožen-
stvo. Tam budú privedení k svia-
tostiam a okúsia sladkosti, ktoré
z nich vyplývajú. Dnes už bez
sviatočných oratorií strácajú
vieru celé kraje. celé mestá. Nauč
sa ich milovať, pripravuj sa na
prácu v nich a tak potom budeš
môcť povedať, že v tomto dôležitom
bode si nadobudol pravého ducha
Kongregácie.

9. Pečlivosť o povolanie.

Vedz tiež, že naše stanovy dô-
razne pripomínajú, že našim zvlášť-
mým úkolom bude, zošľachtit v

zbožnosti a povolání tých, ktorí by mohli byť hodnými stavu knazského alebo rehoľného. Preto už v noviciáte a študentáte si praj viac úspechu v ctnostiach, než v štúdiu tých, ktorí ti budú sverení! Žiadať si u nich zdarnejší pokrok v povolání, než pri skúškach, ale nezanedbávajú druhú stránku nikdy a venuj sa schválne tomuto s veľkou horlivosťou! Aby sa ti darilo, je treba, aby si s veľkou snahou vyučoval latinu. Veď ako by bolo možno pestovať povolanie k stavu duchovnému, keby mládež vstupovala na reálky, techniky, obchodné a podobné školy? Budeš zastávať zamestnania, ktoré ti budú vykázané, ale vedz, že sa srovnáva s duchom našej spoločnosti obetovať pre štúdia akúkoľvek vec! Oddaj sa im teda celou silou, aby si rozmnožil rady údatných sluhov Božích!

10. Šírenie dobrej tlače.

Don Bosco venoval väčšiu časť svojho života skladaniu a rozširovaniu dobrých kníh, primeraných pre mládež a ľud' spísaných. Trávil dni a noci na príprave k vydaniu brožúr: "Letture Cattoliche" a iných zábavných a poučných spisov. To doporučal tiež iným a zvlášť nám. Ako si prial, aby takej stravy pre ľud' bola hojnosť, tak chcel, aby bola primeranou. Prial si, aby všetky školské, poučné, nábožné i zábavní knihy boli prehliadnuté svedomitými a jemnými osobami, aby sa zamedzilo každému i neopatrne dvojsmyselnému slovu, ktoré by bolo schopné vyvolať v mládeži nevhodné myšlienky. Chcel, aby tiež v našich Konštitúciach, ako zvláštný účel bolo uvedené šírenie a spisovanie dobrých kníh, primeraných vedomostiam ľuďu a mládeže.

Zvlášť vyžadoval, aby sa dávalo na jasnosť a prostú reč bez újmu na prenosnosti výrazu a rýdzoosti. Chcel aby nebolo hľadaných slov a pláňných myšlienok tak, že by kniha bola prístupná i najobmedzenejším čitateľom. Toto dedičstvo ponechal i nám tak, že ho možno nazvať podstatnou časťou saleziánskeho ducha, pečlivosťou o ľudové, prosté jasné a zábavné spisy a šírením v hojnosti medzi ľud a mládež. Túže jasnosť a prostotu vyžadoval pri kázniach a pri každej vhodnej príležitosti vstúpoval, aby sme nehľadali uhladenosť a povýšenosť, ale to, aby nám porozumeli s úžitkom všetci. Pohrúž sa aj my do týchto myšlienok a učin silné predsavzatie a tak sa zvolna presvedčíš, že máš pravého saleziánskeho ducha.

11. Misie.

Horlivosť Don Bosca a sv. Františka saleského nech nás nabáda k láske ku misiám. Ježiš Kristus dal život za spásu duší. Jediná duša má cenu krve P. Ježiša. Don Bosco mal vždy na zreteli, čo napísal tiež i nám pripomenutiach pre direktora, aby sme nebrali o- hľad na seba, ale aby sme boli od- hodlaní obetovať všetko, keď sa jedná o spásu duší. Misie boli ideálom veľkej časti jeho života. Preto nemôžeme ináč než ich milo- vať ako Don Bosco, ak chceme byť preplnení jeho duchom. Všímaj- me si dobre jeho názorov, jestli chceme mať úspech v práci pre dobro duší. Veď on sám si prijal, aby sme sa aj v misiách venovali zvlášť mládeži. Uistuje nás, že mládež sa takto stane učelivou, a dospelou. Odteraz začni žiť vo svojom srdci zápal pre život

na misiach ak ti tak Boh ukáže svoju vôľu. Začni ihneď čerpať z takých myšlienok, lebo si zaisťíš úspech v dobrom ak budeš mať veľkú lásku a dobrotu a jestli si predurčíš, že sa v nich venuješ predovšetkým mládeži.

12. Láska k sv. Otcovi.

Oddanosť k sv. cirkvi a k sv. Otcovi musíme považovať za podstatný rys, ktorým sa má saleszián líšiť od iných, lebo má tvoriť jeho ducha. Nemôžeme si predstaviť Don Bosca ináč, len ako ľudského ku sv. Otcovi, obhajujúceho jeho autoritu a jeho prednosti. V tom si nedoprial pokoja, ako i aby prelial svoje city v naše srdcia. Bolo by treba pokladať za najväčšiu nešťastie našej Kongregácie, keby niektorý saleszián neľnul k sv. Otcovi. Vidím, ako Don Bosco, v toľkých iných veciach kludný.

ako sa rozohňuje a preklína odrodilca a neuznáva ho za svojho syna. Teda, taký je náš duch, taký má byť každý salezián dľa našich Konštitúcií a pojmu nášho sv. otca Don Bosca. Keby sa ti však tieto veci nepáčily, keby si necítil pôvab konania dobra mládeži, vtedy sa nehodíš do našej zbožnej Spoločnosti. Daj Bože, aby si hneď bez ztraty času zanechal pomýšľanie na skladanie sľubov v našej Spoločnosti.

Prostriedky.

Veľmi ti dopomôžu k osvejeniu si ducha našej zbožnej Spoločnosti nasledujúce prostriedky.

a/ Úplné, stáله a presné zachovávanie našich Konštitúcií a Pravidiel aj ich doporučania, ktoré pochádzajú priamo od Don Bosca;

ako je: úvod ku konštitúciám, niekoľko poznámok o preventívnom systéme a čo je obsažené v okružných listoch Doh Bosca, Don Ruu a Don Alberu.

b/ Čítaj rád a vždy znovu život Doh Bosca a spisy, ktoré pojednávajú o dôležitých udalostiach v jeho diele: ako na pr: "Lustri", a "Bolletino salesiano", ako aj knihy, ktoré napísal sám Don Bosco: "Il giovane provveduto, La storia sacra, Storia Ecclesiastica, d' Italia", život niektorých svätcov a pápežov.

c/ Počúvaj rád také veci a hovor o nich často s inými. Obcuuj zvlášť s tými predstavenými, ktorí boli vychovaní v ústredných domoch našej Spoločnosti.

d/ Čítaj životy starých a výborných chovancov našich ústavov, ktoré napísal sám Don Bosco - ako je "Život Dominika Savia, Michala Magone, a Františka Besucco", a

zvlášť životopisy zomrelých spolu-
bratov. Toto nech je obvyklá
čítba pri stole a v spálniach.

e/ Hovor a čítaj často o našich
misiach a dejinách Spoločnosti.

f/ Dbaj svedomite a prevádzaj
pečlive aj malé upozornenia, ktoré
sa dávajú na večernom slovku.

g/ Pri týždennej spovedi a pri
sv. prijímaní si učiň predsavzatie
praktické a tebe primerané! Varuj
sa predsavzatí zvláštných a príliš
obťažných a vyber si predsavzatie
ktoré prevádzajú vzorní novici a-
lebo veci, ktoré odporúčali pred-
stavení.

!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

/ ----- /

!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

H l a v a X . X . X . I . V .

Aká má byť láska každého novica ku Kongregácii.

Poslanie Don Bosca v cirkvi.

Boh z veľkej lásky, ktorú prechováva k cirkvi svojej, ktorú takrečeno zalieval svojou krvou, neodpiera jej nikdy svojej pomoci a potechy. Ba práve posielala tým výdatnejšiu a väčšiu posilu, čím väčšie sú potreby a nebezpečia. Dnes už všetci vidia priepasť, do ktorej upadla ľudská spoločnosť, keď sa podarilo vyrvať vieru zo srdca mnohých. Najviac utrpelo chudobné robotníctvo a mládež. Robotnícka otázka nalicha, a môžem povedať, že práve ona najviac sužovala minulé storočia. Opustená

mládež vyrastá v nerestiach a bez dostatočného náboženského vzdelania. Keby títo náboženski nevedomci boli otcami a matkami, videli by sme najhoršie časy. Ci Boh dopustí takú pohromu? Istotne prežíva cirkev bolestné chvíle ale je tiež isté, že ju Božský Zakladateľ neopustí. On nedopustí, aby zlo naprosto zvíťazilo. Jako v dobách minulých poslal výdatnú pomoc a mimo iných mnohých zakladateľov rehôl, prispôbovaných potrebám času tak aj teraz pri väčších potrebách posie-
la hojnú pomoc a prichystal už liek na tieto zlá spôsobou vhodných inštitúcií. Kto by medzi inými nevidel ruku Božskej Prozre-
teľnosti v našej zbožnej Spoloč-
nosti? Kto by nevidel v Don Bos-
covi muža poslaného Bohom, aby postavil hrádzu proti potope zla? Kto by nepocítil, vďačnosť k Bohu, ktorý prezierave napomáha cirkvi

v terajších potrebách?

Pole činnosti sverené Don Boscovi.

Mládež, zornička očí Božského spasiteľa, je vybraným podielom pripadnuvším našej zbožnej Spoločnosti. Prišli nové časy: - nevera sa rozšírila a učinila v radách robotníctva a mládeže nebezpečný prielom a to zvlášť v mestách. Ale aj na vonkove sa zakorenila, tak že všetko sa zdalo byť ztrateným. Tu Pán Boh ráčil na nu milosrdne shliadnuť a rozhodol sa, že ju zachráni. K tomu okrem iného vzbudil Don Bosca, ktorému neskoršie vnuknul ideu zbožnej spoločnosti saleziánskej, ponáhajúc mu a vliévajúc do nej ducha svojho Božského Bráda. Svet, zasol vidiac v krátkom čase z ničoho povstávajúcu obrovskú inštitúciu, skrze ktorú bude zachránené množstvo duší. Povzniesol sa

jednomyseľný výkrik z oboch po-
logůl: "Don Bosco bol muž poslaný
od Boha!" Toto je časová inšti-
túcia. A my sme povolani, aby sme
tvorili podstatnú, výkonnú a pria-
mú časť tak prozreteľného diela.
Jako niet vojny bez vojska, ako
nezachrábi vlast vojsko bez po-
riadného výcviku, tak bez sluhoŧ
Boŧích a bez ich patričnej vý-
chovy sa nezachráni cirkev. Povo-
lanie bolo opustené, semináre po-
zatvárané a medzi ľuďom všeobec-
ná malomyseľnosť, ktorá zavládza
aj medzi duchovenstvom a aj bis-
kupmi. Ale bol to práve Don Bosco,
ktorý vľial nový ŧivo. Bola to
práve zboŧná Spoločnosť, ktorá
povzbudila skleslých ľuďi k dob-
re, j vôľi a ukázala ŧe spoločnosť
moŧno zachrániť výchovou množstva
dobrých junákov na stav knazský.
Medzi tým množstvo knazov vyšľých
zo škôľ našej zboŧnej Spoločnosti-

dostúpilo počtu niekoľkých tisíc, posilnujúc skromný počet duchovenstva mnohých diecéz. Dnes už všetci biskupi, po príklade Don Boscových ústavov, otvárajú chlapčenské semináre, pestujú povolanie a dnes už v Hornom Taliansku nechýba knazov ani pre diocézu ani pre misie, ani pre posilu rádov, ktoré už boli malomyselne v úpadku. Bolo treba udržať v duchovenstve ducha cirkvi, bolo treba rozdávať lásku ku sv. Otcovi; bolo treba ponechať dôveru s hlavnou známkou pobožnosti k P. Marii a podporovať časté sv. prijímanie. Možno povedať, že celé toto poslanie mal Don Bosco, že tomu všetkému priamo sa venuje naša skromná Spoločnosť.

Našu Spoločnosť chráni Boh a Panna
Mária.

Boh potom zahrňoval nepočetnými a obzvláštnými milostami nášho sv. otca tak, že bude vždy chlúbou, že sme jeho synmi. Dprial nám toho, že naša Spoločnosť, sriadená dla potreib doby dochádza všade takej priazne, že v dejinách cirkvi niet nič podobného. Nezapomenutelný náš otec nám opakovoval vždy znovu, že Spoločnosť našu nesriadil on, ale najblahoslavenejšia Panna Mária. Ona mu vnukla ideu, ona ho viedla vždy za ruku, Ona mu vyhľadávala peniažitú pomoc, aby samu dielo vydarilo. Ona vyhľadávala jednotlivcov, ktorí sa mali stať členmi Spoločnosti, ona ho podporovala, Ona ho hájila. Kongregácie je docela Jej dielo. Dielo to dobrej Matky, a tak možno o Kongregácii povedať to čo o mohutnom chráme Panny Ma-

rie Pomocnice, že "Maria aedificavit tibi domum!" - To možno povedať o chráme duchovnom, o Spoločnosti saleziánskej, ktorú založila sama P. Maria.

I teba povolala P.M. Pomocnica.

Buď presvedčený, že to bola Najbláhoslavenejšia P. Maria, ktorá ťa vyhládala, ktorá ťa chytila za ruku a takmer bez tvojho vedomia ťa pripravila a potom ťa zaviedla pod Jeho Otcovský plášť a sverila ťa predstaveným, spôsobiac tvoje prijatie do Kongregácie. K tomu pripojila inú ďalšiu zvláštnú milosť nie najmenšiu: totiž to, že ťa povolala na začiatku diela v dobe, keď je duch plný nadšenia a milosti Božej plný. V tejto Spoločnosti ti dáva tak skúsených a láskavých otcov a milých a vzorných bratov,

výdatné prostriedky k posväteniu, že by bolo opravdivým bláznovstvom ich nevyužiť. To všetko s milosťami a požehnaním by ťa malo až opojiť láskou, k našej zbožnej spoločnosti a pohnúť, aby si k nej pevne lnul lebo sa ti ponúka tolko prostriedkov k posväteniu. Je to celkom samozrejmé, čo mnohí členovia činili v svojich súkromných modlitbách, keď ďakovali Pánu Bohu za to, že ich stvoril a kresťanmi učinil. A nemôžu sa zdržať, aby nedodali, že ich učinil rehoľníkmi a saleziánmi, Uznávajú ty, že po milosti krstu sv. je opaydu najväčšou milosťou práve milosť povolania, prinášajúca so sebou vybrané milosti.

Saleziánska Spoločnosť je našou matkou.

Ak je veľké prikázanie v desatoro po prvých troch, týkajúcich sa Boha a jeho služby, potom je ono

ktoré prikazuje ctiť otca a matku
a ak je v každej dobrej duši svä-
tosvätá povinnosť srdcu drahá a
milá, potom je to synovská láska.
Kto by vedel povedať, pokiaľ za-
väzuje reholníka k jeho spoloč-
nosti? Čím je jej povinný za to,
čo prijíma od nej každodenne? Kol-
ko potu, koľko slz krve a potu ju
to stálo, čo on dostáva? Prejde
mlčky cez utrpenia Pána, z ktoré-
ho výšin vychádzaly všetky tieto
sv. rodiny, podobne sústrastami Ma-
rie, ktorú ho zrodila, spojac sa s
týmto utrpením. Mám však na mys-
li utrpenia zakladateľov, ich ná-
mahy, ich pokánie, ich úzkosti, a to
všetko, čo pripojili k utrpeniu
Spasiteľa, pretože spoločnosti
žijú z toho, z čoho povstaly. Boh
hovoril svojmu ľudu: "Živé ka-
mene, priložte myseľ svoju ku ská-
le, z ktorej ste boly valámané,
ku žriedlú, z ktorého ste boly
vyťažené. Obráťte myseľ svoju k

Abrahámovi, otcovi vášmu a k Säre,
ktorá vás zrodila. *„Izaiáš, 51, 1/“*
Pamätaj aj na tých, ktorým je pov-
ďačnosťou zaviazaná spoločnosť za
svoje meno, za Konštitucie, za du-
cha, za svoje reholné povolanie a
povšimni si trochu, či sa im vôbec
môžeš niečím dostatočne zavďačiť.
Naša Spoločnosť je opravdu našou
matkou. Matka, ktorá ako nebeský
Jeruzalém, o ktorom hovorí Písmo:
"Sostúpila z neba", plná otcovskej
moci, plodnosti a svätej lásky Bo-
žej, čo je je výrazom a dielom.
Jestli je niekde láska synovská
samozrejmou, tak potom je to tu.
Máš tedy svätosvätý, záväzok ctieť,
podporovať, ošetrovať takú matku,
pracovať k jej zdaru a tešiť ju.
Nevďačným a zlorečeniahodným by
bol ten, kto by ju zľahčoval a po-
škodzoval svojim chovaním, robil
jej hanbu, hádzal po nej blatom,
pôsobil jej zármutok a hnal do
záhuby svojimi zlými príkladmi.

Buď teda presvedčený, že Kongregácia je pre teba archou spásy. Ako sa zachránil Noe pred potopou v korábe, keď sa ostatní utopili, tak my pred potopou zľasnosti, ktorá svet zaplavila, sme sa zachránili v tomto korábe. Je to zachranná doska! ako pri stroškotaní na mori je šťastný, kto našiel dosku, na ktorej by doplával ku brehu, tak šťastnými sme aj my, ktorí sme v nej našli záchrannú dosku. Ona je pre nás zdrojom všetkého dobra: ako smädcom umierajúcemu na púšti je záchranou pred smrťou, nájdený pramen živej vody, tak aj nám - v púšti tohoto sveta, vytrhuje nás z náručia smrti tento nevyčerpatelný zdroj rád, pomoci a podpory, uhasťajuci každé naše suženie. Pre nás je opravdu spoločnosť onou drahou perlou, pre ktorú je treba prehliadnuť celý dom. A keď sme ju našli, usporiadajme

slávnosť! I ty, keď si ju našiel, mal by si pocítiť, vo svojom vnútri nesmiernu radosť. Usiluj sa môj milý synu, pochopiť túto veľavýznamnú pravdu v tomto blaženom roku noviciátu. Lebo v živote prídu chvíle protivenstva, prenasledovania a zněchutenia, tak že by si mohol ľahko poľahnúť, keby si v tomto bode nebol dobre utvrdený.

Dobrá, ktoré nám poskytuje.

Všetko, čo máš a čo dostaneš by som po-vedal, vznikne z tohoto koreňa. Nech sú to už dobrá hmotné, intelektuálne alebo morálne. Čím by si teraz bol, keby si Spoločnosť nebola otvorila láskavo svoju náruč? Nevšimnime si výhody hmotné, z ktorých ti nič nechybí a nemáš starostí svetských, ako iní, ktorí sa musia starať o chlieb, šatstvo, platenie dlhov, lebo ty medzitým môžeš žiť a pracovať pre Boha bez iných

starostí. Uvažuj o výhodách intelektuálnych. Mal by si inde toľko príležitostí k štúdiu, mal by si toľko učiteľov, kníh, knižníc, vodcov, času a miesta, ako máš v Kongregácii? No, a príležitosti k dobremu? Rozpamiataj sa na slová sv. Bernarda o prednostiach rehoľného života, ktoré vysvetľuje Don Bosco v úvode ku Konštitúciam. Pridaj k tomu zásluhu mučeníctva a nevinnosť krstu, ktorej nadobudneš složením slubov, dvojitú zásluhu za každý dobrý skutok so slubami viď, či nemáš milovať neobyčajne túto našu predrahou Spoločnosť, či nemáš samozrejme predať všetko, aby si získal túto drahocennú perlu, a ak je príliš odvážnym výrok, že nám z nej vyplýva všetko dobré.

Buď Bohu povďačný za saleziánske povolanie.

Učiníš veľmi dobre, ak každé rá-

no pri obliekaní pobožkáš svoje posvätné rúcho s túžbou, aby si ho bol vždy hodnejším. Vzdávaj vďaky Pánu Bohu za milosť povolania, ktorú ti udelil a pros o milosť vytrvalosti. Keď sa vrátil sv. Alojz zo sveta do domu Spoločnosti po 6 mesiacoch, ktoré vynaložil k urovnaniu rodinných sporov, riekol svojmu druhovi: "Ach, aké blaho prežívam, keď sa vidím konečne trvale doma. Ako by sa cítil chladnuci a zmrzlý úprostred zimy, keby bol položený na mäkkú a teplú posteľ, takú zimu som pociťoval súč vzdialený od svojho domu a takú rozkoš pocíťujem po návrate domov! Čo by si aj ty pri podobnej príležitosti cítil takú radosť? Ci snáď rád chodievaš, alebo ešte naliehaš, na svojich predstavených, aby ťa pustili domov? Keď uvažujeme pozorne spomenuté okolnosti, pochopíme jasne, že nie je žiadnym dobrodením

pre Spoločnosť, ak sme jej členmi,
ba skôr nesmiernym darom Božím pre
nás, ak nás pripúšťa a prijíma aby
sme mu mohli slúžiť zblízka, dáva-
jú nám hojnosť prostriedkov k
posväteniu. Preto je treba, aby si
žil "cum timore et tremore", aby si
neztratil svoje povolanie, ak ne-
budeš náležite zodpovedať tejto
veľkej milosti. Ba, vždy si pamä-
taj, že si uchováme veľké milosti
Božie len neobyčajnou starostli-
vosťou a veľkými obetami. Vez, že
pre zanedbávanie maličkostí Boh
zmenšuje svoju milosť a ty, oslabe-
ný zvolna prídeš tak ďaleko, že
ztrátiš povolanie. Jak veľké bolo
šťastie apoštolov, že boli povolaní
nasledovať P. Ježiša ako hlásatelia
zákonu milostí. Veď predsa Judáš
stanúc sa nehodným bol zavrhnutý.

Našu Kongregáciu máme zvlášť milovať.

Nad to máme milovať svoju Spoločnosť viac než všetky ostatné. Budeme chváliť všetky ostatné rehole a Kongregácie, lebo sú prvorodenými v cirkvi a my poslednými, každá má svojho ducha, vdychnutého Bohom. Preto nech nevýjde z úst našich ani slovíčko potupy, ani nehovorme, že niektoré rády už vykonaly svoju úlohu, ale chváľme ich pri každej vhodnej príležitosti pre ich dobré vlastnosti. Ničmenej je nám dovolené mať celkom zvláštnu lásku k našej spoločnosti, lebo je našou matkou. Dobrý syn bude si vážiť všetky matky, ale celkom zvláštnu lásku a najväčšiu oddanosť preukazuje k matke svojej, hoci by bola i najmenej prívetivá,

najúbohejšia a najchudobnejšia.
Výborne hovorí nšá sv. František Sa-
leský: "Každý rehoľník si má vážiť
a ctiť všetky ostatné rehole, lebo
rozširujú väčšiu slávu Božiu, roz-
kvet cirkvi a spásu duší. Nemal by
k žiadnej prechovávať odpor, žiadnej
by nemal závidieť inú slávu než tú,
že v nej viac miluje Ježiša a Mariu,
ba pokladá svoju rehoľu za poslednú
a najmenšiu, rád ponúkne iným čest-
né miesto. Tým všetkým zachová je-
dinej svojej rehoľi výsadu lásky
celkom zvláštnej, synovskej vládno-
sti a oddanosti, lebo ona je pre ne-
ho živou archou spásy, pripravenou
od vekov Bohom k jeho záchrane
pred záplavou a skazenosťou tohoto
sveta! Všetci teda milujme s naj-
vrúcejšou láskou našu zbožnú spo-
ločnosť a považujme ju za láskavú
matku, ktorá nás znovuzrodila du-
chovne, neustáva nás krmiť duchov-
ným pokrmom. Nech nie je nám nič

drahšieho a vzácniejšieho na svete nad poklad tejto matky. Nech je tiež každý odhodlaný ku akejkoľvek obete v jej duchovný a časný prospech. Nech sa s nou raduje, nech s nou plače, keď plače ona, nech považuje za svoju radosť i trpkosť tejto matky, nech jej pomáha akoukoľvek obetou vo všetkom, čo vôbec môže, Nech snáša so synovským okom a synovskou láskou nedokonalosti, neporiadky a iné súženia, ktorým nevyhne žiadna ľudská spoločnosť. Nech sa nikto neopováži posudzovať jej vedenie, alebo tých, čo ju riadia, lebo to dokáže iba syn nevďačný, ktorý škriabe svoju matku, z ktorej prs sa saje mlieko života.

Mám ňu podpierať.

Ale nadovšetko učiň, pokiaľ to záleží na tebe, aby si podporil

slovom, skutkom i príkladom zachovávanie Konštitucií, horlivosť a pravého ducha Don Boscovho, lebo jedine na obhajovaní a zachovávaní týchto základov záleží pravá spása našej Spoločnosti, jej vzrast a hojnosť nebeských milostí. Nezabúdaj sa za nu modliť, a to hlavne na tieto tri úmysly:

1. Aby . sa nikdy neodchýľila od pravej cesty a mohla konať vždy viac dobra.
2. Aby jej Boh poslal mnoho a dobrých novicov a sám sa o to vynasnažuj, dľa svojich síl, ale skutočne "totis viribus".
3. Modlievaj sa za vytrvalosť všetkých členov, aby jej nikto nespôsobil svojou nevernosťou boľasti a nestal sa nehodným povolania, alebo aby ho neztratil.

Láska k predstaveným.

Láska k Spoločnosti ku ktorej

patríš má v tebe rozohniť veľkú lásku k predstaveným, ktorých ti Boh dal za vodcov, ktoré sa dnom i nocou starajú o dobro všetkých. Víťajme vždy slávnostne hlavných predstavených, utekajme im o závod pobozkať ruku, aby sme tak preukázali svoju lásku a oddanosť. Obklopujme ich aby sme vypočuli ich rady, hľadme sa s nimi poradiť, konať polovičné zpravodanie, aby nám rozriešili nejakú pochybnosť, alebo nás aspoň povzbudili k činnosti. V rozhovoroch hovorme častejšie o ich prácach a ich horlivosti. Je znakom dobrého syna, ak pamätá vždy s vďačnosťou na predstavených a učiteľov z minulých rokov, ak im píše pri zvláštných príležitostiach, ako k meninám a k novému roku; jestli ich zahrnuje láskavou pečlivosťou ak prídu do ústavu, v ktorom práve sme; ak neustáva podávať

zpravu o svojom živote s prosbou
o radu a obzvlášť ak ich uistuje
svojimi modlitbami, a ak ich od-
poruča do svojich modlitieb. Kto
necíti takú vďačnosť v srdci k tým
čo sa o nás starali, ten prezradzuje
nie príliš dobré srdce a nezaslúži
zvláštných milostí od P.Boha.

Máme milovať podniky Kongregácie.

Láska k našej Spoločnosti sa
rozšíri aj na jej podniky a. ty
budeš s nadšením rozprávať o Don
Boscovi, o misionároch, a o dobre,
ktoré už naša Spoločnosť vykona-
la, o priazni, ktorú si získala u
pápežov, biskupov a medzi ľuďom,
o tom ako si nás zo všetkých strán
žiadajú. Dychtíve poprečítuješ
Bolletino salesiano, /Vestník/ a
všetky spisy naše a iné, ktoré ho-
voria o našom diele a to nie z

márnivosti ale aby si sa nadchnul a bol vždy hodnejším členom tejto rodiny.

Milovať jej dielo.

Miluj a váž si spisy, knihy, naučenia, kázne a všetky práce spolubratov a na dovšetko predstavených. Čo prichádza od matky, zasluhuje vždy lásky a poohvaly-hodného syna. Nedopusti sa toto, že by si tupil niekoho z Kongregácie, alebo jeho knihy, kázne, alebo jej podniky, alebo že by si šomral na jej metódy, lebo by to bolo znakom nevďačného syna. Skôr treba dávať prednosť textom upraveným spolubratmi a treba dávať prednosť názorom zastávaným predstavenými. Hana je vždy odsúdenia-hodná a Don Bosco často hovorieval, že naše dobro treba chváliť a on :

ho i chválil. Jestli vieme o ne-
jakej chybe niektorého člena ale-
bo v niektom dome, možno, ba tre-
ba sa usilovať odstrániť ono zlo
a upozorniť predstavených, ale
prítom treba všetko pochovať do
najhlbšieho zabudnutia. Ci sa
chceš podobať Chámovi, ktorý sa
vysmieval otcovi vidiac na nom
niečo neslušného?, ba vyprával o
tom ešte svojim bratom, aby sa mu
vysmievali? Vedz, že Chám bol pre-
to potrestaný, ale naopak, boli po-
žehnaní Sém, A Jáfet, ktorý sa nie-
len nezuúčastnili vysmievania
Chámovho ale prikryli úctive pláš-
tom svojho otca. Pre Boha, neod-
vol si za žiadných okolností na-
podobovať hriech Chámov odhalo-
vaním chyby matky kongregácie
alebo svojich spolubratov, ale
skôr napodobuj Séma a Jafeta a
prikrývaj vždy plášťom lásky
chyby, ktoré, snád' na nich najdeš a
nenechaj z úst svojich uklznúť

ani jedinému slovu hany.

Ako osvedčovať lásku.

Už sa osvedčovať svoju lásku
k našej Spoločnosti v myšlienkách,
slovách a skutkoch. V myšlienkach:
ceniac si ju neobyčajne vysoko;
v slovách: hovoriť vždy o nej dobre;
v skutkoch: pracuj neúnavne v tom,
čo predpisuje a usiluj sa jej byť
ku cti svojim životom.

- o 0 o -
0 - 0
o

H l a v a X X X V .

Fán Ježiš mladík - dokonalý vzor
mladého rehoľníka.

Ježiš mladík vzor novica.

Rehoľný stav, ktorý si chceš
vyvolať, môj milý junáku, ťa zavä-
zuje, aby si sa usiloval o doko-
nalosť. Nie je ju ľahko dosiah-
nuť a preto potrebujeme nielen
učiteľa, ktorý by nás pučil, ale
i vzor, ktorý by sme napodobili.
Ako by bol šťastný sovhár a ume-
lec, keby našiel hotový model so-
chy, ktorú chce vykresáť, keby mo-
del bol už čo možno najdokona-
lejší, tak že by len mohol kopí-
rovať. Hľa! My máme taký vzor a
je docela dokonalý. To už vieš,
že našim všeobecným vzorom je
Fán Ježiš. Zdá sa mi však, keby
model okrem dokonalosti bol
prispôsobený tak, že by si si ho

mohol predstaviť primeraný vek a okolnostiam, bol by ti nesmierne prospešným. Si mladík 20-ročný a snáď starší, temer 30-ročný. Teda! Tu máš dokonalý, primeraný vzor svojho veku a tým je Pán Ježiš, ako mladík. Môžeš si ho predstaviť vo svojom veku a nasledovať Ho krok za krokom. Ak si koadiutorom alebo remeselníkom, môžeš si ho aj tak predstaviť, lebo on bol pokorným remeselníkom a čulo pracoval cez celý deň, aby si vydobyl živobytie. A ak si snáď klerikom, musíš pochopiť, že on sa pripravoval k apoštolátu a obracaniu duší v pokore a skrytom živote nazaretskom práve tak, ako sa máš pripravovať ty. Hľa, tu Pán Ježiš ako mladík od 12 do 30 rokov dielni nazaretskej. Vezmi si ho za vzor za ochrancu a usiluj sa ho nasledovať!

Pobožnosť k Ježišu mladíkovi.

Jako je všeobecne rozšírená úcta k Jezuliatku, k utrpeniu Pána, k Božskému Srdcu a k Sviatostnému Spasiteľovi, tak by bolo treba uctievať Ježiša - Mladíka. A predsa táto úcta je málo rozšírená. Radím ti teda, aby si ju začal pestovať ty ako pobožnosť celkom zvláštnu. Chcel by som ti vštepiť toaby si všemožne uctieval onen úsek života Pána Ježiša, ktorý sa shoduje s твоjim v tomže veku a v týchže okolnostiach твоеho života, v ktorom si aj ty temer vo svätom domu nazaretskom, v ktorom si môžeš a máš predstaviť skrytý život Pána Ježiša. Sv. Evanjelium nás starostlivo upozorňuje, že Pán Ježiš bol v domčeku nazaretskom vždy poddaný F. Marii a sv. Jozefovi, že prospieval múdrosťou, vekom a milosťou pred Bohom i pred ľuďmi. Práve

preto máš mať tento vzor vedy
pred očami, máš si umieniť, že i ty
chceš byť v ňy poďdaný svojím
predstaveným a denne preopievať
múdrostou, totiž poznávaním Boha,
jeho nesmiernej lásky, poznávaním
seba samého, svojej biedy a poz-
návaním všetkého, čo sa týka tvo-
jej večnej spásy a povinností
tvojho stavu. Vekom - a to tak, že
sa spórstíš duševnej biedy minulé-
ho života, ako na pr.: ľahkomysel-
nosti, nerozvážnosti, a detinskej
vrtkavosti. Končne preopievať mi-
lostou, totiž rásť vo svätosti a
toto je pre teba záväzkom na
všetky dni, dokiaľ do teba nepri-
de plnosť veku dokonalého člove-
ka v Ježišu Kristovi, čo sa stane
až v nebi. Múdrostou - vekom a
milosťou musí byť pred F. Bohom
život vnútorný a pred ľuďmi život
príkladný. O oprávnenosti tejto
pobožnosti k Ježišovi-mlaďíkovi
nemôže byť rozopry. Táto éra ži-

vota Pána Ježiša je najdlhšia a práve preto zasluhuje našej pozornosti a preto tiež našej úcty a zvláštnej pobožnosti. Vskutku, cirkev, opierajúc sa o evanjelium, uctievala vždy a predkladala zbožnosti veriacich skrytý život Pána Ježiša v Nazarete. Pápeži, cirkevní učiteľia a duchovní spisovatelia hovorili a mnoho napísali o nevyzpytateľných tajomstvách sv. rodiny. Cirkev obdarila niektoré modlitby odpustkami, ustanovila sviatky a schválila zbožné bratstvá, ktoré zvlášť uctievajú tajomstvá nazaretské. Tento kult sv. mladíctva Pána Ježiša je tak starý ako cirkev a je teda úctou pravevernou a jednou z najoprávnenejších.

Saleziánska pobožnosť k Ježišovi - mladíkovi.

že je pre našu Spoločnosť veľmi dobré žiť a rozširovať zvláštnu

pobožnosť k sv.mladíctvu Jžišovmu, vysv-ítá jasne z poslania, ktoré určila našej spoločnosti prozre- telnosť. Čo je medzi všetkými tajomstvami života Božského Spasite- la jediné, ktoré by lepšie zodpo- vedalo tomuto cieľu? A našim podni- kom? Rázu nášho života a pobožnos- ti, metodám nášho apoštolátu? Či sa nám nezdá, že sama prozreteľnosť nás priamo stavá do okolnosti, ktoré nás pudia voliť túto pobož- nosť? Veď našim zvláštným cieľom dľa Konštitúcií je "aby členovia konali všetky skutky lásky, i te- ľesného alebo duševného miłosr- denstva voči mládeži, zvlášť chu- dobnejšej! To má byť našim naj- milším dielom, chrbtovou kosťou náš- ho života, našej zbožnosti. Jak ľahko možno sblížiť nazaretský dom- ček s domami saleziánskymi! V Na- zarete Maria a Jozef, čistí a v našich domoch knaz a koadiutor, čistí. V Nazarete Božský mladík bol predmetom zvláštnej pečlivosti

Panny Marie a svätého Jozefa, pod ktorých poslušnosťou rástol vekom, múdrosťou a milosťou pred Bohom i pred ľuďmi; ty v noviciáte, úbohý mladík, ktorý si zahrnovaný starosťou predstavených, máš tiež rásť vekom, múdrosťou a milosťou pred Bohom i pred ľuďmi. / "Et descendit cum eis et venit Nazareth et erat subditus illis. Fuer autem crescebat et confortabatur plenus sapientia et gratia Dei erat in illo." Et Iesus proficiebat sapientia et aetate et gratia apud Deum et apud homines. Luk, II, 52, 40 / Môžeš si celkom dobre predstaviť Ježiša ako mladého študenta, ako mladého remeselníka a čakateľa na stav duchovný. Ako študent - predstav si ho v chráme medzi učiteľmi, ktorí sa ho dopytovali, aby sa poučili. Ako remeselnícky učen - tak si ho predstav ako remeselníka, lebo vskutku je "faber et filius fabri."

Že vskutku bol čakateľom na stav knazský a na život dokonalý, to možno vyrozumeť z odpovede, ktorú dal F. Marii keď ho našla v chráme "I povedal im: načo ste ma hľadali? Nvedeli ste, že musím byť v tom, čo je pohjo otca?" /Luk, 2, 49/ V Nazarete a v saleziánských domoch je ten istý ráz života a zbožnosti; to isté spojenie života modlitby, to isté odovzdanie so prozreteľnosťou Božej. Veď niet o tom pochybnosti, že su nad Nazaret, nad dokonalý vzor kresťanskej, robotníckej rodiny, ktorej obnova bola neustálym predmetom úvah nášho Don Bosca. Práve toto bolo jeho obľúbeným rozjímaním. Tu študoval a našiel kresťanské rozriešenie, jediné praktické riešenie robotníckej otázky, otázky naliehavej, a jej apoštolom bol v našej dobe. I spôsob nášho apoštolátu sa shoduje so spô -

sobom, ktorého sa pridržovala sv-rodina. My nechceme nič iného iba pokrstenie a posvätenia dieťaťa a tým rodiny a spoločnosti. K dosiahnutiu tohoto cieľa nás naučil náš dobrý otec metóde zcela zvláštnej, či už k udržaniu viery u nás a medzi našou mládežou, či medzi neveriacimi na jej rozšírenie. Teda, k prevedeniu tohoto plánu apoštolátu nemožno si predstaviť primeranejšej pobožnosti, účinnejšieho prostriedku ako je pobožnosť k Ježišovi-Mladíkovi.

Šírme túto pobožnosť.

Je preto veľmi dobre pestovať túto pobožnosť a šíriť ju medzi rodinami, vychovávateľmi a chovancami ako pobožnosť, ktorá nám všetkým predkladá ideál, ktorý treba v sebe znovu vytvoriť. Treba ju pestovať ako zdroj potrebných milostí k vy-

tvoreníu tohoto ideálu - totiž
prešovšetkým trojnásobného
vzrastu vo vede, telesne v remes-
le i v ctnosti. - to jest vo svia-
tosti a konečne tiež v milosti,
ktorých nie málo treba k múdreému
poznaniu povolania pre jednotliv-
ca, k volbe na ktorej závisí rád
a šťastie jednotlivca, rodiny, spo-
ločnosti a cirkvi. Hľa, to je pred-
metom tejto pobožnosti, ktorá vo
všetkom a všade zodpovedá účelu
a poslaniu našej Spoločnosti. Tým
umyslóm, aby totiž šíрили pobož-
nosť k Ježišovi Mladíkovi, otvor-
rili naši predstavení dom v Naza-
rete, a zasvätili Mu ho, I tomu
všetkému sa sluší pripojiť úvahu,
aby vždy lepšie vyžiarili výho-
dy tejto pobožnosti, či náč skorej
zistiť skutočnosť, ktorá je pred-
metom nárekov v našich časoch.
Moderná spoločnosť pokračuje vše-
obecne zle, lebo bol rodinný život
nesmierne zlahčený, čo je základ

spoločnosti a tak kresťanská výchova mládeže a jej vytrvalosť sa staly predmetom neprestajných bojov nepriateľov spoločenského poriadku. Spoločenský problém možno shrnúť do formy: Kto má mládež, ten má budúnosť. Don Bosco prehliadol a predbehol časy a celkom sa oddal liečeniu súčasných i budúcich chorôb a podarilo sa mu vykonať pokračovateľmi svojho diela mnoho dobra, napraviť veľké škody. Veď neporiadkov je taká spusta, že treba sily zmnohonásobniť a lepšie ich usporiadať. Treba sa spojiť k vyličeniu všeobecného zla, treba sa so-
vrieť a chrániť posledné uto-
čisko: kresťanskú výchovu mládeže. Keby sa zdala márnou akákoľvek ľudská nádej, poďme načerpať silu k srdcu Ježišovmu v Nazarete, k Božskému mladíkovi, pre milosť znovuzrodenia, či to nie je sociálnym dielom výnosne príhodným?

Vskutku, kto sa chce stať kňazom a
hodným synom Don Boscovým, kto chce
pokračovať na vlastnom posvatení
sa v práci pre spásu iných, nenáj-
de prostriedku účinnejšieho. Do-
kiaľ je pacholiatkom v náručí mat-
ky a jej poddaným, materínska peč-
livosť ho ochráni pred mnohými ne-
bezpečiami. Ale ak dospeje k ve-
ku, v ktorom sa dieťa vymkne z ná-
ručia matkinho, keď nadíde kritický
vek, tá by ho nebezpečia strhly
priamo do hlbín zla, keby ho nechrá-
nila skúsená, múdra, jemná ruka,
keby tiež tá ruka nebola podpiera-
ná silou nadprirodzenou. Jak vhod-
ne sa tedy predstaví obraz Ježiša
Mladíka chovancovi, aby sa v nom
spoznal, aby ním bolo potvrdené
dielo vychovavateľa i chovanca? Či
nebude posledným utočišťom zasvä-
tiť mládež Ježišovi Mladíkovi,
ktorá uniká našim rukám? Pripomí-
nat jej postavu Ježišovu, v ktorého

hrudi bije 18 až 20 ročné srdce?
Zasvätiť ju Ježičovi, ktorý ju chápe, ktorá čaká aby posvätil tiež jej náklonnosti, jej vášne a vzne-ty, veľkodušné túžby, ktorý dokonca predvídal jej pády a trpel, aby ju zachránil pred novými úpadkami!
Zasvätiť ju tomu Ježišovi, ktorý si zamiloval všetkých mladíkov a nemôže na nich vzhliadnuť bez to-ho, že by si ich nezamiloval!
"Jesus autem intuitus eum /ado-lescentem/ dilexit eum" Mar. 10, 21/
Zasvätiť mládež Ježišovi, ktorý bol dojatý pri puhom pohľade na úbohú vdovu, ktorá oplakávala svoj-ho jediného synáčka, ktorého niesli pochovať. Tedy chytil ho za ruku a vzkriesiac ho navrátil ho jeho matke: et ait: Adolescents, tibi dico surge! Et resedit qui erat mortuus et coepit loqui et dedit illum matri suae" Luk, 8, 14, 15/
"I riekol: Mládenče, povedám ti:

vstaň. Tu posadil sa ten, ktorý bol zomrelý a počal mlúvit. I dal ho jeho matke! Či tento Ježiš nebude už ako bož v dobách minulých pre všetkých ale obzvlášť pre tých, ktorí počínajú svoj životný beh Cestou, Pravdou a Životom?

Duch tejto pobožnosti.

Duch tejto pobožnosti môže byť shrnutý v tieto slová: "rást a prosperovať!" "Fuer autem crescebatur et confortabatur"/Luk, II, 40/
"Chlapček však rástol a osilnieval!" Viest mladíka, aby vyrástal dobrý, učť ho vede alebo remeslu, aby prosperoval v nasledovaní Ježiša mladíka s jeho milosťou. Spojme sa s našimi chovancami, ktorí sú vychovávaní v ústave Nazaretskom. Usilujme sa, aby sme sami potom i naši chovanci pracovali v spojení s Ježišom mladíkom v

dielni a v domčeku nazaretskom!
V učení sa remeslu a pri štúdiu
sa usilujme živo si predstaviť
obraz Božského Mladíka.

Nasledovať Ježiša Mladíka.

Pri tejto pobožnosti je najdôležitejším nasledovanie Božského vzoru. Ku cti a z lásky k Ježišu Mladíkovi sa má každý vynasnažovať, aby v sebe vytvoril "Jeho" a to každý dľa svojich schopností a okolností, do ktorých ho Boh postavil. Preto ti odporúčam zvlášť tieto veci:

a/ Skromnosť a zdržanlivosť vo vonkajšom chovaní. To je zárukou a známkou veľkodušnosti.

b/ Uctivá závislosť, ktorá má vždy vzrastať a to k rodičom, predstavcným, učiteľom a k starším, žiadajúc o radu pri nejakej dôležitej záležitosti.

c/ Rozhodná vôľa vo vyniknutí pri práci a štúdiu snažiac sa

vykonávať vždy lepšie a príkladnejšie čo ti bolo sverené.

d/ Každodenný a rozhodný boj proti vlastným chybám, zvlášť proti hlavnej chybe a úsilie o ideál svätosti Ježiša Mladíka.

e/ Neobmedzená a nežná dôvera v nesmierne milosrdenstvo Srdca Ježišovho, ktoré nikdy neváha odpustiť zo srdca uprimne skrušenému.

f/ Osvojiť si ducha horlivosti alebo veľkodušnej náruživosti, vždy viac šíriť medzi inými poznanie Fanny Marie, cirkvi svätej a priťahovať vždy viac duší k láske Ježiša Mladíka.

g/ Končne a predovšetkým si zaumieniť, že budeme vždy zahrňovať nežnou láskou svojich druhov a pestovať nerozlučnú jednotu, aby sme s nimi ustavične prebývali v Srdci spoločného priateľa Ježiša Mladíka. Treba si predstaviť Ježiša Mladíka ako ta z cieľne nazaretskej usta-

viene pabáda a neprestáva opako-
vať: "Estote ergo vos perfecti, si-
cut et pater vester coelestis per-
fectus est"/Mat.V, 48/ "Vy teda
buďte dokonalí, ako i váš otec ne-
beský je dokonalý". Usilovať sa o
túto dokonalosť a denne v nej po-
kračovať prakticky ale vytrvawe.
To je podstatou povolanie a po-
božnosti k Ježišovi mladíkovi, o
ktorom je písané, že :proficerebat
aetate et gratia apud Deum et
apud homines". Ano, treba vyžadovať
mnoho od mladého srdca a mnohokrát
mu i treba mnoho poskytnúť. Mla-
dé srdce cíti potrebu mnoho mi-
lovať a mnoho byť milované, mno-
ho rozdávať a mnoho prijímať.
- Pre túto potrebu však treba pri-
pravovať potrebnú stravu takým
vášňam niektorých duší a do-
priat in príležitosti, aby sa r
rozvinuly. Don Bosco doista vy-
žadoval mnoho od svojej mládeže,
ale keďže si majstrovský počínal

dosiahol mnoho a vychoval spústu pravých apoštolov z ktorých niektorí sú už v nebi, iní do neďávna žili. Nemyslím že sa vyžaduje od teba mnoho, ak sa vyžadujú spomenuté ctnosti. Vynasnažuj sa v dobrom a uvidíš, že sa dostaví úspech!

Uvažuj o tajomstvách mladosti Ježišovej.

Odporúčam ti, aby si uvažoval a iným tiež dal uvažovať v prírodných knihách, v rozhovore a v nábožných kružkoch o tajomstvách sv. mladíctva Pána Ježiša v Nazarete. To sú tajomstvá nie ešte príliš známe a predsa Božský majster im zasvätil najväčšiu časť svojho pozemského života. Sú to tajomstvá, ktoré mládeži predstavujú vzor ctností, mnohokrát tých najpríťažlivejších a veku najpriranejších. Avšak sú to tiež tie

tajomstvá, ktoré obsahujú a prinášajú mládeži potrebné milosti pre zásluhy Vykupiteľa-Mladíka. Nadto tieto tajomstvá sa shodujú so spôsobom skromného, rodinného, spoločenského života tých, čo trpí. Tieto tajomstvá vnukajú prevádzanie onich ctností, ktorý pre svoj skromný vzhľad a obecnú platnosť, snadné prevádzanie, bývajú nazývané neúhľadnými ctnosťami, ktoré neobyčajne okúzlovaly nášho láskavého a statočného sv. Františka Saleského.

Nasleduj ctnosti.

Podrobnejšie ti poviem, môj dobrý priateľu, že ctnosti, ktorým sa musíš zvlášť priučiť od Mladíka z Nazaretu, v ktorých ho máš obzvlášť nasledovať sú predovšetkým štyri: 1. Veľkú lásku k

práci a k námahe; 2. Veľkú lásku k chudobe; 3. K poslušnosti; 4. K životu skrytému. Hodné je, aby sme trochu skúmali tieto ctnosti pospolu, aby sme sa im prakticky venovali. lebo som presvedčený, že toto bude naučením, ktoré ti poskytne táto pobožnosť a zároveň v týchto štyroch ctnostiach najdeš súhrnvšetkého, čo bolo povedané v tejto prvej časti: "Vade mecum!" Len upieraj svoj zrak bez ustania na vzor, ktorý ti prekladám a môžeš byť istý, že ťa posväťí, ak sa vynasnažíš nasledovať jeho príklady.

V práci.

Život Fána Ježiša, ktorý prežil v pracovni nazaretskej bol predovšetkým životom práce. Sam nám to hovorí ústami proroka Dávida:

"In laboribus a iuventute mea!"
/Žalm. 86, 16/"V námahách od mo-
jej mladosti!" Ovládal pilku a
hoblík ako chudobný robotník a
zarábal si chlieb v potu tváři
svojej. Neuspokojil s tým, že
neztrácal čas, ale využíval k na-
máhavej a drsnej práci každý o-
kamin bez odдыхu, čo vyžaduje
prirodzenosť, bez záľuby pre du-
cha a bez pôvabu pre srdce, lebo
chcel na seba dokonale prevádzať
zákon práce uložený všetkým ľu-
dom v osobe našich prarodičov:
"In sudore vultus tui vesceris
pane!" "V potu tváři svojej bu-
deš jesť chlieb?" Pochopil si
už dobre túto pravdu? Jako si
ju uplatňoval? Vynasnažuj sa
aspon teraz navyknuť sa na stá-
lu a drsnú prácu! Ona sa dobre
podobá tom-uto Božskému vzoru.

Posväcuj prácu.

Pán Ježiš pracoval v naza-
retskej dielni, ale tiež vedel
prácu posvätiť. Sám nevyhľadával
-prácu, ktorá sa mu viac páčila,
ale jednoducho robil, čo mu sv.
Józef rozkázal a vykonával prá-
cu tým spôsobom a v tom čase,
ktorý mu sv. Jozef určil. Nesnú-
mal, či je tá práca pre neho dô-
stojná, alebo či sa mu páči, ale
uvažoval: "Práca, ktorú mi sv. Jo-
zeľ ukladá vyžaduje od mňa Boh
môj Otec nebeský, lebo ju vyža-
duje poslušnosť a to dostačí.
Nesnúmal, či sa shoduje práca s
jeho postavením, stavom, vekom,
alebo silami; Boh môj Otec si to,
žiada, čo môžem lepšieho urobiť?"
Neuspokojil sa s tým, že konal
prácu, ktorú mu ukladala posluš-

nosť, ale sa ju usiloval vykonať čo najlepšie bez zdlhavosti, bez chvatu, neďbalosti alebo pohodlnosti, ktorá sa bojí námahy. Už teda v dielni mohol povedať, čo o ňom neskôršie budú hovoriť národy: "Všetko dobre učinil!" Sprevádzal svoju prácu vnútornými pocitmi, ktoré udržuju srdce spojené s Bohom. Bol ďaleko od tých, čo sa v práci venujú iba vonkajším úkonom bez pohľadu na Boha; on práve opačne nespúšťal práce z rúk, ale venoval sa medzitým svojmu vnútrajšku, staval sa vždy pod dozor Božskej Velebnosti a v jeho vnútri bola vždy jediná túžba: ľubiť sa Otcovi nebeskému i v maličkostiach a to najnepatrnejších. Bola to dokonalá obeta jeho bytia a všetkých okamihov moci Otcovej, tak úzké a neustále

spojenie jeho duše so Stvoriteľom, že sa tým cítil Otec nesmierne poctený a zalúbil si ho, ako to prehlásil na brehoch Jordánu: "Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacui!" Toto je syn môj milovaný, v ktorom mám zalúbenie! /Mat, 3, 17/ Teďa toto je tvoj dokonalý vzor, na ktorom sa musíš učiť, dľa neho pracovať a tak posväcovať svoje štúdia a svoje práce.

2. Nasleduj ho v chudobe.

Ďalej treba nasledovať Ježiša mladíka z Nazaretu v chudobe. Treba povedať, že chudoba je iste veľkou, lebo si ju zvolil Boh, keď žil na zemi. Mohol byť bohatým, len keby bol chcel, len od neho závisel život v hojnosti a v nádhere, prevyšujúci bohatstvo všetkých kráľov celého

sveta ale jeho uchvátila nádhera chudoby, lebo v chudobe videl tajomstvo svätosti. Ona, odtrhujúc srdce od statkov a pozemských slastí učí nás obracať sa k tomu, ktorý sa menuje otcom chudoby. Učí nás modliť sa s dôverou k tomu, ktorý rád počúva priania chudobných. "Desiderium pauperum exaudivit Dominus!" Chudoba nás učí pritúliť sa k Bohu ako k najistejšiemu priateľovi, ako k najod- dnejšiemu ochrancovi a tak hneď v tomto živote dosiahnuť života Božského spojenia, ktoré je vrchom všetkých ctností. Nadovšetko Jcžiš býval v dhudobnej dielni, nosil chatrný, jednoduchý šat, strava jeho bola prostá. Chcel si zarábatať živobytie ako chudobný v potu tváre svojej. Pochop teda dobre, že ho treba prakticky nasledovať a pripodobniť sa mu as-

poň trochu v chudobe. Spytuj sa, či máš srdce od všetkého odtrhnúť, či ch peš blaženost, ktorú Boh prisľúbil dobrovolne chudobným.

"Blahoslavení chudobní duchom, lebo ich je kráľovstvo nebeské!" Mat. 5,

3/ Spytuj sa, či muleš chudobný, skromný byt, šatstvo, stravu, posteľ. Či sa neľakáš horúčosti, zimy, chladu, smädu a nepohodlia chudoby!

Spytuj sa, či chyáliš Boha kedykoľvek zakúsiš účinky chudoby! Pamätaj vždy, že by nás Pán Ježiš príkladom i slovom učil inému, keby bolo niečo lepšieho od chudoby.

Jestli nás učí chudobe, hoci jej teraz tolko nerozumieme, je to dôkazom, že nad nu niet nič lepšieho.

Foslušnosť.

Duch Sv. shrnul v jedno slovo dejiny 30-ročného života Boho-

človeka, obzvlášť jeho mladíctvo
v dielni nazaretskej: "A bol im
poddaný! To je tretia ctnosť, kto-
ru máš napodobniť, ktorej sa máš
na Božskom vzore priučiť. Uvažuj-
me trochu o tomto tajomstve! Boh
sa chcel podrobiť ľuďom: Stvoriteľ
chcel poslúchať svoje tvory. Poslú-
chať: v čom? Vo všetkom, na čisto
vo všetkom. Jak dlho poslúchal?
Do 30 roku sa neodchýli od príka-
zov P. Marie a sv. Jozefa. Jaké roz-
kazy? Týkajúce sa obyčajných, všed-
ných vecí namáhavých a vyžadujúcich
sebazáporu. On však poslúchal ako
pokorný sluha. Poslúchal pohotovo
a veselo, tak že pôsobil svojim do-
mácom s poslušnosťou potešenie, sna-
žiac sa splniť všetky ich prania
a opakujúc v svojom srdci zamilova-
né heslo: "Syn človeka neprišiel
dať si posluhovať, lež posluhovať!
Vôľu má len k tomu, aby ju obetoval
poslušnosti a nekoná nič pre svoje

uspokojenie: "Christus non sibi
complacuit!" Neodpustil si nič z
obyčajného života, že by sa mu to
snáď nepáčilo. že by mu to bolo
odporné. Jeho chuť bola len do-
tiaľ, pokiaľ sa dávala viest mo-
cou predstavených. Je teda pred
zrakom Božím niečim veľkým, ohla-
dom žitia v poslušnosti a spoloč-
ného života, lebo sám Boh si ne-
priat za 30 rokov nič iného. Teda
ako by sme mali mať vždy pred o-
čami tento Božský vzor! Nemalo by
byť ani chvíľky v živote, čo by
sme nežili v poslušnosti. V pred-
stavených máme vidieť jedine Boha
a vo voli predstavených výraz
vôle Božej. Toto je podivuhodné
t jomstvo, z ktorého vyplýva pos-
lušnosť bez reptania a zasmušilos-
ti a bez rozumkovania nad roz-
kazmi. Poslušnosť odvážna, jak

v ľahkých tak i v obťažných veciach. Konečne poslušnosť, ktorá si nežiada nič iného, ako spôsobiť potešenie Bohu, pre ktorého sa človek nechá i krájať a jedná ako hlina v rukách hrnčiar. Príklad Pána nás má povzbudiť, aby sme sa vzdialovali zamestnaní, kde treba rozkazovať - ako aj od tých, druhov života, v ktorých človek môže jednať dla svojej vôle. Predovšetkým sa nesmieš báť činiť to, čo sa protiví tvojej vôľe. Rád žiadať o radu a podrobuj sa dokonca svojím súdruhom a podriadeným. Žiť v poslušnosti je neobvyčajným šťastím pre dušu, ktorá žije v duchu Ježišovom.

Skrytý život.

Ježišov život v Nazarete bol

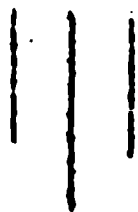
Životom odlúčeným od sveta, životom skrytým, tajným. Jemu stačilo byť s Otcom, dívať sa, byť videný, milovať a byť milovaný. To dostačí k jeho šťastiu. Nevyhľadáva svet a jeho slávu, radosť, zábavy, ale ostáva v svojom úkryte. V skrytosti sa človek učí pokore, poznávajúc lepšie seba samého; v skrytosti človek lepšie poznáva Boha a viac ho miluje; v skrytosti človek lepšie poznáva svet a odtrhuje sa od neho. Svet zblízka pozorovaný omamuje a klame, lenže z diaľky v ňom človek lepšie poznáva jeho klam a jeho nerozumnosť, že sa netreba príliš obávať jeho úsudku ani príliš ceniť jeho pochvalu. Konečne, práve v skrytosti zakusuje duša Boha a slobodná, sobraná s ním obcuje tak dôverne, že ju to posväcuje a oblažuje. Vzhľadom k tomu, spytuj svoj stav

a zamiluj si život komunity, život skrytý! Celý život Tána Ježiša v Nazarete je životom tajným a skrytým. V najhlbšej skrytosti prežil 30 rokov. Mohol sa pred celým svetom zaksviť leskom svojej rozvážnosti, múdrosti a moci, ale nechcel. Radšej si zvolil k nášmu poučeniu život odlúčenosti od sveta život skrytý, život namáhavý a ponížujúci. Chcel byť nepoznaný vo svojom mestečku Nazarete a čo bol poznaný, bol len ako jednoduchý tesár, syn neznámeho tesára. V tých dobách žili králi, kniežatá a slávnici vojvodcovia, ktorí boli všade ospevovaní. Ale Pán Ježiš neal o sebe zvať ani slovom. Neznámy žil v dielni, akoby ani nežil. Načo to všetko? Ano, je to preto, že Pán Ježiš videl, ako človek potrebuje dôkladného naučenia, aby bol odvrátený od túžby po vyniknutí, aby

sa vyhýbal slávychtivosti a počtám, aby bol zbavený túžby po zvučnom mene, po ktorom dychtil. Videl, že dostačia tri roky k hlásaniu náboženstva, ale že nebude stačiť 30 rokov k nacvičeniu pokory, poslušnosti a skrytému životu. Takýmto príkladom sa učme a pokorme sa pred inými. Milý novice! Ježiš Mladík nech ťa povzbudzuje a pobáda k dobrému a vede po ceste dokonalosti. Nech rastie v tebe až k svätej žatve vyvolených, Pózeraj ňau, miluj ho vo svätostánku! On ťa odtiaľ sleduje, živí a vychováva.

MARIA, AUXILIUM CHRISTIANORUM

ORA PRO NOBIS!

O b s a h .

Hlava:

XXI.	Hriech nečistoty.....	3
XXII.	V čom záleží umrtvovanie.	14
XXIII.	O vnútornom umrtvovaní..	44
XXIV.	Všeobecne o vonkajšom umrtvovaní.....	72
XXV.	O umrtvovaní chuti.....	92
XXVI.	O umrtvovaní ostatných te- lesných smyslov.....	121
XXVII.	O skromnosti a umrtvova- ní zraku	142
XXVIII.	O pyšnej povahe a jak ju napraviť	165
XXIX.	Základná ctnosť	197
XXX.	O hnevlivej povahe a miernosti	246

XXXI. O lenivej povahe a o pilnosti	271
XXXII. O mnohomluvnnej povahe a uprimnosti	294
XXXIII. Duch našej Spoločnosti	316
XXXIV. Aká má byť láska každé- ho novica ku Kongregácii	341
XXXV. Pán Ježiš Mladík - doko- nalý vzor mladého rehol- níka	365

Sv. Benedik, 1. júna 1935.

O. A. M. D. G.
